

3004_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 3004 Dünya qiymətləri

1 Beynəlxalq sazişlərdə göstərilən qiymətlərə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- sürüşkən qiymətlər
- hamısı
- saziş qiymətləri
- möhkəm təsbit edilmiş qiymətlər
- sonda təsbit olunan qiymətlər

2 Beynəlxalq ticarətdə hansı növ endirimlərdən istifadə olunur?

- bütün cavablar doğrudur
- ümumi endirimlər
- dövriyyəyə görə endirimlər
- proqressiv
- xüsusi endirimlər

3 Verilənlərdən hansı xarici iqtisadi fəaliyyətdə qiymətlərin təyin edilməsi üçün məlumat mənbələrinə aid edilir?

- bütün cavablar doğrudur
- xüsusi bülletenlər
- preyskurantla
- iqtisadi jurnallar
- iqtisadi qəzetlər

4 Nəşr olunan qiymətlər növünə aid edilmir:

- birja qiymətləri
- məlumat qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- fərdi sifarılər üzrə qiymətlər
- iri firmaların təklif qiymətləri

5 Verilənlərdən hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- hesablaşma qiymətləri
- nəşr olunan qiymətlər
- bütün cavablar doğrudur
- kontrakt qiymətləri
- birja qiymətləri

6 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı dünya qiymətlərini xarakterizə etmir

- sazişlərin kommersiya xarakteri daşımışı
- iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- idxl-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- sazişlərin idxl və ya ixrac yönümlü olması
- sazişlərin qismən dönərli valyuta ilə aparılması

7 Hansı növ qiymətlər digərləri ilə müqayisədə daha aşağı səviyyəyə malikdir?

- KAF
- SIF
- FOT

- FAS
- FOB

8 Xarici ticarət fəaliyyətinin reallaşdırılmasında dünya bazarında neçə qiymət növündən istifadə olunur?

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

9 Dünya qiymətləri əmələ gəlməsi xarakterinə görə neçə növə ayrıılır:

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

10 Aşağıdakılardan hansı qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlamətiə aiddir?

- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Satış həcminin artırılması
- Azad rəqabət mühiti
- Məhsulun keyfiyyəti

11 Kənd təsərrüfatı qiymətlərinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi ABŞ və Avropa Birliyi (AB) ölkələrində aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilir:

- Bazar qiymətlərinin səviyyəsinə bir sıra köməkçi vasitələrlə təsir edilməsi;
- Kənd təsərrüfatında gelir və yığımın formallaşması prosesinin qiymətlər sistemi vasitəsilə idarə edilməsi;
- İxrac qiymətlərinə əlavələr.
- Kənd təsərrüfatında istehsal məsrəflərinin dinamikasına nəzarət;
- Bütün variantlar doğrudur

12 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlışdır?

- Bazar qiymətləri girov qiymətlərindən yüksək olduqda, fermer girov qoyulmuş məhsulu ƏKŞ-nin mülkiyyətinə verə bilər və bu zaman girov qiyməti minimum satış qiymətinə çevrilir.
- Fermer qiymətlərinin tənzimlənməsi sistemində başlıca yeri əmtəə-kredit şirkətinin (ƏKŞ) girov qiymətləri (və ya dərəcələri) və girov əməliyyatları tutur.
- Girov qiymətləri (və ya dərəcələri) minimum zəmanət verilmiş qiymətlər funksiyasını yerinə yetirir.
- ƏKŞ-nin girov əməliyyatları – məhsulları girov qoyulmaqla fermerlərə kredit verilməsidir.
- qiymətlərin inzibati qaydada müəyyən olunması Fransa, Belçika, Hollandiyada geniş yayılmışdır;

13 ABŞ-da tətbiq edilən məqsədli qiymətlər haqqında deyilənlərdən hansı yanlışdır?

- Qiymət əlavəsi – məqsədli qiymətlə satış qiymətinin (və ya girov qiymətinin, əgər məhsul ƏKŞ vasitəsilə satılırsa) fərqi kimi hesablanır.
- Onlar bazaarda fəaliyyət göstərmir, ancaq nizamlanmalı (kompensasiya edilməli) olan qiymət əlavəsini müəyyən etmək üçün gəlirləri və qiymətləri tənzimləyən apparat işçiləri ilə hesablaşmalarda istifadə edilir.
- Onların əsas funksiyası fermerlərin gəlirini müəyyən səviyyədə saxlamaqdan ibarətdir.
- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin aşağı səviyyəsini müəyyən edir.
- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin yuxarı səviyyəsini müəyyən edir.

14 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlışdır?

- məqsədli qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), girov qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər.

- girov qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), məqsədli qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər.
- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin aşağı səviyyəsini müəyyən edir.
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının tənzimlənməsinə kömək edir.
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi fermerlərin satışdan əldə etdikləri gəlirlərin səviyyəsinin saxlanması (istehlakçılar hesabına) kömək edir;

15 Bazar iqtisadiyyatlı ölkələrdə azad sahibkarlıq və azad ticarət prinsipinin mahiyyəti:

- dövlətin iqtisadiyyata təsirinin (müdaxiləsinin) şaxəli mexanizmi mövcuddur .
- hər bir şəxs (fiziki və ya hüquqi) qanunla qadağan edilməmiş sənət və ya kommersiya fəaliyyətinin istənilən növü ilə məşğul ola bilər.
- əmtəə və xidmətlərin qiymətlərinin formallaşmasında azadlıq prinsipi.
- qiymətlərin əmələ gəlməsinin əsasını dəyər qanunu təşkil edir
- qiymətlərin dövlət tərəfindən tənzimlənməsidir.

16 kənd təsərrüfatı qiymətlərinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi ABŞ və Avropa Birliyi (AB) ölkələrində aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilir:

- Bütün variantlar doğrudur.
- Dövlət tərəfindən formal olaraq təsbit qeyd edilmiş qiymətlər sviyyəsi tətbiq edilir ;
- İstehsal vasitələri və kənd təsərrüfatı məhsullarının bazar qiymətləri dinamikasına və bu qiymətlər arasındaki nisbətən nəzarət;
- Kənd təsərrüfatında istehsal məsrəflərinin dinamikasına nəzarət;
- Fermerlərdən kənd təsərrüfatı məhsullarını minimum zəmanət verilmiş qiymətlərlə almalı olan dövlət satınalma (tədarük) təşkilatlarının fəaliyyəti;

17 Dünya qiymətləri:

- ictimai zəruri xərclərə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- istehsal xərcləri və orta mənfəətin məcmusu əsasında formallaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- istehsal-tədavül xərclərini və idxlə-ixrac rüsumları əsasında formallaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- elmi-texniki tərəqqi və yüksək konstruksiya xüsusiyyətlərinə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- ictimai zəruri xərclərə malik, həmçinin orta mənfəətliliyi özündə əks etdirən əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir

18 Azad valyuta mübadiləsinə tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə icazə verilir:

- xarici valyutanın dönərliyində
- tam valyutanın dönərliyində
- maliyyə valyutasının dönərliyində
- milli valyutanın dönərliyində
- əmtəə valyutasının dönərliyində

19 Daxili və beynəlxalq bazarlarda sabit və ya artan məzənnə ilə və yüksək alıcılıq qabiliyyətliliyi ilə xarakterizə olunur:

- tam dönərli valyuta
- əmtəə valyutası
- milli valyuta
- etibarlı valyuta
- möhkəm valyuta

20 Əgər investisiyalar əmanətlərdən çıxdursa ..... yaranır

- durğunluq vəziyyəti
- durğunluq və inflyasiya təhlükəsi
- inflyasiya təhlükəsi

- tənəzzül vəziyyəti
- durğunluq və tənəzzül vəziyyəti

21 Rəsmi bazar məzənnəsi üzrə digər ölkələrin valyutasına azad alqı-satqısıdır:

- tam valyutanın dönərliliyi
- xarici valyutanın dönərliliyi
- maliyyə valyutasının dönərliliyi
- milli valyutanın dönərliliyi
- qismən valyutanın dönərliliyi

22 Ölkənin valyuta məzənnəsinin aşağı düşməsi:

- digər ölkələrin sahibkarlarına əlavə mənfəət qazanmağa imkan verir
- ixracatçılara «mənfəəti» adlandırılın əlavə mənfəət almağa imkan verir
- ölkələrə «mənfəəti» adlandırılın əlavə mənfəət almaşa imkan verir
- ixracatçılara əlavə pul vəsaitlərinin sərf edilməsi kimi ziyan verir
- həmin ölkələri məcbur edir ki, əlavə pul vəsaitləri sərf etməklə məzənnənin yüksəldilməsini həyata keçirsinlər

23 İstehsal beynəlmiləl qiyməti: (səhv cavabı seçin)

- beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsini tənzimləyir
- dünya qiymətinin ilkin əsasıdır
- dünya qiymətlərinin dünya bazarında pulla ifadəsidir
- dünya bazarında formallaşmasının əsasını beynəlmiləl dəyər təşkil edir
- bəzi hallarda milli istehsal qiymətinə uyğun gəlir

24 Verilənlərdən hansı ilə prefensial qiymətlər müəyyən edilir:

- Qərbi Avropa dövlətləri arasında integrasiya prosesləri nəticəsində daha üstünlüyə malik olan ölkələrin razılaşmalarına görə
- “Qapalı” bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- “Azad” bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- müəyyən əmtəələrin göndərilməsi haqqında hökümətlərarası razılaşmala görə
- beynəlxalq inhisarlar çərçivəsində əmtəə və xidmətlərin mübadiləsi zamanı razılaşmala görə

25 Verilənlərdən hansı inhisar mənfəətini ifadə edir?

- əlavə dəyər vergisi və aksizlərdir
- inhisarlaşmış iqtisadiyyatda toplaşan orta mənfəətdir;
- orta mənfəətin çevrilmiş forması və əlavə dəyər formasıdır;
- sadə mənfəət və onun əmələ gəlməsi şərtləridir
- vahid müştərək əlavə dəyərdir.

26 Hansı növ güzəştlər beynəlxalq təcrübədə tətbiq edilmir?

- kompensasiya güzəştləri .
- diler güzəştləri
- preyskurator qiymətlərindən ümumi güzəştlər
- əmtəə alqısında nəğd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə
- mövsümi güzəştlər;

27 Aşağıda qeyd olunanlardan hansı daxil edilməklə ixrac və idxal qiymətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi daxili qiymətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən fərqlənir?

- Sığorta xərcləri və gözlənilməz risklərin örtülməsi üçün zəruri olan ehtiyatlar.
- Qablaşdırırmaya çəkilən xərclər, nəqliyyat xərcləri;
- Alıcıının ölkəsində idxal gömrük xərcləri;
- Satıcıların və nümayəndələrin komisyon mükafatlandırılması

Maliyyələşdirmə xərcləri;

28 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- tender
- sürüskən qiyməti
- pilləli qiymət
- mövsümi qiymət
- iri firmaların təklif qiymətləri

29 Verilənlərdən hansı idxal-ixrac güzəştlərinin həcmində təsir göstərmir?

- daxili iqtisadi və siyasi vəziyyət
- təsbit olunmuş qiymətlər
- istehsalın inhisarlaşması dərəcəsi
- əmtəə bazarının konyunkturası
- təchizatçı firmanın maliyyə vəziyyəti

30 Hansı növ qiymətlər dünya bazar qiymətinə aiddir?

- müqavilə qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- bazis qiymətlər

31 Hansı qiymətlər dünya bazar qiymətinin növüdür?

- tender
- sürüskən qiyməti
- pilləli qiymət
- mövsümi qiymət
- iri firmaların təklif qiymətləri

32 Hansı qiymətlər təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növünə aid edilmir?

- cavablar doğrudur
- netto qiymətlər
- sənaye məhsulunun qiyməti
- auksion qiymətləri
- mövsümi qiymətlər

33 Franko qiyməti aşağıda qeyd olunan hansı amillərdən asılıdır?

- tələbin həcmindən
- təchizat-göndəriş şərtlərindən
- əmtəənin növündən
- bazar iştirakçılarının sayından
- təklifin həcmindən

34 Aşağıda göstərilənlərdən biri sponto güzəştini xarakterizə edir?

- Ixrac güzəstidir
- Nağd hesablaşma hesabına güzəstdir
- Sorğu qiymətləri ilə birgə ümumi güzəstdir
- Mövsüm güzəstidir
- Məhsulun sınaq partiyalarına olan xüsusi güzəstdir

35 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- Tender – hərrac – satış
- KAF
- tənzimlənən
- Franko-anbar (satış)
- Bazis

36 Aşağıdakılardan hansı ixrac kalkulyasiyاسını daxili kalkullyasiyadan fərqləndirən xərc növünə aid deyil?

- siğorta xərcləri
- tədavül xərcləri
- reklam xərcləri
- daşınma xərcləri
- maliyyələşmə xərcləri

37 Hansı qiymətlər əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növünə aid edilir?

- birja qiymətləri
- cari qiymətlər
- pərakəndə satış qiymətləri
- preyskurator qiymətləri
- sürüşkən qiymətlər

38 Verilənlərdən biri fəaliyyət müddətinə görə qiymət növünə aid edilir?

- tender qiymətlər
- tikinti məhsulunun qiyməti
- brutto qiymət
- pilləli qiymətlər
- sərbəst qiymətlər

39 Verilənlərdən hansı qiymət liderliyinin əsas şərti hesab edilir?

- cavablar doğrudur
- marketinq tədqiqatlarının keyfiyyəti
- məhsulun istehsalına çəkilən xərclər
- məhsulun keyfiyyəti
- satışın həcmnin artırılması

40 Qeyd olunan qiymətlərdən hansı Qapalı bazar qiymətlərinə aid edilmir:

- imtiyazlı razılaşma qiymətləri
- regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri
- ticarət təşkilatlarının qiymətləri
- firmadaxili ticarət qiymətləri
- prefensial razılaşma qiymətləri

41 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı qiymətlər üzrə liderliyi ifadə edir?

- Satış həcmnin artırılması
- Məhsulun keyfiyyəti
- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Azad rəqabət mühiti

42 Verilənlərdən biri xarici ticarətin müqavilə qiymətidir:

- kontrakt qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri

- pərakəndə satış qiyməti
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

43 Dünya bazarında qiymətin əmələ gəlməsi prosesləri nə ilə tənzimlənir?

- pul tədavülü qanunu ilə
- dünya bazarında rəqabət ilə;
- beynəlxalq dəyərlə;
- transmilli korporasiyalar siyasəti ilə;
- dəyər qanunu ilə;

44 Inhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil –

- qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət.
- qiymət ayrı-seçkiliyi;
- çoxlu sayıda satıcıların olması;
- əmtəənin differensiallaşdırılması;
- qiymət rəqabəti;

45 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq əmək bölgüsüdür?

- daxili bazarın müdafiəsi tədbiri.
- Dünya təsərrüfatının inkişafının qanunauyğun nəticəsi;
- Ayn-ayn dövlətlərin müxtəlif əmtəə və xidmətlərin istehsalında ixtisaslaşması;
- Dövlətlərarası mal və xidmətlərə mübadiləsi;
- dünya ticarətinin inkişafının nəticəsi;

46 Dünya bazar qiymətlərinin aşağı düşməsi tendensiyasının səbəbi nədir?

- dəyər qanunu ilə.
- istehsal qüvvələrinin inkişafı;
- texniki tərəqqi;
- beynəlxalq integrasiyanın genişlənməsi;
- dünya bazarında qiymət əmələ gətirən proseslərin xüsusiyyətləri.

47 Dünya bazar qiymətlərinin əsasını nı təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- istehsal qiyməti;
- beynəlxalq dəyər;
- milli dəyər;
- beynəlxalq istehsal qiyməti.

48 Bazar təsərrüfatı şəraitində qiymətəmələgəlmənin müəyyənedici amili sayılır:

- ixrac rüsumları
- tələb və təklif
- vahid dünya bazarı
- dünya bazar tutumu
- gömrük güzəştləri

49 Qiymətlərin müəyyən edilməsinin parametrik metodları:

- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini eks etdirir
- bu metodların üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini eks etdirir
- metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından çatışmamazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini eks etdirir

- bu metodların çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini eks etdirə bilmir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, bu tədqiqatlar əsasında alınmış qiymət bazarda qiymətlərin formalaşması şərtlərini real eks etdirir

50 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq ticarət üçün səciyyəvi olan qiymətlər sırasına malikdir:

- MDB-nin statistikası
- BMT-nin statistikası
- İVC-nin statistikası
- ABŞ-in statistikası
- AİB-in statistikası

51 Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətlərinə aid edilmir?

- daxili topdansatış qiymətləri
- FAC, FOB və CIF qiymətləri
- müqavilə qiymətləri;
- birja məzənnəsi, hərrac və torq qiymətləri;
- iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmə qiymətləri;

52 Hansı qiymətlər xarici ticarətin müqavilə qiymətlərinə aiddir?

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

53 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı oligopolistik bazarı xarakterizə etmir?

- qiymət ayrışekiliyi;
- sahədə firmaların azsaylı olması
- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq
- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;
- standart və differensial əmtəələrin istehsalı;

54 Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə gətirilən malların gömrük dəyərini məyyən edən üsullar hansı variantda düzgün göstərilməyib?:?

- ehtiyat üsulu ilə, eyni malların sövdələşmə qiyməti ilə;
- müxtəlifcinsli malların sövdələşmə qiyməti ilə; dəyərin toplanması üsulu ilə; dəyərin çıxılması üsulu ilə;
- dəyərin toplanması üsulu ilə; dəyərin çıxılması üsulu ilə;
- gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə; eyni malların sövdələşmə qiyməti ilə;
- gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə; dəyərin çıxılması üsulu ilə;

55 Ixrac ölkələrinin ilkin bazarında qiymətləndirilən ANV-nin bazar dəyəri haqqında məlumatlar olmadıqda, lakin Azərbaycanın ilkin bazarında oxşar ANV-nin bazar dəyəri haqqında məlumatlar olduqda avtonəqliyyat vasitələrinin baza dəstinin bazar dəyəri hansı metodla təyin edilir?:?

- Birbaşa
- Hesablama
- Hesablama,Birbaşa, Dolayı
- heç biri
- Dolayı

56 Qiymətləndirilən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında məlumatlar ixrac ölkələrinin ilkin bazarında olmadığı halda, həmin bu bazarda analoq avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri məlum olduqda avtonəqliyyat vasitələrinin baza dəstinin bazar dəyəri hansı metodla təyin edilir?:?

- Hesablama
- Birbaşa
- Dolayı
- Birbaşa, Dolayı
- Hesablama ,Dolayı

57 Ixrac ölkələrinin ilkin bazarda qiymətləndirilən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında verilənlər olmursa, lakin digər ölkələrin ilkin bazarda oxşar avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında məlumatlar olduqda avtonəqliyyat vasitələrinin baza dəstinin bazar dəyəri hansı metodla təyin edilir?:?

- yalnız dolayı metodla
- Dolayı, Birbaşa
- Birbaşa
- Hesablama
- həm birbaşa həmdə hesablama metodu ilə

58 Avtonəqliyyat vasitələrinin hansı dəyərinin qiymətləndirilməsi, onların silinməsi və ya istismardan çıxarıldılması zamanı həyata keçirilir.:?

- Əvəzətmə
- Bazar
- Bərpa
- Sığorta
- Util

59 Gömrük məqsədilə Avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsi metodikası hansı halda istifadə etmək üçün nəzərdə tutulur?: Səhv cavabı göstər

- Avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsinin hazırlanması və yenidən hazırlanması zamanı;
- gömrük məqsədilə avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsi zamanı; Avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsinin hazırlanması və yenidən hazırlanması zamanı;
- Bütün cavablar səhvdir
- gömrük orqanlarının avtonəqliyyat vasitələrinin gömrük dəyərinə nəzarəti zamanı;
- gömrük məqsədilə avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsi zamanı;

60 Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə gətirilən malların gömrük dəyərinin müəyyən edilməsinin əsas usulu hansıdır?:

- dəyərin toplanması üsulu ilə;
- gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə
- dəyərin çıxılması üsulu ilə;
- ehtiyat üsulu ilə.
- eynicinsli malların sövdələşmə qiyməti ilə;

61 Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə gətirilən malların gömrük dəyəri hansı usullarla müəyyən edilir?:

- Bütün cavablar doğrudur
- gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə; eyni malların sövdələşmə qiyməti ilə;
- eynicinsli malların sövdələşmə qiyməti ilə; dəyərin toplanması üsulu ilə;
- dəyərin çıxılması üsulu ilə; ehtiyat üsulu ilə.
- eynicinsli malların sövdələşmə qiyməti ilə; gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə

62 Idxlə məhsullarına gömrük rüsumlarının qoyulmasına məqsəd nədir?

- xərcləri minimuma endirmək
- istehsal həcmini artırmaq
- mənfəətin yüksəldilməsi

- məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək
- xarici məhsulların daxili qiymətlərdən aşağı qiymətlə idxalın məhdudlaşdırılması

63 Antidempinq və kompensasiya rüsumları, məhdudlaşdırılması, minimal idxal qiymətləri sistemi, idxalın lisenziyalasdırılması, idxal və ixrac norması – Bunlar nədir?

- daxili ticarətin tənzimlənməsinin tarif tədbirləri
- xarici ticarətin tənzimlənməsinin statik metodları
- xarici iqtisadi əlaqələrin tənzimlənməsinin inzibati üsulları
- xarici ticarətin tənzimlənməsinin tarif tədbirləri
- xarici ticarətin tənzimlənməsinin qeyri-tarif tədbirləri

64 Indeksləşdirmədə tətbiq edilən tənzimləmə münasibətlərinin ayrı-ayrı kateqoriyaları haqqında qeyd olunanlardan hansı yanlışdır?

- Son vaxtlar üstünlük qarşıq kompensasiyaya verilir ki, əmək haqqının ödənişində fərqlər qalsın.
- Proporsional kompensasiya adətən faizlərlə ifadə olunur və gəlirlərdəki fərqlərə toxunmur.
- Qeyd olunmuş kompensasiya üçün gəlirlərdəki fərqi azaldılması meyli xarakterikdir.
- Qeyd olunmuş kompensasiya ABŞ, Kanada, Danimarka kimi ölkələrdə geniş tətbiq edilir.
- Qarşıq kompensasiyada həm proporsional, həm də qeyd olunmuş kompensasiyanın elementləri olur.

65 Indeksləşdirmənin astanası haqqında deyilənlərdən biri səhvdir.

- Astananın müəyyən edilməsinə birinci yanaşmada dövlət müəyyən vaxt üçün ölkədəki qiymət artımının sürətindən kifayət qədər yuxarı rəsmi astana müəyyən edir ;
- Astananın müəyyən edilməsinə ikinci yanaşmada qiymət artımına uyğun olaraq gəlirlərin artırılmasını nəzərdə tutan sxemə əsaslanır.
- Astananın müəyyən edilməsinə üçüncü yanaşmada dövlət müəyyən vaxt üçün ölkədəki qiymət artımının sürətindən kifayət qədər aşağı rəsmi astana müəyyən edir ;
- Bütün variantlar doğrudur.
- Bu, qabaqcadan dövlət tərəfindən müəyyən edilmiş qiymət artımında elə səviyyədir ki, həmin səviyəyə çatdıqda indeksləşdirmə həyata keçirilir.

66 Əmək haqqının indeksləşdirilməsinə prinsipial yanaşmalardan biri səhvdir:

- Əmək haqqının minimum həddi ilə məhdudlaşan indeksləşdirmə 1959-1968-ci illərdə Fransada tətbiq edilmişdir.
- Əmək haqqının tam indeksləşdirilməsi nəzərdə tutulur.
- Əmək haqqının nizamlanması onun səviyyəsindən asılı olaraq həyata keçirilir, yəni minimum əmək haqqı artdıqda isə kompensasiya azalır.
- Əmək haqqının nizamlanması onun səviyyəsindən asılı olaraq həyata keçirilmir, yəni minimum əmək haqqı artdıqda kompensasiya artır.
- indeksləşdirmə əmək haqqının minimum həddi ilə məhdudlaşır.

67 Aşağıda qeyd edilənlərdən hansı yanlışdır?

- inflasiyanın qiymətləndirilməsində hesabat nöqtəsi kimi bazis dövrünün istehlak yığımini (Paaşə formulu) və ya cari dövrün istehlak yığımini (Layspeyres formulu) götürmək olar.
- inflasiyanın qiymətləndirilməsində hesabat nöqtəsi kimi cari dövrün istehlak yığımini (Paaşə formulu) və ya bazis dövrünün istehlak yığımini (Layspeyres formulu) götürmək olar.
- Laspeyres formulu qiymətlərin həqiqi artımını bir qədər işşirdir, Paaşə formulu isə azaltmağa meyllidir.
- Paaşə formulu əmtəələr və xidmətlər yığımına vaxtaşırı yenidən baxmağı tələb edir.
- Paaşə formulun tətbiqi bilərəkdən nəticəni saxtalaşdırmağa gətirib çıxarır.

68 İstehlak qiymətlərinin indeksi haqqında aşağıdakılardan hansı yanlışdır?

- Beynəlxalq iqtisadi təşkilatların və xüsusilə Beynəlxalq valyuta Fonduñun fəaliyyəti nəticəsində bu göstərici (IQI) inflasiyanın ölçməsi və tənzimlənməsi vasitəsi kimi əksər dünya dövlətləri tərəfindən qəbul edilmişdir.
- hal-hazırda orta istehlakçı tərəfindən müntəzəm alınan daha vacib əmtəə və xidmətlər məcmusu dəyərinin dəyişməsini müəyyənləşdirən beynəlxalq standartdır;
- IQI-nin əsas təyinatı əhali tərəfindən qeyri-istehsal xarakterli istehlak məqsədi ilə alınan əmtəə və xidmət qiymətlərinin ümumi səviyyəsinin zaman içərisində dəyişməsinin ölçülməsindən ibarətdir.

- IQI zaman keçdikcə əhali tərəfindən istehlak edilən mal və xidmət növlərinin qiymətlərinin dəyişməsini ölçməyə xidmət edir.
- IQI-nin əsas təyinatı əhali tərəfindən istehsal xarakterli istehlak məqsədi ilə alınan əmtəə və xidmət qiymətlərinin ümumi səviyyəsinin zaman içərisində dəyişməsinin ölçülməsindən ibarətdir.

69 Qiymətlərin iqtisadi tənzimləmə metodu deyil:

- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti;
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi;
- dövlət preyskurator qiymətlərinin tətbiq olunması.
- torpaq rentasının tənzimlənməsi;
- amortizasiya normalarının qoyulması;

70 Qərbi Avropa ölkələrində qiymətlərin əmələgəlməsinə təsirin dolayı metodlarına aid deyil:

- qiymətlərin təsbit olunması;
- vergi sistemi;
- dövlət tədarükü;
- pul tədavülü ;
- kredit sisteminin tənzimlənməsi.

71 Inkişaf etmiş ölkələrdə qiymətlərin tənzimlənməsi ilə bağlı hansı fikir doğru deyil?

- Norveçdə isə ədalətsiz (çox yüksək) qiymətlərin qoyulması haqqında istənilən razılaşmalar qanunla qadağan edilmişdir.
- Yaponiyada dövlətin müvafiq nazirliklər şirkətlərin iştirakı ilə qiymətlərin minimum səviyyəsini müəyyən edirlər.
- Bütün variantlar yanlışdır.
- Isveçrədə hər il təhvil verilən südün müəyyən həcmi (kvota) nzərdə tutulur və südü təhvil verənlərə möhkəm qiymət üçün zəmanət verilir.
- Isveçrə hökuməti kənd təsərrüfatı siyasəti çərçivəsində qiymətlərin kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının rentabelliyini təmin edəcək səviyyədə saxlanması nəzərdə tutur.

72 Avropa birliyində məhsul növlərindən asılı olaraq tənzimlənən məqsədli və müdaxilə qiymətləri haqqında fikirlərdən hansı yanlışdır?

- Məqsədli qiymətlər astana qiymətlərlə birlikdə qiymətlərin müdafiəsində aşağı sərhəddi təşkil edirlər.
- Məqsədli qiymətlər – Avropa birliyində müəyyən məhsul növünün qitligi hökm sürən rayonlar üçün nəzərdə tutulan topdansatış (ardıcıl olaraq nəzərdə tutulan bazar qiymətləri) qiymətləridir ;
- Məqsədli qiymətlərin əsasında astana və ona oxşar olan «şlüzz» qiymətlərinin səviyyəsi müəyyən olunur ;
- Bu qiymətlər daxili fermer qiymətlərini daha aşağı dünya qiymətlərinin təzyiqindən qorumağa xidmət edirlər.
- Astana qiymətləri başlanğıc səviyyəsinə görə məqsədli qiymətlərdən aşağı səviyyədəirlər;

73 Uzunmüddətli dövrdə inhisar rəqabətli müəssisənin mənfəətinin artırılmasının qeyri-qiymət metodlarıdır -

- sadalananların heç biri.
- məhsulun differensiallaşdırılması;
- məhsulun təkmilləşdirilməsi;
- məhsulun reklam edilməsi;
- sadalananların hamısı;

74 Inhisar rəqabətli müəssisənin istehsal həcmində təsir strategiyası deyil -

- qiymətlərdə liderlik;
- rəqibin qiymət strategiyasının izlənilməsi;
- satışın stimullaşdırılması;
- reklam taktikasına yenidən baxılması.
- parametrlər üzrə differensiallaşma strategiyası;

75 əsas qiymət növləri haqqında verilən fikirlərdən hansı bazarında xarici ticarət fəaliyyətinin həyata keçirilməsində nəzərə alınmalıdır?

- Birjada təyin edilən qiymətlər, hərracların və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;
- Bütün variantlar doğrudur
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri
- Iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri
- Kontrakt qiymətləri;

76 Qeyd olunan amillərdən hansı müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğunun müəyyən edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
- qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
- alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

77 Verilənlərdən hansı dünya qiymətini xarakterizə edən amildir:

- Bütün variantlar doğrudur.
- Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxlə istiqamətli olmalıdır;
- Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşımalıdır;
- Sövdələşmələr azad dönər valyutaya görə bağlanmalıdır;

78 Aşağıda verilən qiymət növlərindən hansı dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətini həyata keçirərkən nəzərə alınır?

- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili pərakəndəsatış qiymətləri
- Iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri
- Kontrakt qiymətləri;
- Birjada təyin edilən qiymətlər, hərracların və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;

79 Bu şərtə görə satıcı əmtəəni limana gəmi boyunca (yanında) yerləşdirməlidir. Həmin andan satıcının öhdəlikləri bitmiş hesab olunur.

- DEQ
- DES
- CIF
- EXW
- FAS

80 Bu şərtə görə satıcı əmtəəni daşıma üçün gömrük rüsumlarını ödədikdən sonra razılaşdırılan məntəqədə yük daşıyana təhvil verir və özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş olur.

- FAS
- FCA
- EXW
- CIF
- CFR

81 Bu şərtə görə satıcı öz müəssisəsində (zavodunda, fabrikdə, anbarında və s.) əmtəəni alıcıya təhvil verərək özünün qarşısında duran öhdəliyini yerinə yetirmiş olur.

- FAS
- FCA
- CFR
- FOB
- EXW

82 Nəqliyyat vasitəsinin gömrük dəyəri:

- bütün cavablar yalnızdır
- NV - nin dəyəri onun istifadə edilmə məqsədlərindən və mövcud şəraitdən asılı olaraq təyin edilir.
- NV - nin siğortalanması zamanı siğorta müqaviləsinin bağlanması anında hesablanan bazar dəyəridir
- Müəssisənin balansında olan və onun ləğvi prosesində reallaşan NV-nin dəyəridir
- Ixrac edən ölkələrdən Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə (idxl yerinə) qədər çatdırma xərclərini (nəqletmə dəyəri, yükləmə-boşaltma məsrəfləri, siğorta məbləği) həmçinin nəqliyyat vəsaitlərinin alınması üçün komission haqqı istisna olmaqla alıcının komissiyona və brokerə verdiyi haqq xərclərini nəzərə almaqla NV - nin dəyəridir.

83 Mövcud istifadəsinə görə nəqliyyat vasitəsinin dəyəri:

- Ehtiyatını işləyən və silinən NV - nin və həmçinin qəzalar, təbii fəlakətlər və digər xarici təsirlər nəticəsində aldığı zədələnmədən sonra bərpa edilməsi mümkün olmayan NV-nin dəyəridir
- NV - nin dəyəri onun istifadə edilmə məqsədlərindən və mövcud şəraitdə asılı olaraq təyin edilir.
- Müəssisənin balansında olan və onun ləğvi prosesində reallaşan NV-nin dəyəridir.
- Təmir (bərpa) üzrə ayrı - ayrı işlər apardıqdan sonra NV -nin həndəsi parametrlərinin, konstruksiya materiallarının, fiziki - kimyəvi xassələrinin və iş proseslərinin xarakteristikalarının bərpa olunmaz dəyişməsi ilə müşaiyət olunan dəyər itkisinin miqdarıdır.
- NV - nin siğortalanması zamanı siğorta müqaviləsinin bağlanması anında hesablanan bazar dəyəridir

84 Məhdudlaşdırılmış bazarda nəqliyyat vasitəsinin dəyəri:

- NV - nin siğortalanması zamanı siğorta müqaviləsinin bağlanması anında hesablanan bazar dəyəridir.
- Müəssisənin balansında olan və onun ləğvi prosesində reallaşan NV-nin dəyəridir.
- Təmir (bərpa) üzrə ayrı - ayrı işlər apardıqdan sonra NV -nin həndəsi parametrlərinin, konstruksiya materiallarının, fiziki - kimyəvi xassələrinin və iş proseslərinin xarakteristikalarının bərpa olunmaz dəyişməsi ilə müşaiyət olunan dəyər itkisinin miqdarıdır.
- Ehtiyatını işləyən və silinən NV - nin və həmçinin qəzalar, təbii fəlakətlər və digər xarici təsirlər nəticəsində aldığı zədələnmədən sonra bərpa edilməsi mümkün olmayan NV-nin dəyəridir.
- Açıq bazarda satışı mümkün olmayan və ya NV - nin açıq satışının müraciəti üçün lazım olan xərclərlə müqayisədə əlavə xərclər tələb edən NV - nin dəyəridir. Bu metod konstruktiv və ekoloji meyarlar, xüsusi funksional təyinatına və s. görə uyğun mövcud qanunvericilik aktları ilə istismarı məhdudlaşdırılan və ya qadağan edilən NV - nin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilir.

85 Ixrac edən ölkələrdən Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə (idxl yerinə) qədər çatdırma xərclərini (nəqletmə dəyəri, yükləmə-boşaltma məsrəfləri, siğorta məbləği) həmçinin nəqliyyat vəsaitlərinin alınması üçün komission haqqı istisna olmaqla alıcının komissiyona və brokerə verdiyi haqq xərclərini nəzərə almaqla NV - nin dəyəridir. Bu Avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsi zamanı istifadə olunan hansı dəyər növüdür ?

- nəqliyyat vasitəsinin gömrük dəyəri
- nəqliyyat vasitəsinin util dəyəri
- nəqliyyat vasitəsinin konstruksiyyasının dəyişməsinə sərf olunmuş dəyəri
- məhdudlaşdırılmış bazarda nəqliyyat vasitəsinin dəyəri
- nəqliyyat vasitəsinin siğorta dəyəri

86 Tam rəqabət sahələrində tipik firma

- bütün cavablar doğrudur
- yeni firmaların sahəyə daxil olmasına müəyyən dərəcədə nəzarət edə bilər
- o halda çox məhsul sata bilər ki, qiymət aşağı salınsın
- digər firmalara nisbətən nadir məhsul satır
- məhsulun bazar qiymətinə verilmiş qiymət kimi baxır

87 Oligopolistlər arasında qeyri-ciymət rəqabəti metodu deyil -

- dizayn və qablaşdırma
- reklam işinin təşkili
- məhsulun differensiallaşdırılması
- qiymətin differensiallaşdırılması
- məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması

88 Inhisarçı mənfəətinin maksimumlaşdırılması şərti hansıdır?

- MR=AR-P
- MR=AR=P
- AR=MR-P
- MR=AR□P
- MR=AR+P

89 Dünya capitalist bazارında eyni əmtəələrə müxtəlif qiymətlərin yaranmasına zəmin yaradan hallara daxildir (səhv cavabı göstərin)

- ticarətdə müxtəlif hökümət və yarımhökümət təşkilatlarının iştirakı
- beynəlxalq trestlər vasitəsilə ayrı-ayrı ölkələrin daxili bazarlarının inhisarlaşması
- konsernlər və kartellər trestlər vasitəsilə ayrı-ayrı ölkələrin daxili bazarlarının inhisarlaşması
- xarici bazarların inhisarlaşması və bazarların bölgüsü haqqında razılaşma
- dünya bazarında hökmranlıq edən, yüksək iqtisadi inkişafa malik ölkələrin qəbul etdiyi razılaşması

90 Müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğu neçə amillə müəyyən edilir:

- 6
- 3
- 5
- 2
- 4

91 Beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğu

- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif və adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə eynivə adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə eyni, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır

92 Ixrac qiymətlərinin hesablanması üçün başlangıç bazası aşağıdakılardan hansıdır?

- “qapalı” bazarların qiymətləri
- daxili bazar qiymətləri;
- transfert qiymətləri.
- “azad” bazarların qiymətləri;
- müqavilə qiymətləri;

93 Dünya bazarında tələb və təklif qanunun təsiri nəyin vasitəsilə təzahür edilir?

- istehsalçı və istehlakçılar arasında münasibət vasitəsilə;
- məhsulların istehlak və mübadilə dəyərləri arasındaki münasibət vasitəsilə;
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- dünya qiymətlərində istehlak dəyərinin uçotu vasitəsilə;
- dünya bazarında rəqabət faktoru vasitəsilə;

94 Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətlərinin internasional dəyərdən uzaqlaşmasına səbəb olan faktorlara aid deyil?

- beynəlxalq əmək bölgüsü.
- beynəlxalq bazarda monopoliya hökmranlığı;
- infliyasiya;

- valyuta kurslarının qeyri-sabitliyi;
- məhsulun istehlak dəyəri;

95 Dünya ticarətin inkişafına kömək edən təşkilat hansılardır?

- Beynəlxalq Yenidənqurma və inkişaf Bankı.
- Neft ixracatı ölkələrinin təşkilatı
- Avropa iqtisadi Birliyi
- Beynəlxalq Valyuta Fondu
- Ümumdünya Ticarət Təşkilatı

96 Dünya ticarətinin inkişafının aparıcı qüvvəsi nədir?

- Proteksionizm siyasəti.
- Beynəlxalq əmək bölgüsü;
- Beynəlxalq integrasiya prosesi;
- Müqayisəli üstünlük prinsipi;
- Dünya bazarına dəyər qanununun təsiri;

97 Dünya təcrübəsində iri firmaların faktiki sövdələşmə qiymətləri və təklif qiymətləri haqqında qeyd olunanlardan hansı doğrudur?

- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir
- sövdələşmə bağlanarkən bir qayda olaraq, aşağı düşən qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər plan səviyyəsini göstərir
- sövdələşmə bağlanarkə, bir qayda olaraq, sabit qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir

98 Dünya bazارında xarici ticarət fəaliyyətinin həyata keçirərkən neçə növ qiymət növlərindən istifadə olunur:

- 4
- 5
- 3
- 2
- 6

99 Bu qiymətlər üzrə, ixracatçı firma idxalçıya əmtəəni ya qiymətə gəmiyə qədər nəqliyyat xərclərini daxil etməklə, ya da gəmiyəyükələmə xərclərini daxil etməklə satır

- CİF və ya SİF ixrac qiymətləri
- SİF və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya SİF ixrac qiymətləri
- EXW və ya DDU ixrac qiymətləri

100 Bu qiymətlər özündə FOB qiymətlərindən başqa sığorta və yüklerin idxalçı və ya ixracatçı ölkələrin sərhədlərinə qədər daşınması xərclərini birləşdirir:

- EXW ixrac qiymətləri
- FAC ixrac qiymətləri
- DDP idxal qiymətləri
- DDU idxal qiymətləri
- SİF idxal qiymətləri

101 Bu qiymətlər tərəflərin razılığına görə təyin edilir və bir qayda olaraq, müxtəlif ölkələrin hökümətlərəsəti ticarət müqavilələri və razılaşmaları əsasında müəyyən edilir

- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər

- bircada təyin edilən qiymətlər
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- kontrakt qiymətləri

102 Bu qiymətlər əmtəə bircalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin qiymətlərini müəyyən edir:

- bircada təyin edilən qiymətlər
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- kontrakt qiymətləri
- idxal-ixrac qiymətləri

103 İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşməlin qiymətləri:

- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər plan səviyyəsini göstərir
- sövdələşmə bağlanarkə, bir qayda olaraq, sabit qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir
- sövdələşmə bağlanarkə, bir qayda olaraq, aşağı düşən qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir

104 Tam rəqabət sahəsi üçün uzunmüddətli bazar təklifi əyrisinə təsir göstərirlər

- yuxarıda sadalanan bütün amillər
- hazır məhsula qiymətlər
- sahədə firmaların sayı
- amillərin qiymətləri
- sahədə firmaların ölçüsü

105 Şərtə görə satıcı limanda əmtəə daşıyan gəmini boşaltmaya təhvil verdiyi andan özünün öhdəliyini bitmiş hesab edir. Bu andan əmtəənin zədələnməsi və ya zay olması ilə bağlı bütün risklər və məsrəflər alıcının üzərinə düşür.

- FOB
- FAS
- DEQ
- CIF
- CFR

106 Bu şərtə görə satıcı göstərilən təyinat limanına əmtəənin təchizatı üçün lazım olan məsrəfləri və fraxtı ödəməlidir. Lakin, gəminin yük yerinə əmtəə yükləndikdən sonra əmtəənin zədələnməsi və ya zay olması ilə bağlı olan risklər, həmçinin istənilən məsrəfin artması ilə bağlı risklər satıcıdan alıcıya keçir, əmtəənin daşınması üçün gömrük rüsumlarının ödənilməsi satıcıının öhdəsinə düşür.

- CIF
- EXW
- FOB
- FCA
- CFR

107 Bu şərtə görə CFR şərtində verilən öhdəlikləri və daşıma zamanı əmtəənin zədələnmələrdən və ya zay olmadan risklərin dəniz siğortalanmasını təmin edir. Satıcı siğorta müqaviləsini bağlayır və siğorta edənə siğorta mükafatı ödəyir.

- EXW
- CIF
- FCA
- FOB
- CPT

108 Bu şərtə görə satıcı CPT şərtinə uyğun öhdəlikləri yerinə yetirir və əlavə olaraq satıcı daşima zamanı əmtəənin zədələnməsi və ya zay olması ilə bağlı risklərin nəqliyyat sığortalanmasını təmin edir.

- FCA
- EXW
- FOB
- DAF
- CIP

109 Bu şərtə görə əmtəə göndəriş üçün rüsumlardan təmizləndikdən sonra sərhədə, göstərilən yerə və ya məntəqəyə, ancaq qəbul edən ölkənin gömrük sərhədinə gələnə qədər əmtəənin göndərişi üzrə satıcının məsuliyyəti yerinə yetirilmiş hesab olunur.

- DES
- FCA
- DDU
- DAF
- DEQ

110 Bu şərtə görə satıcı razılaşdırılmış təyinat limanında daşınması zamanı gömrük rüsumlarından təmizlənmiş (gömrük rüsumları ödənməmiş) əmtəəni alıcının öhdəsinə təhvil verdiyi andan özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir

- DDU
- DES
- DDP
- DEQ
- DAF

111 Bu şərtə görə satıcı idxlə ölkəsində razılaşdırılmış məntəqəyə əmtəənin çatdırıldığı andan özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir. Satıcı əmtəəyə düşən bütün məsrəflər və risklərlə əlaqəli ödənişləri, gömrük rəsmiləşdirmələrinin yerinə yetirilməsi ilə əlaqəli bütün məsrəfləri və riskləri öhdəsinə götürməlidir.

- DEQ
- DDU
- DES
- DDP
- DAF

112 Bu şərtə görə satıcı idxlə ölkəsində razılaşdırılan məntəqəyə əmtəəni çatdırıldığı anda özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir.

- DDP
- CPT
- FCA
- FOB
- CIF

113 Bu şərtə görə liman körpüsündə təchizat (təhvil vermək) şərtinə görə satıcı razılaşdırılmış təyinat limanının körpüsündə (priçalda və pristanda) daşınması zamanı gömrük rüsumlarından təmizlənmiş əmtəənin alıcının öhdəsinə təhvil verdiyi andan təchizat üzrə özünün öhdəliyini yerinə yetirilmiş hesab edir.

- DAF
- DDP
- DES
- DEQ
- DDU

114 Bu şərtə görə satıcı göstərilən təyinat yerinə qədər əmtəəni daşımığa görə fraxt ödəyir. əmtəənin (ANV - ni) yük daşıyana təhvil verdikdən sonra xərclərin istənilən artımı ilə bağlı risklərə görə öhdəlik satıcıdan alıcıya keçir.

- DAF
- FCA
- CPT
- CIP
- EXW

115 Aşağıdakı amillərdən hansı dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir etmir?

- Yığım və istehlakın nisbəti
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Valyuta bazarının vəziyyəti

116 Hansı amillər dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Valyuta bazarının vəziyyəti

117 Göstərilən amillərdən hansı dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- İctimai-zəruri əmək məsrəflərinin dəyişməsi, daha doğrusu, beynəlxalq mübadilə sferasında dövr edən əmtəələrin dəyərinin dəyişməsi
- Valyuta bazarının vəziyyəti

118 Verilənlərdən hansı qiymətlərin dünya bazarında proqnozlaşdırılması zamanı nəzərə alınan diversifikasiyanın izahıdır?

- Qiyməti aşağı salmaq cəhdidir.
- Başqa sahədə olan iri şirkətlərin əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində olmayan həmin şirkətlərin başqa sahələrə daxil olmasıdır;
- Bir iri şirkətin müəyyən sahəyə aid olan istehsalının xüsusi çəkisinin bir yerə toplanmasıdır;
- Müəyyən sahədə iri şirkətlərin payının artmasıdır
- Büyük şirkətlərin əsas sahəyə münasibətdə istehsalın və ya tədavülün növbəti pilləsi kimi çıxış edən digər sahələrdə genişlənməsi.

119 Verilənlərdən biri xarici ticarətin müqavilə qiymətidir:

- preyskurant qiymətləri
- proqnoz qiymətləri;
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

120 Aşağıdakı kriteriyalardan hansı dünya bazarında qiymətlərin proqnozlaşdırılmasında müxtəlif strukturları təyin edir?

- üfiqi və şaquli integrasiyasının dərəcəsi.
- diversifikasiya dərəcəsi;
- firmaların bazarda ekspansiyası;

- ölçü, xarakter, kapitalın təmərküzləşməsi və ixtisaslaşma dərəcəsi
- müəyyən inhisar quruluşunun məhsulunun xüsusi çəkisi;

121 Göstərilən metodlardan biri dünya bazarda maşın və avadanlıqların qiymətinin proqnozlaşdırılmasında istifadə olunur:

- “Parametrik”
- Müqayisəli satışlar”
- “Sorğu”
- “Delfi”
- Analoqiya”

122 Verilmiş fikirlərdən biri dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsinin başlıca şərtidir:

- proqnozun işlənib hazırlanması
- qiymət indekslərinin orta kəmiyyətinin işlənib hazırlanması
- idxal-ixrac qiymətlərinin orta kəmiyyətinin müəyyən edilməsi
- qiymət indekslərinin işlənib hazırlanması
- proqnozların qiymətləndirilməsi

123 Beynəlxalq tarif və fraxtlar nəyi ifadə edir?

- Daşıma qiymətlərini
- Nəqliyyat məhsulunun beynəlxalq dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun bazar qiymətini
- Nəqliyyat məhsullarının milli dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun istehsalına sərf olunan ictimai zəruri xərcləri

124 FOB və FAS şərtlərində qiymətlər fərqləndirilir

- Bazar şərtləri ilə
- Ödəniş şərtləri ilə
- Nəqletmə xərclərinin kəmiyyəti qədər
- Ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- Gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

125 Dünya təcrübəsində məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- on iki
- beş
- üç
- on
- altı

126 Gömrük rüsumlarının tətbiq edilməsi hansı məqsədləri güdür?

- daxili bazarda qiymətlərin aşağı düşməsi
- daxili bazarın daxili rəqabətdən qorunması
- dövlət bütçəsinin artması
- xarici iqtisadi əlaqələrin genişlənməsi
- xarici bazarların zəbt edilməsi

127 Gömrük tarifinin tətbiq edilməsi nəyə gətirib çıxarır?

- istehlakçı və istehsalçıların rifah səviyyəsinin dəyişməsinə
- yerli istehsalçıların qazancına və məhsul istehlakçılarının itkisinə
- idxal və yerli malların qiymətlərinin artmasına
- idxal qiymətlərinin artmasına və yerli malların qiymətlərinin aşağı düşməsinə
- bütünlükdə yerli məhsulların istehsalçı və istehlakçılarının itkisinə

128 Fraxt nədir?

- hava neqliyyatının tarifleri
- su nəqliyyatı tarifləri
- dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
- avtomobil nəqliyyatı tarifləri
- çay nəqliyyatı tarifləri

129 Dəmiryolu nəqliyyatında tariflər differensiallaşdırılmışdır

- vaqonların yüksəkötürmə qabiliyyətindən istifadə dərəcəsinə görə
- daşınma məsafəsinə və sürətinə
- göndərişlərin növlərinə
- vaqonların tiplərinə görə
- boşdayanma vaxtına

130 Dəmiryola nəqliyyatında tətbiq olunan tarif növü deyil:

- differensial tariflər
- akkord tariflər
- yerli tariflər
- ümumi tariflər
- müstəsna tariflər

131 Azad bazar qiymətlərinə daxildir: (səhv cavabı seçin)

- əmtəələrin satışı təşkil olunan yerlərdə formalasian qiymətlər
- birjaların qiymətləri
- ticarət təşkilatlarının qiymətləri
- hərracların qiymətləri
- regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri

132 Nəqliyyat xərclərinin differensiallaşdırılması daha yüksəkdir?

- çay və hava nəqliyyatında
- hava nəqliyyatında
- boru-kəmər
- dəniz nəqliyyatında
- avtomobil nəqliyyatında

133 Dəmiryol nəqliyyat növlərinə aid deyildir:

- nəqliyyatda yük baqajlarının daşınması
- avtomobil nəqliyyatında sərnişinlərin və yüklerin daşınması tarifləri
- nəqliyyatda baqajların daşınması tarifləri
- nəqliyyatda sərnişinlərin daşınması tarifləri
- nəqliyyatda poçtların daşınması tarifləri

134 Hava nəqliyyatı tariflərinə aid edilmir:

- hava gəmilərinə xidmət tarifləri
- hava limanları rayonlarında hava gəmilərinə xidmətə görə aeronaviqasiya xidməti tarifləri
- hava nəqliyyatı ilə poçtların daşınma tarifləri
- hava limanlarında sərnişinlərə xidmət tarifləri
- hava nəqliyyatında yüklerin daşınma tarifləri

135 Hökumətin qərarlarına görə hansı nəqliyyat tarifləri tənzimlənir:

- dəmiryol nəqliyyatı tarifləri

- taksilərlə sərnişinlərin daşınması tarifləri
- dəmiryol nəqliyyatında sərnişinlərin daşınması tarifləri
- daxili avia xətlərlə sərnişinlərin və yüklərin daşınması
- dəniz nəqliyyatı tarifləri

136 Nəqliyyat məsrəflərinin differensiallaşdırılması hansı nəqliyyat vasitəsində özünü biruzə verir:

- cavablar doğru deyildir
- dəmiryol nəqliyyatında
- hava və dəniz nəqliyyatında
- su və avtomobil nəqliyyatında
- avtomobil nəqliyyatında

137 Aşağıdakılardan hansı nəqliyyat tarifinin növü deyil-

- tariflər.
- akkord tariflər
- mütənasib tariflər
- differensial tariflər
- mütərəqqi tariflər

138 Dünya təcrübəsində məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- on iki
- beş
- üç
- on
- altı

139 Inhisarçı məhsuluna tələb əyrisi

- cavablardan heç biri doğru deyil
- şaquli xətt sayılır
- müsbət mailliyyə malikdir
- mənfi mailliyyə malikdir
- üfiqi xətt sayılır

140 Aşağıda verilən mülahizələrdən hansı səhvdir

- hamısı doğrudur
- inhisar özündə natamam rəqabətin son halını birləşdirir
- inhisarçı üçün həmişə son hədd gəliri qiymətdən yuxarıdır
- inhisarçı həmişə qiyməti son hədd xərcləri kəmiyyətindən yuxarı təyin edir
- bazar üzərində hakimiyətə malik firmalar tez-tez qiymət ayrı-seçkiliyi təcrübəsinə müraciət edirlər

141 Kurno modelində nəzərdə tutulur ki:

- bütün variantlar yalnızdır
- inhisarçı rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən yuxarı qiymətlər üzrə resursları əldə edir
- mükəmməl rəqiblərdən hər biri istehsal həcmi haqqında qərar qəbul edərkən hesab edirlər ki, o, məhsulun qiymətində əks olunmayacaqdır
- duopolistlərdən hər biri istehsalın həcmi haqqında qərar qəbul edərkən, hesab edir ki, o, digər duopolistin məhsul buraxılışı həcmində təsir göstərmir
- oliqopolistlərdən hər biri qərar qəbul edərkən buna digər oliqopolistlərin reaksiya vermək imkanını nəzərə alır

142 Prefensial qiymətləri müəyyən edilir:

- Qərbi Avropa dövlətləri arasında integrasiya prosesləri nəticəsində daha üstünlüyü malik olan ölkələrin razılaşmalarına görə
- “Qapalı” bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə

- “Azad” bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- müəyyən əmtəələrin göndərilməsi haqqında hökümətlərarası razılaşmala görə
- beynəlxalq inhisarlar çərçivəsində əmtəə və xidmətlərin mübadiləsi zamanı razılaşmala görə

143 Kapitalist bazarının regional qiymətlərinə xasdır:

- onlar “Azad” bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar “Azad” bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətinə bərabər olur

144 Sorğu qiymətləri hansı bazarlarda tətbiq olunur? (səhv cavabı seçin)

- qara metallar bazarı
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- kimyəvi mallar bazarlarda
- neft və neft məhsulları bazarlarda
- ayrı-ayrı əlvan metal növləri bazarı

145 Qapalı bazar qiymətlərinə daxildir: (səhv cavabı seçin)

- imtiyazlı razılaşma qiymətləri
- regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri
- ticarət təşkilatlarının qiymətləri
- firmadaxili ticarət qiymətləri
- prefensial razılaşma qiymətləri

146 Əmələ gəlməsi xarakterinə görə şərti olaraq dünya qiymətlərinin neçə növü fərqlənir:

- 5
- 3
- 2
- 6
- 4

147 İxrac və ya idxlə qiymətlərindən gömrük rüsumları və vergilər həcmində fərqlənirlər:

- bircalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin daxili topdansatış qiymətləri
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən daxili topdansatış qiymətləri
- bircalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin qiymətləri
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşməlin qiymətləri
- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri

148 Verilənlərdən birinin əsasında müasir beynəlxalq ticarətdə qiymət dinamikasının proqnozlaşdırılmasını həyata keçirmək mümkündür:

- bütün əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazara çıxarılan məhsulun rəqabətqabiliyyətliliyinin dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazaarda tələb və təklif arasında nisbətin dinamikasını öyrənmək əsasında
- konkret əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazar konyunkturunun dinamikasını öyrənmək əsasında

149 Bazar şəraitində asılı olaraq dünya qiymətləri haqqındaki hökməldən biri yanlışdır:

- müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılın inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləridir
- bütün cavablar doğrudur
- iri Qərbi Avropa bazarlarının idxlə qiymətləridir

- beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşməlin qiymətləridir
- əsas ixracatçı ölkələrin sərbəst döñər valyutasında ifadə olunan ixrac qiymətləridir

150 Aşağıdılardan hansı qiymətlərin müəyyən edilməsinin parametrik metoduna aiddir?

- bu metodların çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalasmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirə bilmir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalasmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, bu tədqiqatlar əsasında alınmış qiymət bazarda qiymətlərin formalasması şərtlərini real əks etdirir
- bu metodların üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalasmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
- metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından çatışmamazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalasmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir

151 Hansı qiymət indekslərini BMT-nin statistikası dünya ticarətində istifadə edir?

- Dünyanın hazır məmulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- Bütün cavablar doğrudur
- Əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzagın ixrac qiymətləri indeksləri

152 Adətən qiymətlər sırasından nə zaman istifadə olunur?

- ayrı-ayrı ölkələrin ümumi qiymət indekslərinin hesablanması
- ümumi dünya bazarında orta qiymət indekslərinin hesablanması
- tələb və ya təklif qiymət indekslərinin hesablanması
- əmtəələrin çeşid və miqdar nomenklaturalarının hesablanması
- ixrac və ya idxlər qiymət indekslərinin hesablanması

153 Qeyd olunanlardan hansı dünya qiymətlərinin proqnozlaşdırılması metodlarına aiddir?

- korelyasiya-reqresiya metodu
- ekstrapolyasiya, ekspert qiymətləndirmələr, iqtisadi-riyazi metodlar və bu metodların müxtəlif uyğunluğu.
- ekspert qiymətləndirmələr metodları, bal ilə qiymət qoyma metodu, xüsusi göstəricilər metodu, aqreqat metodu
- ekstrapolyasiya metodu, reqressiya analizi metodu, orta xərclər metodu, ekspert qiymətləndirmələr metodları;
- iqtisadi-riyazi metodlar, ekstrapolyasiya və ekspert qiymətləndirmələr metodları, parametrik metodlar;

154 Sərnişin dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri aşağıdılardan birindən asılı deyil:

- yerli rabitədən
- məsafənin uzaqlığından
- bütün cavablar düzgün deyil
- mənfəət kütləsindən
- şəhər kənarı daşimalardan

155 Dəmiryol nəqliyyatı müəssisələri üzrə orta tarif dərəcəsi müəyyən etmək üçün aşağıdakı göstərici tələb olunmur

- bütün variantlar doğrudur
- daşınma məsafəsi
- nəqliyyat məhsulunun həcmi
- daşınma xərcləri
- mənfəət kütləsi

156 Azərbaycan Respublikasında qiymətləri və tarifləri tənzimləyən orqan hansıdır?

- İctimai Təşkilatlar

- Vergilər Nazirliyi
- Dövlət Sosial Müdafiə Fondu
- Tarif Şurası
- Gömrük Komitəsi

157 Avtomobil nəqliyyatı üzrə yük tariflərinin differensiasiyası aşağıdakı növlərdən biri üzrə aparılır:

- Fraxt üzrə
- vaxtamuzd
- işəmuzd
- yüklərin xırda göndərişlərlə daşınması üzrə
- müstəsna tariflər üzrə

158 Tariflə dərəcələrinin qurşaqlar üzrə məcmusu aşağıdakılardan birini formalaşdırır:

- nəqliyyat sxemini
- tarif sxemini
- sərnişin sxemini
- yük sxemini
- dəmiryol sxemini

159 Nəqliyyat xidmətinin maya dəyərinin hesablanması zamanı aşağıdakı göstəricini uçota almaq lazımlı deyil:

- mənfəətin kütləsi
- 1 ton yüksək düşən başlangıç son əməliyyatlara çəkilən məsrəflər
- 1 ton yükün 1 km məsafəyə daşınmasına çəkilən xərclər
- bütün cavablar düzgün deyil
- məsafə

160 Hərəkər xərcləri asılıdır

- su nəqliyyatı ilə baqajın sərnişinlərin və yüklərin daşınmasından
- daşıma məsafəsindən
- sərnişinlərin və dəmiryolu nəqliyyatı baqajının daşınmasından
- avtomobil nəqliyyatı baqajı və sərnişinlərin daşınmasından
- yerli avia xətlərdə baqajın və sərnişinlərin daşınmasından

161 Yükdaşımalarına çəkilən məsrəflər aşağıdakılardan ibarətdir:

- Yükləmə - boşaltma işlərinə çəkilən məsrəflər
- başlangıç - yekunlaşdırma əməliyyatlarına və yükün nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- yüklərin nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- başlangıç yekunlaşdırma əməliyyatlarına çəkilən məsrəflər
- sərnişinlərin və baqajın daşınmasına çəkilən məsrəflər

162 Hərəkət əməliyyatlarına aşağıdakı məsrəflər daxil edilmir:

- yükləmə – boşaltma işləri
- enerji təsərrüfatının məzmunu üzrə
- rabitə yollarının məzmunu üzrə
- yükün hərəkəti üzrə
- rabitə üzrə

163 Nəqliyyat tarifləri özündə aşağıdakı tarifləri əks etdirir.

- sərnişin və yerli aviaxətlə yükdaşımalar
- sərnişin və ictimai nəqliyyatın bütün növlərində yükdaşımalar
- sərnişin və dəmiryolu nəqliyyatında yükdaşımalar

- sərnişin və yükdaşımalarını
- sərnişin və avtomobil nəqliyyatı ilə yükdaşımalar

164 Bunlar nəyin formalarıdır: müttəfiq, birbaşa və tranzit.

- Beynəlxalq fraxt bazarlarının
- Xətt gəmiçiliyi çərçivəsində beynəlxalq su daşıımalarının
- Beynəlxalq dəmiryol tariflərinin
- Beynəlxalq avtomobil daşıımalarının
- Beynəlxalq hava nəqliyyatı daşınmaları formaları

165 Dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsində başlıca şərti hansıdır:

- qiymət indekslərinin orta kəmiyyətinin işlənib hazırlanması
- qiymət indekslərinin işlənib hazırlanması
- proqnozun işlənib hazırlanması
- proqnozların qiymətləndirilməsi
- idxal-ixrac qiymətlərinin orta kəmiyyətinin müəyyən edilməsi

166 Dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsində başlıca şərti hansıdır:

- təhlil edilən müddətdə bazarda kəmiyyət ölçü vahidlərində qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi də daxil olmaqla faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi
- təhlil edilən müddətdə bazarda və ölkələrin iqtisadi mühitdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi

167 Dünya iqtisadiyyatında və ticarətdə inkişaf templərini və struktur irəliləmələri modelləşdirərkən istinad edilir:

- MDB və AİB-in tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- Son bir il ərzində istifadə edilən dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- TEGOVA-nın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- BMT-nin statistikası üzrə dünya qiymət indekslərinə
- YEK və YUNKTAD-in tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına

168 Dünya qiymətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- daxili topdansatış qiymətləri
- birca məzənnəsi, hərrac və torq qiymətləri;
- müqavilə qiymətləri;
- FAC, FOB və CIF qiymətləri;
- iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmə qiymətləri;

169 Təcrübədə güzəştlərin neçə növü tətbiq edilir:

- 6
- 5
- 4
- 3
- 2

170 Dəqiqliyən edilmiş xarakteristikaya malik olan, tipi və növü üzrə ən mühüm malgöndərən firmaların ixrac qiymətləri başa düşülür. Bu zaman hansı bazarın məhsulunun dünya qiyməti nəzərdə tutulur?

- tikinti məhsulları bazarı
- qara və əlvan metallar bazarı

- maşın və avadanlıqlar bazarı
- neft və neft məhsulları bazarı
- istehsal texniki təyinatlı məhsullar bazarı

171 Beynəlxalq ticarət təcrübəsinə əsasən dünya qiyməti hansı əlamət əsasında xarakterizə olunur: (səhv cavabı seçin)

- sövdələşmələr azad döñər valyutaya görə bağlanmalıdır
- müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləri sabit olmalıdır
- sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşımmalıdır
- beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır

172 Daxili bazardakı satış qiymətlərindən fərqli olaraq, ixrac qiymətlərinə aşağıdakılardan hansı daxildir?

- nəqliyyat xərcləri.
- başqa ölkəyə çatdırılma ilə əlaqədar əlavə xərclər;
- kalkulyasiya edilmiş mənfəət;
- başlanğıc maya dəyəri;
- gömrük rüsumları.

173 FOB və SIF şərtlərində qiymətlər fərqləndirilir

- bazar şərtləri ilə.
- ödəniş şərtləri ilə;
- nəqletmə xərclərinin kəmiyyəti qədər;
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər;
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər;

174 Konkret bazar şəraitində asılı olaraq dünya qiymətləri sayılır: (səhv cavabı seçin)

- bütün cavablar doğrudur
- müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləri
- beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşməlin qiymətləri
- əsas ixracatçı ölkələrin sərbəst döñər valyutasında ifadə olunan ixrac qiymətləri
- iri Qərbi Avropa bazarlarının idxal qiymətləri

175 Beynəlxalq ticarət təcrübəsinə əsasən dünya qiyməti neçə əlamət əsasında xarakterizə olunur:

- 4
- 5
- 3
- 6
- 2

176 Fikirlərdən biri dünya ticarətində qiymətlər indeksini ifadə edir:

- istehlak və pərakəndə satış qiymət indeksləri
- Mudi, FT, Fayneşnl Tayms, Dou-Cons, Nikkey, Reyter indeksləridir;
- bu, Dou-Cons, FT, Nikkey, Standart end Pure indeksləridir;
- bu, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləri, xammala və ərzaqlara olan ixrac qiymətlərinin indeksləri, xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir;
- Dou-Cons, sənaye məhsullarına olan xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləridir, Mudi, Reyter indeksləridir;

177 Dünya təcrübəsinə görə hansı məqsəd üçün aşağı qiymətlər strategiyası tətbiq edilmir?

- Gəlirlərin səviyyəsi

- Iflasa uğramaq
- yüksək mənfəət əldə etmək
- İstehsalı tam güc ilə işlətmək
- Ümumi satış həcmini artırmaq

178 Aşağıdakılardan hansını yüksək qiymət strategiyası təmin edir?

- yeni texnologiyadan tətbiqini
- artıq pul ödəmələrini
- yüksək xərcləri
- tələbin yüksəlməsini
- yüksək mənfəəti

179 Göstərilən məqsədlərdən biri üçün aşağı qiymət strategiyası tətbiq edilmir:

- Iflasa uğramaq
- Gəlirlərin səviyyəsi
- Ümumi satış həcmini artırmaq
- İstehsalı tam güc ilə işlətmək
- yüksək mənfəət əldə etmək

180 Aşağıda verilənlərdən hansı yüksək qiymət strategiyası əsasında təmin olunur?

- yüksək xərcləri
- yeni texnologiyadan tətbiqini
- yüksək mənfəəti
- tələbin yüksəlməsini
- artıq pul ödəmələrini

181 Konyunktura təsir edən daimi fəaliyyət göstərməyən qeyri tsiklik amillərə aid deyil:

- dövlət-inhisarçı tənzimləmə
- daxili və beynəlxalq siyasi böhranlar
- sosial ziddiyyətlər;
- körəkli hadisələr;
- möhtəkirlik amilləri;

182 Təcrübədə güzəştlərin hansı növü tətbiq edilir: (səhv cavabı seçin)

- preyskurat qiymətlərindən ümumi güzəştlər
- əmtəə alqısında nəğd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə
- əmtəənin miqdarın, çeşidinə və ixracatçı ölkənin iqtisadi gücünə görə tətbiq olunan güzəştlər
- sifarişlərinə satıcıların xüsusi maraqlı olduğu imtiyazlı alıcı kateqoriyaları üçün xüsusi güzəştlər
- satış üzrə daimi nümayəndələrə və ya vasitəçilərə güzəştlər

183 Dünya qiymətlərinin formallaşmasına neçə əsas amil təsir edir?

- 4
- 3
- 5
- 6
- 2

184 İctimai-zəruri əmək məsrəflərinin dəyişməsi, daha doğrusu, beynəlxalq mübadilə sferasında dövr edən əmtəələrin dəyərinin dəyişməsi dedikdə hansı amil nəzərə alınır?

- siyasi amil
- konyunktura amili
- dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili

- dəyər amili
- valyuta-maliyyə amili

185 Dünya qiymətlərinin formallaşmasına təsir edir amillər içərisində hansılar xüsusi rola malikdir?

- dəyər və konyunktura amili
- konyunktura və dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili
- valyuta-maliyyə və siyasi amil
- dəyər və valyuta-maliyyə amili
- dövlət-inhisar tənzimlənməsi və siyasi amil

186 Dünya qiymətlərinin formallaşmasına təsir edir dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili əsasən hansı dövrlərdə qiymətlərin dinamika və nisbətində daha böyük dəyişikliklərə səbəb olmuşdur?

- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin ortalarında
- 80 - ci illərin ortalarında və 90-cı illərin ortalarında
- 70 - ci illərin əvvəllərində və 80-ci illərin sonlarında
- 70 - ci illərin sonlarında və 90-ci illərin ortalarında
- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin sonlarında

187 Çay nəqliyyatı ilə yüklerin daşınması tarifləri aşağıdakı yük növlərindən və göndəriş növlərindən biri üzrə differensasiya olunmur:

- yiğma
- konteyner
- müstəsna
- gəmi
- xırda

188 Dəmir yol tarifləri yüklerin daşınma göndəriş növlərinə görə aşağıdakı kimi qruplaşdırır:

- bütün cavablar düzgün deyil
- ümumi, yerli və müstəsna
- vaqonlar, konteyner, aztonajlı və xırda göndəriş tarifləri
- vaqonlar üzrə, ümumi, yerli və müstəsna
- yerli, konteyner və aztonajlı

189 Nəqliyyat xidmətlərinin aşağıdakı növlərindən birinə tariflər tənzimlənmir

- bütün cavablar düzgün deyil
- yerli nəqliyyat müəssisələri tərəfindən göstərilən xidmətlər
- yüklerin daşınması, dəmiryol nəqliyyatında yükləmə-boşaltma işləri
- sərnişinlərin, baqajın, yük baqajının və dəmiryol nəqliyyatlarında poçt daşınmaları
- limanlarda yükləmə-boşaltma işləri

190 Konyukturanın xarakterik cəhəti hansıdır?

- Bütün variantlar doğrudur
- Onun əsas cəhəti qeyri-daimiliyi, dəyişkənliliyi və tez-tez tərəddüd etməsidir
- Konyukturanın əsas cəhəti onun müstəsna ziddiyətliliyidir.
- Konyukturanın əsas cəhəti onun qeyri-bərabərliyidir.
- Konyukturanın əsas cəhəti ictimai kapitalın təkrar istehsalı prosesində yaranan ziddiyətlərin vahidliyidir.

191 Konyukturaya təsir edən daimi fəaliyyət göstərən amillərə aşağıdakılardan aid edilir:

- Bütün variantlar doğrudur
- elmi-texniki tərəqqi;
- istehsal və kapitalın təmərküzləşməsi;
- dövlət-inhisarçı tənzimləmə;

inflyasiya;

192 Hansı hallarda aşağı qiymətlər strategiyası tətbiq edilir?

- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halində
- xarici bazara daxil olmaq halində
- cavablar doğrudur
- ümumi satış həcmini artırmaq halində
- kütləvi bazara çıxarmaq halində

193 Ixrac kalkulyasiyasını daxili kalkullyasiyadan fərqləndirən xərc növü deyil-

- maliyyələşmə xərcləri
- tədavül xərcləri
- reklam xərcləri
- daşınma xərcləri
- siğorta xərcləri

194 Ixrac kalkulyasiyasını daxili kalkullyasiyadan fərqləndirən xərc növü deyil-

- tədavül xərcləri
- maliyyələşmə xərcləri
- siğorta xərcləri
- daşınma xərcləri
- reklam xərcləri

195 Dünya bazar qiymətlərinin əsasını nı təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- beynəlxalq dəyər
- istehsal qiyməti
- beynəlmiləl dəyər
- milli dəyər

196 Dünya qiymətlərini xarakterizə edən əlamət deyil-

- idxl-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- sazişlərin idxl və ya ixrac yönümlü olması
- iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- sazişlərin kommersiya xarakteri daşıması
- sazişlərin qismən dönərli valyuta ilə aparılması

197 Qiymətəmələgətirən amillərə aid deyildir

- tədavül xərcləri
- istehsal xərcləri
- əlavə dəyər vergisi
- investisiyanın həcmi
- resursların qiymətləri

198 Tələbin elastikliyinə təsir etmir:

- məhsuldan istifadə olunması imkanlarının müxtəlifliyi
- əvəzedici məhsulların olması
- vaxt amili
- məhsulun əldə olunmasının təcili olması
- firmanın mikromühiti

199 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formallaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- demoqrafik amil
- strateji
- taktiki amil
- iqtisadi amil
- təbii amil

200 Əmtəə konyunkturası göstəricilərinin ümumi sxemi aşağıdakı kimi ola bilər:

- Pul-kredit sferası.
- Xarici ticarət – müəyyən əmtəənin ixracının və idxlərinin fiziki və dəyər ifadəsində həcmi (ölkələr və valyuta zonaları üzrə), ticarət və siyasi tədbirlər və s.
- Hazır məmulat ehtiyatlarının hərəkəti.
- Fond birjası.
- Hökumətin, sənayenin, alıcıların, satıcıların anbarlarında və yolda olan əmtəə ehtiyatları;

201 Əmtəə konyunkturası göstəricilərinin ümumi sxemi aşağıdakı kimi ola bilər:

- Ölkələr, sahələr və firmalar üzrə bütövlükdə əmtəə istehlakı.
- Ölkələr və firmalar üzrə bütövlükdə əmtəə istehsalı;
- Hazır məmulat ehtiyatlarının hərəkəti.
- Səhmdar kapitalın dividendləri;
- Hökumətin, sənayenin, alıcıların, satıcıların anbarlarında və yolda olan əmtəə ehtiyatları;

202 Konyukturaya təsir edən daimi fəaliyyət göstərməyən qeyri tsiklik amillərə aid deyil:

- kortəbii hadisələr;
- sosial ziddiyətlər;
- daxili və beynəlxalq siyasi böhranlar.
- elmi-texniki tərəqqi;
- möhtəkirlik amilləri;

203 Qiymətlər sırası istifadə olunur:

- tələb və ya təklif qiymət indekslərinin hesablanması
- əmtəələrin çeşid və miqdardı nomenklaturasının hesablanması
- ayrı-ayrı ölkələrin ümumi qiymət indekslərinin hesablanması
- ixrac və ya idxlər qiymət indekslərinin hesablanması
- ümumi dünya bazarında orta qiymət indekslərinin hesablanması

204 Beynəlxalq ticarət üçün səciyyəvi olan böyük miqdarda qiymətlər sırasına malikdir:

- İVC-nin statistikası
- ABŞ-in statistikası
- BMT-nin statistikası
- AİB-in statistikası
- MDB-nin statistikası

205 Aşağıdakı amillərdən hansı hazır məmulatın qiymətlərinin yüksəlməsinə kömək edir? (səhv cavabı seçin)

- inflyasiya artımı
- xammalın qiymətinin artması
- yanacağın qiymətinin artması
- əmək haqqı məsrəflərinin artımı
- gömrük əlavələrinin tətbiqi

206 Dünya ölkələrində inflyasiya proseslərinin qeyri-bərabərliyi və bu ölkələrin müxtəlif məhsullarla beynəlxalq əmək bögüsündə qeyri – bərabər iştirakı:

- qiymətlərin azalma tempinin qarşısının alınmasını şərtləndirir
- qiymətlərin azalma tempini şərtləndirir
- qiymətlərin artma tempini şərtləndirir
- qiymətlərin müxtəlif artım templərini şərtləndirir
- qiymətlərin dəyişmə tempinə nəzarəti şərtləndirir

207 Aşağıdılardan hansı diversifikasiyanın məzmununu ifadə edir?

- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür.
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çökisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür.
- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur

208 Aşağıdakı qiymət indekslərindən hansı BMT-nin statistikasına daxildir?

- Bütün variantlar doğrudur
- Sənaye məmulatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri

209 Hansı qiymət indeksi BMT-nin statistikasına daxil deyildir?

- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri.
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Əlvan metalları üzrə idxal qiymətləri indeksləri
- Sənaye məmulatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri

210 Aşağıda qeyd olunan hökmlərdən hansı yanlışdır?

- Dövlət tənzimlənməsi tədbirləri dünya qiymətlərinin dinamikasına bilavasitə təsir göstərir
- Dünya qiymətlərinin artma meylinə malik olmasının əsas amili idxal-ixrac proseslərinin kəskin surətdə güclənməsidir
- Rəqabət nə qədər güclü və bazar nə qədər azad olsa, onda həmin amilin qiymətə təsiri bir o qədər əhəmiyyətli olar
- Tələb və təklif arasındaki nisbətlərin qiymətlərə təsir miqyası rəqabətdən asılıdır
- Dünya qiymətlərinin formallaşmasına və hərəkətinə təsir edən başlıca amil istehsal xərcləri sayılır

211 Yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə bu amilin təsiri nəzərə alınır

- IEOÖ daxili bazar qiymətləri
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri
- xərclər.

212 Aşağıdılardan hansı idxal-ixrac güzəştlerinin həcminə təsir etmir?

- daxili iqtisadi və siyasi vəziyyət
- təchizatçı firmanın maliyyə vəziyyəti
- əmtəə bazarının konyunkturası
- istehsalın inhisarlaşması dərəcəsi
- təsbit olunmuş qiymətlər

213 Ixrac qiymətlərinin tərkibinə aşağıdakı xərclər daxil edilmir

- risklərin örtülməsi üçün ehtiyatlar
- nəqliyyat xərcləri
- vəsitəçilərin mükafatlandırılması üçün komissiyon yiğimlər
- satıcıının ölkəsində idxlər gömrük xərcləri
- siyorta xərcləri

214 Aşağıdakılardan hansı Net-bek qiymətlərinin hesablanması bazası kimi çıxış edir?

- OPEK-in rəsmi satış qiymətləri;
- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləri
- "azad" bazarada birdəfəlik sövdələşmə qiymətləri
- neft məhsullarının qiymətləri
- neft birjalarında sövdələşmə qiymətləri

215 Neftin qiymətinin hesablanması formulundan istifadə:

- bunlardan heç biri
- İxracatçı və idxlər arasında uzunmüddətli münasibətlərin bərpa olunmasına yardım edir
- OPEK-in üzv-ölkələrinə qiymətlərə təzyiq göstərərək ixracı genişləndirməyə imkan verir
- Yuxarıda qeyd olunan 3 amilin hamısını birləşdirməyə imkan verir
- Bazarada qeyri-sabit vəziyyət şərtləri daxilində minimal riskin mənfiətin "səmərəli" norması ilə uyğunlaşmasını təmin edir

216 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir

- FOT
- FAS
- SIF
- KAF
- FOB

217 Aşağıdakılardan hansı kənd təsərrüfatı sahələrində qiymətlərin müəyyən edilməsi metoduna aid deyildir:

- məhsulun şərti məhsul kimi qəbul edildiyi və digər növlərin müəyyən olunmuş əmsallarla qiymətləndirilməsi
- ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərinin çıxılması
- xərclərin ümumi həcmində əsas məhsullar üzrə xərclərin müəyyən edilməsi
- ümumi dəyərdə əlavə məhsulun dəyərinin müəyyən edilməsi
- xərclərin ümumi həcmində qarşıq məhsullar üzrə xərclərin xüsusi çökisinin müəyyənləşdirilməsi

218 Dünya bazar qiymətinin növüdür-

- müqavilə qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- bazis qiymətlər

219 Bu əmtəə qruppu üçün bir qayda olaraq təklifin tələbə uyğunlaşması tempinə bilavasitə təsir göstərən hazırlanmanın uzun iş müddətiyi xarakterikdir:

- Qeyri-üzvi xammal və emaledici sənayenin məhsulu
- Xammal və yarımfabrikatlar
- Yaşayış üçün zəruri vasitələr
- Uzunmüddətli istifadə olunan əmtəələr
- İstehsal alətləri

220 Qiymətləri müəyyən olunan əmtəələrin keyfiyyət xarakteristikası ilə tanış olmaq lazımdır:

- əmtəənin texniki-iqtisadi parametrlərini qiymətləndirməzdən əvvəl

- qiymətlərin təhlilinə zamanı
- əmtəələrin bazara çıxarılması zamanı
- qiymətlərin proqnozlaşdırılmasına keçməzdən əvvəl
- qiymətlərin təhlilinə keçməzdən əvvəl

221 Dünya bazar qiymətlərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir:

- pul-kredit sferası
- ictimai-sosial sfera
- məhsulun mübadilə sferası
- məhsulun reallaşması sferası
- məhsulun istehsal sferası

222 Sterlinq zonasının qiymətlərini əks etdirir və 21 əmtəəni əhatə edir

- Dou-Cons indeksi
- Reyter indeksi
- Paskal indeksi
- Mudi indeksi
- Piqu indeksi

223 BMT-nin beynəlxalq ticarətdə dərc etdiyi qiymət indekslərinin çatışmazlıqlarına daxildir:

- beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- əlvan metallara ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- faktiki sövdələşmə şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- sənaye məməkulatlarına xüsusi ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- xammal və ərzağın ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir

224 BMT-nin statistikası dünya ticarətində hansı qiymət indekslərini müntəzəm istifadə edir? (səhv cavabı seçin)

- əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri
- beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- dünyadan hazır məməkulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məməkulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- ümumi dünya bazarında məhsullara hesablanmış orta qiymət indeksləri

225 BMT-nin statistikası dünya ticarətində hansı qiymət indekslərini müntəzəm istifadə edir?

- Bütün cavablar doğrudur
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Dünyanın hazır məməkulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məməkulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- Əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri

226 Qiymət sıralarının ümumi miqdarı nə qədərdir?

- 59 əmtəə üzrə 450 sıra
- 49 əmtəə üzrə 424 sıra
- 45 əmtəə üzrə 277 sıra
- 54 əmtəə üzrə 424 sıra
- 53 əmtəə üzrə 450 sıra

227 Dünya bazar qiyməti növü

- sürüşkən qiyməti
- mövsümi qiymət

- tender
- iri firmaların təklif qiymətləri
- pilləli qiymət

228 Aşağıdakılardan hansı aqrar-sənaye sistemi məhsullarının qiymət sistemində aid deyil?

- transfert qiymətləri
- birja qiymətləri
- birja qiymətləri
- müqavila qiymətləri
- sərbəst qiymətlər

229 Kənd təsərrüfatında istehsalçıların nominal müdafiə əmsalı necə hesablanır?

- məhsulun daxili qiymətinə gömrük rüsumları əlavə edilir
- əmtəənin daxili qiymətindən xarici qiyməti çıxılır
- məhsulun xarici qiyməti daxili qiymətinə bölünür
- məhsulun daxili qiymətinə ixrac əlavələri daxil edilir
- məhsulun xarici qiymətindən vergi və rüsumlar çıxılır

230 FOB və SIF qiymətləri bir-birindən fərqlənir-

- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- siğorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər
- bazar şərtləri ilə

231 Sponto güzəştii nədir?

- Ixrac güzəştidir
- Sorğu qiymətləri ilə birgə ümumi güzəştidir
- Nağd hesablaşma hesabına güzəştidir
- Məhsulun sınaq partiyalarına olan xüsusi güzəştidir
- Mövsüm güzəştidir

232 Ixrac-idxlə qiymətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi daxili qiymətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən nə ilə fərqlənir?

- siğorta xərcləri
- maliyyələşdirmə xərcləri
- satıcıların və nümayəndələrin komisyon mükafatlandırılması
- idxlə gömrük xərcləri
- nəqliyyat xərcləri

233 Daxili qiymətlərindən fərqli olaraq aşağıdakılardan hansı ixrac qiymətlərinə daxildir?

- kalkulyasiya edilmiş mənfəət
- başlanğıc maya dəyəri
- gömrük tarifləri
- gömrük rüsumları
- nəqliyyat xərcləri

234 Kommersiya düzəlişləri hansı şərtlər hesabına müqavilə qiymətlərinə daxil edilir?

- firmadan əvvəller alınmış köhnə əmtəənin qaytarılması şərtləri hesabına
- ödəmə şərtləri
- məhsulun çatdırılması şərtləri
- satış üzrə başqa vasitəçiləri olan istehsalçılar hesabına

- məhsulun sıfırış edilməsi şərtləri

235 Bu qrupp əmtəələrin istehsalının həcm və quruluşu ölkələrdən asılı olaraq çox geniş diapozonda tərəddüd edir

- Qeyri-üzvi xammal və emaledici sənayenin məhsulu
- Uzunmüddətli istifadə olunan əmtəələr
- İstehsal alətləri
- Yaşayış üçün zəruri vasitələr
- Xammal və yarımfabrikatlar

236 Dünya ticarətində qiymətlər indeksi nə deməkdir?

- bu, Dou-Cons, FT, Nikkey, Standart end Pure indeksləridir;
- bu, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləri, xammala və ərzaqlara olan ixrac qiymətlərinin indeksləri, xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir;
- istehlak və pərakəndə satış qiymət indeksləri
- Dou-Cons, sənaye məhsullarına olan xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləridir, Mudi, Reyter indeksləridir;
- Mudi, FT, Fayneşl Tayms, Dou-Cons, Nikkey, Reyter indeksləridir;

237 Dəyər, konyunktura, valyuta-maliyyə, siyasi, dövlət-inhisar tənzimlənməsi – bunlar nədir?

- inflasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər;
- daxili bazarın qiymət əmələgətirici amilləri;
- defiliyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər
- qiymətlərin dinamikasını müəyyən edən dünya bazarının qiymət əmələgətirici amilləri.
- dünya qiymətlərinin dinamikasını müəyyən edən iqtisadi amillər;

238 Xarici ticarətin idarəetmə və tənzimlənməsinin iqtisadi alətlərini seç:

- İdxal və ixracın liseziyalasdırılması;
- İdxal və ixracın qadağan olunması və məhdudlaşdırılması;
- Daxili istehsalçılara subsidiyaların verilmesi.
- Gömrük rüsumları və yığımları;
- Bərabərləşmiş sərhəd vergi tutulması;

239 Dünya bazarında maşın və avadanlıqların qiymətinin proqnozlaşdırılmasında hansı metoddan istifadə edilir?

- “Parametrik”
- “Delfi”
- “Sorğu”
- “Müqayisəli satışlar”
- “Analоqiya”

240 Dünya bazarında qara metalların qiyməti hansı amillərin təsiri altında formalaşır?

- dünya bazarını formalaşdırın tələb-təklif amili
- dünya bazarını formalaşdırın konyuktura amili
- Ümumi Bazar ölkələrinin ixrac qiymətləri
- ölkədəki və dünya ölkələri üzrə siyasi amillər
- dünya bazarında mövcud olan inflasiya amilləri

241 Dünya bazarında neftin qiymətinə hansı amillər təsir edir?

- inflasiya amilləri
- iqtisadi amillər
- siyasi amillər
- hüquqi amillər

hərbi amillər

242 Dünya qiymət əmələ gəlməsinin əsasını təşkil edir:

- ədalətlilik qanunu
- tələb və təklif qanunu
- dəyər qanunu
- pul tədavülü qanunu
- faydalılıq qanunu

243 Verilənlərdən hansı oligopolistik bazarda müəssisələrin davranışını modelinə aiddir?

- koordinasiya edilməyən oligopoliya
- müəssisələrin sövdələşmələri;
- sadalananların hamısı.
- «qaydalar üzrə oyun»;

244 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı dünya əmtəə bazarının konyunkturasının öyrənilməsinə aid deyildir?

- Maliyyə – kredit sahələrinin göstəriciləri.
- Daxili əmtəə dövriyyəsinin göstəriciləri;
- Material istehsalı sahəsinin göstəriciləri
- Xarici ticarət göstəriciləri;
- Ölkənin Milli gəlirinin və alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsinin dinamika göstəriciləri.

245 Aşağıda göstərilən amillərdən hansı İnkışaf etmiş kapitalist ölkələrinin daxili bazarlarında qiymətlərin hərəkət səviyyəsinin yüksəldilməsinə, o cümlədən aşağı salınmasına təsir etmir?

- dünya bazarının konyukturu
- yaranan tərəddüdlərin amplitudu
- qiymətlərin çoxluğu
- qismən qiymətlərin hərəkətinin yerli xarakteri
- bir neçə qiymətin nisbi sabitliyi

246 Göstərilən əlamətlərdən biri dünya qiymətlərini xarakterizə etmir:

- sazişlərin kommersiya xarakteri daşımıası
- iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- sazişlərin idxal və ya ixrac yönümlü olması
- sazişlərin qismən dönərli valyuta ilə aparılması

247 Dünya qiymətini xarakterizə edən aşağıdakı əlaməti ayırmaq olar:

- Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır;
- Bütün variantlar doğrudur.
- Sövdələşmələr azad dönər valyutaya görə bağlanmalıdır;
- Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşımmalıdır;
- Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır;

248 Regional qiymətlər haqqında qeyd olunanlardan biri doğrudur:

- regional qiymətlər Asiya ölkələri arasında taxıl, şəkər və bəzi digər məhsul növləri üzrə ticarətdə fəaliyyət göstərir;
- regional qiymətlərə bu və ya digər qruplaşmadan olan ölkələr arasında təşəkkül tapmış münasibətlər böyük təsir göstərir;
- Bütün variantlar doğrudur.
- regional qiymətlərin köməyilə region çərçivəsində bütün əmtəələrin istehsalının stimullaşdırılması həyata keçirilir;
- regional qiymətlər «azad» bazar qiymətindən yüksək olurlar;

249 Regional qiymətlər haqqında qeyd olunanlardan biri yanlışdır

- regional qiymətlər «azad» bazar qiymətindən yüksək olurlar;
- regional qiymətlərə bu və ya digər qruplaşmadan olan ölkələr arasında təşəkkül tapmış münasibətlər böyük təsir göstərir;
- regional qiymətlər AIB ölkələri arasında taxıl, şəkər və bəzi digər məhsul növləri üzrə ticarətdə fəaliyyət göstərir;
- regional qiymətlər «azad» bazar qiymətindən yüksək olurlar;
- regional qiymətlərin köməyilə region çərçivəsində bəzi əmtəələrin istehsalının stimullaşdırılması həyata keçirilir;

250 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlışdır?

- «Azad» bazar qiymətlərinə firmadaxili ticarət qiymətlərini, regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətlərini və xüsusi preferensial (imtiyazlı) razılaşma qiymətlərini aid etmək olar.
- «Azad» bazar qiymətləri rəqabət şəraitindən və tələblə təklif arasında obyektiv şəkildə yaranan nisbətlərdən asılı olaraq formallaşır.
- «Qapalı» bazar qiymətləri çatıcılar və alıcılar arasında müəyyən spesifik münasibətlərdə formallaşır.
- «Qapalı» bazar qiymətlərinə firmadaxili ticarət qiymətlərini, regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətlərini və xüsusi preferensial (imtiyazlı) razılaşma qiymətlərini aid etmək olar.
- Firmadaxili ticarət qiymətləri beynəlxalq inhisarlar çərçivəsində əmtəə və xidmətlərin mübadiləsi zamanı geniş inkişaf tapmışdır.

251 Dünya bazارında xarici ticarət fəaliyyətini həyata keçirərkən aşağıdakı qiymət növlərindən istifadə olunmur:

- Birşada təyin edilən qiymətlər, hərracların və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;
- A) Iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri.
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili pərakəndəsatış qiymətləri
- Kontrakt qiymətləri;

252 Dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətini həyata keçirərkən aşağıdakı əsas qiymət növlərindən istifadə olunur:

- Iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri.
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri.
- Kontrakt qiymətləri;
- Birjada təyin edilən qiymətlər, hərracların və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;
- Bütün variantlar doğrudur

253 Müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğu aşağıdakı amillərlə müəyyən edilmir:

- ayrı-ayrı ölkələrin investisiya siyasəti ilə .
- hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
- qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
- alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

254 Franko qiyməti asılıdır –

- tələbin həcmindən
- təklifin həcmindən
- bazar iştirakçılarının sayıdan
- əmtəənin növündən
- təchizat-göndəriş şərtlərindən

255 Müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğu aşağıdakı amillərlə müəyyən edilir:

- hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
- bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- Bütün variantlar doğrudur

- alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;

256 Qiymətlərin proqnozunun hazırlanmasını mürəkkəbləşdirən və çətinləşdirən xüsusiyyətlərə aiddir:

- proqnozların hazırlanmasında bütün amillərin qiymətə təsiri nəzərə alınır
- ayrı-ayrı məhsulların istehsalın üzrə istifadə olunan məlumatlar çox vaxt ümumi qiyməti formalaşdırır bilmir
- Proqnozun tərtib edilməsi zamanı istifadə olunan müxtəlif iqtisadi amillər həmişə lazımı dərəcədə böyük bir dəqiqliklə təsvir edilmir və gecikdirilməklə nəşr olunur
- proqnozların hazırlanmasında yalnız birinci dərəcəli amillərin qiymətə təsiri nəzərə alınır
- ayrı-ayrı sahələr üzrə məlumatlar çox vaxt firmalar tərəfindən kommersiya sırrı kimi saxlanılır

257 Qiymətlərin proqnozunun hazırlanmasını mürəkkəbləşdirən və çətinləşdirən xüsusiyyətlərə aiddir:

- dünya bazarının konyukturu haqqında məlumatlar həmişə kifayət qədər tam və dəqiq olmur
- Əmtəənin reallaşması haqqında kəmiyyət və dəyər məlumatları həmişə kifayət qədər tam və dəqiq olmur
- Əmtəənin reallaşması haqqında kəmiyyət və dəyər məlumatları həmişə kifayət qədər tam və dolğun olur
- Əmtəənin istehsalı haqqında kəmiyyət və dəyər məlumatları həmişə kifayət qədər tam və dəqiq olmur
- Əmtəənin istehsalı-reallaşması haqqında məlumatlar həmişə kifayət qədər tam və dəqiq olmur

258 Qiymət proqnozunun vəzifəsini aşağıdakı kimi ifadə etmək olar:

- proqnozlaşdırılan dövr üçün, verilmiş bazara tələb və təklif xarakterli müxtəlif amillərin təsirini əks etdirən bir sıra digər göstəricilərin nəzərdə tutulan dəyişiklikliyi əsasında qiymətlərin hərəkətinin qiymətləndirilməsi
- proqnozlaşdırılan dövr üçün, verilmiş bazara tsiklik və qeyri-tsiklik xarakterli müxtəlif amillərin təsirini əks etdirən bir sıra digər göstəricilərin nəzərdə tutulan dəyişiklikliyi əsasında qiymətlərin hərəkətinin qiymətləndirilməsi
- proqnozlaşdırılan dövr üçün, verilmiş əmtəənin rəqabət qabiliyyətlilik təsirini əks etdirən bir sıra digər göstəricilərin nəzərdə tutulan dəyişiklikliyi əsasında qiymətlərin hərəkətinin qiymətləndirilməsi
- proqnozlaşdırılan dövr üçün, verilmiş hərb-siyasi və dövlət tənzimlənməsi xarakterli müxtəlif amillərin təsirini əks etdirən bir sıra digər göstəricilərin nəzərdə tutulan dəyişiklikliyi əsasında qiymətlərin hərəkətinin qiymətləndirilməsi
- proqnozlaşdırılan dövr üçün, verilmiş bazara dəyər və konyuktura xarakterli müxtəlif amillərin təsirini əks etdirən bir sıra digər göstəricilərin nəzərdə tutulan dəyişiklikliyi əsasında qiymətlərin hərəkətinin qiymətləndirilməsi

259 Qiymət dinamikasının proqnozu bağlıdır:

- ümumi qiymət indekslərinin təhlili ilə
- tələb və təklifin nisbəti ilə
- dünya üzrə inflasiya proseslərinin təhlili ilə
- bazara çıxarılan məhsulun dinamikasının proqnozu ilə
- bazar konyukturunun proqnozu ilə

260 Müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlərin dinamikasının proqnozlaşdırılması mümkündür:

- bazar konyunkturunun dinamikasını öyrənmək əsasında
- konkret əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazara çıxarılan məhsulun rəqabətqabiliyyətliliyinin dinamikasını öyrənmək əsasında
- bütün əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazarda tələb və təklif arasında nisbətin dinamikasını öyrənmək əsasında

261 Aşağıdakı hallardan hansında dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri daha böyük olar?

- Ölkə istehsalına rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda.
- İstehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda;
- Ticarət-siyasi recim güclü olduqda;
- Dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda;
- Müəyyən əmtəənin idxal və ixracını ölkədə onun istehsal və istehlakına ümumi həcmində payı əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda;

262 Kredit şərtlərinə görə qiymətin müəyyən olunması qiymətdə aşağıdakılardan hansının nəzərə alır?

- Müqavilənin ümumi məbləğinin kreditləşən hissəsinin payı ilə;
- Borc alanlar üçün bank faizinin orta həcmi ilə;
- kredit təsiri əmsali;
- borc alanlar üçün bank faizinin orta kəmiyyəti;
- əmtəəyə görə nağd ödənişlərə müqayisədə alıcıının kreditlə əldə etdiyi əmlak;

263 Ixrac və idxlə qiyamətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi aşağıdakılardan hansı aid edilməklə daxili qiyamətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən fərqlənir?

- Sığorta xərcləri və gözlənilməz risklərin örtülməsi üçün zəruri olan ehtiyatlar.
- Satıcıların və nümayəndələrin komisyon mükafatlandırılması;
- Alıcıının ölkəsində idxlə gəmrük xərcləri;
- Qablaşdırmaçəkilən xərclər, nəqliyyat xərcləri;
- Maliyyələşdirmə xərcləri;

264 Qeyd olunanlardan hansı xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiyamətinə aid edilir?

- istehlakçıların əmtəəni almağı arzuladıqları qiyamət
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəəni satmağı (almağı) arzuladığı qiyamət
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiyamətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiyamətin yüksək həddi
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyaməti

265 Verilənlərdən hansı üfüqi integrasiyaya aiddir?

- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çekisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:
- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur

266 Dünya təcrübəsinə əsasən dünya qiyaməti verilən hansı əlamət əsasında xarakterizə olunmur:

- sövdələşmələr azad dönər valyutaya görə bağlanmalıdır
- sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxlə istiqamətli olmalıdır
- beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiyamətləri olmalıdır
- sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşımmalıdır
- müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiyamətləri sabit olmalıdır

267 Ixrac qiyamətlərinin hesablanması ilkin baza hansıdır?

- “qapalı” bazar qiyamətləri
- daxili bazar qiyamətləri
- topdansatış qiyamətlər
- “azad” bazar qiyamətləri
- sərbəst qiyamətlər

268 Hansı halda dünya bazarının daxili qiyamət əmələ gəlməyə təsiri daha yüksəkdir?

- ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtəənin idxlə və ixracının payı artdıqda
- yerli istehsal məhsullarının rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda
- dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda
- ticarət-siyasi rejim güclü olduqda
- istehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda

269 Qiymət bu amillərdən asılı deyildir:

- firmanın istehsal gücü
- bazarın seqmentləşdirilməsi imkanı
- rəqabətin olması ehtimalı
- keyfiyyətin fərqləri
- firmanın məqsədləri

270 Göstərilən hallardan birində dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməsinə təsiri daha yüksəkdir?

- yerli istehsal məhsullarının rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda
- ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtəənin idxlə və ixracının payı artdıqda
- istehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda
- ticarət-siyasi rejim güclü olduqda
- dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda

271 Danışıqlar prosesində əldə edilən güzəştlerin miqdarı aşağıdakı amillə müəyyən edilmir:

- satıcı və alıcı arasındaki münasibətlərin xarakteri ilə
- konyunkturanın vəziyyəti ilə;
- malgöndərənin istehsal gücərinin yüklənməsi ilə;
- inhisarçı şirkətlərin rəqabət strategiyaları ilə.
- ayrı-ayrı ölkələrdə qəbul edilmiş ticarət ənənələri ilə;

272 Danışıqlar prosesində əldə edilən güzəştlerin miqdarı aşağıdakı amillə müəyyən edilir:

- Bütün variantlar doğrudur
- konyunkturanın vəziyyəti ilə
- malgöndərənin istehsal gücərinin yüklənməsi ilə
- ayrı-ayrı ölkələrdə qəbul edilmiş ticarət ənənələri ilə
- satıcı və alıcı arasındaki münasibətlərin xarakteri ilə

273 Beynəlxalq təcrübədə güzəştlerin aşağıdakı növü tətbiq edilmir:

- diler güzəştleri
- preyskurat qiymətlərindən ümumi güzəştler
- kompensasiya güzəştleri .
- əmtəə alqısında nəğd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə;
- mövsümi güzəştler;

274 Müasir təcrübədə güzəştlerin aşağıdakı əsas növləri tətbiq edilir:

- Bütün variantlar doğrudur.
- əmtəə alqısında nəğd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə;
- preyskurat qiymətlərindən ümumi güzəştler;
- diler güzəştleri;
- xüsusi güzəştler;

275 Dünya qiymətini xarakterizə edən əlamətlərdən biri yanlışdır:

- Həmin sövdələşmələr kommersiyadəyil, xüsusi xarakter daşımmalıdır;
- Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxlə istiqamətli olmalıdır;
- Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır;
- Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşımmalıdır;
- Sövdələşmələr azad dönər valyutaya görə bağlanmalıdır;

276 Dünya qiymətini xarakterizə edən aşağıdakı əsas əlaməti ayırmaq olar:

- Sövdələşmələr yalnız ixrac istiqamətli olmalıdır;
- Ixrac və ya idxlə əməliyyatları azad reyiminə malik bazarlarda baş verməlidir,

- İxrac və ya idxlə əməliyyatları elə bir şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.
- Həmin sövdələşmələr kommersiya deyil, xüsusi xarakter daşımmalıdır;
- İxrac və ya idxlə əməliyyatları ele azad rejimli bazarlarda baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.

277 Qiymətlərin proqnozunun hazırlanmasını mürəkkəbləşdirən və çətinləşdirən xüsusiyyətlərə aiddir:

- proqnozların hazırlanmasında yalnız birinci dərəcəlin amillərin qiymətə təsiri nəzərə alınır
- ayrı-ayrı sahələr üzrə məlumatlar çox vaxt firmalar tərəfindən kommersiya sırrı kimi saxlanılır
- ayrı-ayrı məhsulların istehsalın üzrə istifadə olunan məlumatlar çox vaxt ümumi qiyməti formalasdırı bilmir
- ayrı-ayrı sahələr üzrə məlumatlar çox vaxt köhnə və müqayisəyə gəlməyən olur
- proqnozların hazırlanmasında bütün amillərin qiymətə təsiri nəzərə alınmır

278 Xarici ticarətin müqavilə qiymətləri aşağıdakılardan hansıdır?

- preyskuran qiyəmləri
- nəşr edilən sorğu qiyəmləri
- proqnoz qiyəmləri;
- faktiki sövdələşmə qiyəmləri;
- pərakəndə satış qiyəmi;

279 Qiymətlərin dünya bazarında proqnozlaşdırılması zamanı nəzərə alınan diversifikasiya nədir?

- Başqa sahədə olan iri şirkətlərin əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində olmayan həmin şirkətlərin başqa sahələrə daxil olmasıdır;
- Qiyməti aşağı salmaq cəhdidir.
- Müəyyən sahədə iri şirkətlərin payının artmasıdır;
- Bir iri şirkətin müəyyən sahəyə aid olan istehsalının xüsusi çəkisinin bir yerə toplanmasıdır;
- Böyük şirkətlərin əsas sahəyə münasibətdə istehsalın və ya tədavülün növbəti pilləsi kimi çıxış edən digər sahələrdə genişlənməsi.

280 Dünya bazarın qiymətlərin proqnozlaşdırılması zamanı müxtəlif strukturları təyin edilmə kriteriyaları aşağıdakılardan hansıdır?

- Üfqi və şaquli integrasiyasının dərəcəsi.
- Müəyyən inhissar quruluşunun məhsulunun xüsusi çəkisi;
- ölçü, xarakter, kapitalın təmərküzləşməsi və ixtisaslaşma dərəcəsi;
- firmaların bazarda ekspansiyası;
- diversifikasiya dərəcəsi;

281 Dünya qiymətlərinin dinamikasının proqnozlaşdırılması metodlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ekstrapolyasiya metodu, regressiya analizi metodu, orta xərclər metodu, ekspert qiymətləndirmələr metodları;
- ekspert qiymətləndirmələr metodları, bal ilə qiymət qoyma metodu, xüsusi göstəricilər metodu, aqreqat metodu;
- korelyasiya-regresiya metodu
- ekstrapolyasiya, ekspert qiymətləndirmələr, iqtisadi-riyazi metodlar və bu metodların müxtəlif uyğunluğu.
- iqtisadi-riyazi metodlar, ekstrapolyasiya və ekspert qiymətləndirmələr metodları, parametrik metodlar;

282 Xammal əmtəələri üzrə dünya bazarlarının proqnozlaşdırılması üçün tövsiyə olunan metod?

- başlıca komponentlər metodu
- çoxamilli statistik metodlar
- riyazi modellər
- seqmentli regressiya metodu
- çoxaddımlı regressiya təhlili metodu

283 Qiymət konyunkturunu proqnozlaşdırmaq üçün hansı metodlardan istifadə olunur? (səhv cavabı seçin)

- başlıca komponentlər metodlarından

- çoxamilli statistik metodlardan
- xüsusi parametrik metodlardan
- çoxaddımlı regressiya təhlili metodundan
- seqmentli regressiya metodundan

284 Verilənlərdən hansı şaquli integrasiyaya aiddir?

- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çökisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşür:
- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tə davül pilləsi kimi yerləşən dikər sahələrə yayılması başa düşülür:

285 Hansı növ qiymətlər xarici ticarətin müqavilə qiymətləridir?

- kontrakt qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti

286 Neçənci ildən etibarən beynəlxalq kommersiya terminləri tətbiq olunmağa başlamışdır?

- 2000-ci ildən
- 1990-ci ildən
- 1936-ci ildən
- 1940-ci ildən
- 1965-ci ildən

287 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı əmtəə birjalarında əmtəələrin qiymətlərini müəyyən edir?

- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- birjada təyin edilən kotirovkalar
- idxl-ixrac qiymətləri
- kontrakt qiymətləri
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri

288 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı tərəflərin razılığına görə təyin edilir?

- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- birjada təyin edilən qiymətlər
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri

289 Aşağıdılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin növünə aiddir?

- müqavilə qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- bazis qiymətlər

290 Göstərilən qiymətlərdən hansı müxtəlif ölkələrin hökümətlərarası ticarət müqavilələri əsasında müəyyən edilir?

- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər

- birjada təyin edilən qiymətlər
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- kontrakt qiymətləri

291 Dünya təcrübəsində FOB və SİF qiymətləri fərqlənirlər:

- siğorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- bazar şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə

292 Xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiyməti

- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanasi
- istehlakçıların əmtəəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

293 Qiymətlərin müəyyən edilməsində aşağıdakı məqsəd tipik xarakter daşıdır:

- Maliyyələşdirmə mənbəyinin müəyyən olunması.
- Müəyyən mənfəət faizinin qazanılması
- Nəzərdə tutulan bazar payına nail olunması və onun saxlanması və onun saxlanması
- Rəqabət şəraitinə uyğunlaşma
- Buraxılan məhsulun müəyyən nomenklaturasının təmin edilməsi

294 Sərnişin daşıma tariflərinin əsasında nə durur?

- bu tariflər bazar tarazlığını yaradır
- bu tariflər inflyasiya vəziyyətini müəyyən edir
- bu tariflər pərakəndə ticarətə aid edilir
- bu tariflər topdansatış ticarətə aid edilir
- bu tariflər yükdaşımaların tariflərinin dinamikasını verir

295 Hansı beynəlxalq kommersiya termininə görə bütün nəqliyyat xərclərini məhsulun alıcısı ödəyir?

- franko-liman terminalı
- franko-anbar istehlakçı
- franko-təyinat stansiyası
- franko-göndərmə stansiyası
- franko-təchizatçının anbarı

296 Beynəlxalq kommersiya terminləri (inkoterms) şərtlərinə hansı ildən tətbiq olunmağa başlamışdır?

- 2000-ci ildən
- 1936-ci ildən
- 1940-ci ildən
- 1965-ci ildən
- 1990-ci ildən

297 Fraxt nədir?

- Beynəlxalq dəmiryol tariflərinin daha geniş yayılmış formalarıdır;
- Əsasən qeyri inhisarçı gəmiçilikdə trampovlu gəmi sahibləri tərəfindən daşınma haqqının forması;
- Avtomobil nəqliyyatında beynəlxalq tariflərdir.
- Hava nəqliyyatında beynəlxalq tarifləri;

Heç biri.

298 Qiymətlərin ölçü vahidi, bazis qiymətləri, valyuta qiymətləri, qiymətlərin təsbit olunma yolu və qiymətlərin səviyyəsi – bunlar nədir?

- əmək məhsuldarlığı göstəricisidir
- dünya bazarı həcminin göstəriciləridir;
- alqı-satqı müqaviləsinin əsas elementləridir;
- rəqabət qabiliyyətliliyin göstəriciləridir.
- dünya ticarət bazarı konyunkturasının struktur elementləridir;

299 Dünya əmtəə bazarının konyunkturasının öyrənilmə göstəricilərinə aid deyildir?

- Maliyyə – kredit sahələrinin göstəriciləri.
- Ölkənin Milli gəlirinin və alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsinin dinamika göstəriciləri.
- Material istehsalı sahəsinin göstəriciləri;
- Daxili əmtəə dövriyyəsinin göstəriciləri;
- Xarici ticarət göstəriciləri;

300 Bütün nəqliyyat xərclərinin məhsulun alıcısı tərəfindən ödənilməsi hansı beynəlxalq terminə əsaslanır?

- franko-təyinat stansiyası
- franko-anbar istehlakçı
- franko-liman terminalı
- franko-təchizatçının anbarı
- franko-göndərma stansiyası

301 Bazar quruluşu növünün müəyyən edilməsi üçün təsnifləşdirmənin əsas parametri aşağıdakılardan biridir:

- İstehsal güclərindən istifadənin səviyyəsi.
- sahədə əsas məhsul kütłüsini istehsal edən iri inhisar birliklərinin nəzarət etdiyi kapitalın ölçüsü və təmərküzləşmə dərəcəsi;
- Bütün variantlar səhvdir
- istehsal xərcləri üzrə fəaliyyət programının yerinə yetirilməsi səviyyəsi
- əsas fondlardan istifadənin səviyyəsi

302 Bazar quruluşu növünün müəyyən edilməsi üçün təsnifləşdirmənin əsas parametri aşağıdakıdır

- Bütün variantlar doğrudur
- sahədə əsas məhsul kütłüsini istehsal edən iri inhisar birliklərinin nəzarət etdiyi kapitalın ölçüsü və təmərküzləşmə dərəcəsi
- həmin inhisar strukturunun bazarda reallaşdırıldığı məhsulun xüsusi çəkisi
- İstehsal programının xarakteri, ixtisaslaşma dərəcəsi
- ETT-nin nəailiyyətlərindən istifadənin səviyyəsi

303 Söylənilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- Üfüqi integrasiya dedikdə, müəyyən sahədə kiçik şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha az xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür;
- Oligopoliya dedikdə, elə bir vəziyyət başa düşülür ki, bu zaman iqtisadiyyatın hər hansı sahəsində hökmranlığı bir neçə inhisar deyil, bir inhisar ələ keçirir;
- Bütün variantlar doğrudur
- Diversifikasiya dedikdə, iri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- Şaquli integrasiya dedikdə, iri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür;

304 Söylənilən fikirlərdən hansı yanlışdır?

- Üfüqi integrasiya dedikdə, müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür;
- Oligopoliya dedikdə, elə bir vəziyyət başa düşülür ki, bu zaman iqtisadiyyatın hər hansı sahəsində hökmranlığı bir inhisar deyil, bir neçə inhisar əla keçirir;
- Saquli integrasiya dedikdə, müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür
- Diversifikasiya dedikdə, iri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə soxulması nəzərdə tutulur.
- Saquli integrasiya dedikdə, iri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür;

305 Tənzimlənən qiymətlər aiddir

- sənaye məhsulunun qiyməti sisteminə
- auksion qiymətləri sisteminə
- təsbit edilən qiymət sisteminə
- mövsümi qiymətlər sisteminə
- netto qiymətləri sisteminə

306 Bazar qiymətinin formallaşması şəraitində

- tələb qiyməti təklif qiymətinə bərabərdir
- tələbin həcmi təklifin həcmini üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- təklifin həcmi tələbin həcmindən
- bazarda tarazlıq vəziyyəti mövcuddur

307 Xətti tələb əyrisinə malik inhisarçı üçün ümumi gəlirin artması zamanı son hədd gəlirinin kəmiyyəti

- müsbətdir, lakin sıfır yaxınlaşır
- mənfidir, lakin sıfır yaxınlaşır
- müsbətdir və artır
- müsbətdir, lakin azalır
- sıfır bərabərdir

308 Hansı halda rəqib firmanın tarazlıq şərti optimal buraxılış həcmi sayılır?

- dəyişən xərclər tədricən artır
- istehsal həcmini bir vahid artırmaqla mənfəəti yüksəltmək olar
- qiymət uzunmüddətli son hədd xərclərinə bərabərdir
- qiymət uzunmüddətli orta sabit xərclərə bərabərdir
- sabit xərclər minimaldır

309 Xarici ticarətin müqavilə qiymətləri aşağıdakılardan hansıdır?

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

310 Qiymətlər çoxluğu beynəlxalq ticarətdə nəyi ifadə edir?

- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə eyni, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif və adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır

- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə eynivə adı müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır

311 Verilən fikirlərdən hansı orta bazar qiymətləri əsasında qiymətlərin müəyyənləşdirilməsidir?

- bütün variantlar yalnızdır.
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur
- Bazarda rəqabət aparan malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olunmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir
- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifasəcılərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtəə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqindən ibarət olur

312 Bazarın reaksiyasının təhlili hansı məlumatları verməlidir

- Bütün variantlar doğrudur
- məhsulun texniki-iqtisadi göstəriciləri haqqında;
- alıcıların tələbatları və vərdişləri haqqında
- bazarın tələblərinə cavab verən mə'mulatın malik olduğu parametrləri haqqında
- maksimum tələbi tə'min edən xarici görünüş və qablaşdırma haqqında

313 Bazarın inhisarlaşdırılması aşağıdakı formada həyata keçirilə bilməz:

- satış və informasiya sisteminə nəzarətin aradan qaldırılması
- satış və informasiya sisteminə nəzarət
- kooperativləşdirilmənin və ixtisaslaşdırılmanın forma və vasitələrinə nəzarət
- rəqabət aparan şirkətlər üzərində maliyyə nəzarətinin qoyulması nəticəsində xariçi əlaqələndirici mərkəzin yaranması
- inhisar vasitəsilə ictimai əmək bölgüsünün strukturunda əsas mövqelərə nəzarət

314 Bazarın inhisarlaşdırılması aşağıdakı formada həyata keçirilə bilər:

- Bütün variantlar doğrudur
- rəqiblərin birləşməsi və satıcı yaxud alıcı inhisarçının meydana çıxmazı
- istehsalçılarla alıcılar arasında formal və qeyri formal razılaşmalar;
- rəqabət aparan şirkətlər üzərində maliyyə nəzarətinin qoyulması nəticəsində xariçi əlaqələndirici mərkəzin yaranması
- inhisar vasitəsilə ictimai əmək bölgüsünün strukturunda əsas mövqelərə nəzarət

315 Məhsulup diferensiallaşdırılması istehlakçının hansı yönümdə səylərini əks etdirir?

- alıcıya tez-tez nadir dəst adı altında adı şeylərin təklif edilməsi.
- qiymətlərin müəyyən edilməsində müəyyən sərbəstlik əldə etmək
- istehlakçının öz məhsulunun dəstini nadir dəst kimi təqdim etmək;
- tələbin nisbətən az elastik edilməsi
- Bütün variantlar doğrudur

316 İstehlak dəyəri göstəriciləri nəyin mühüm vasitəsi kimi çıxış edir?

- faydalı səmərəlilik vahidinə qiymətlərin aşağı salınmasının
- yüksək mənfəət əldə edilməsinin
- Bütün variantlar doğrudur
- rəqabət mübarizəsinin;
- məhsulların faktiki surətdə qarşılıqlı əvəz olunmazlığının tə'min edilməsinin;

317 Məhsul üzrə rəqabətə aşağıdakılardan üzrə mübarizə aiddir:

- istehlakçılara xidmət
- istehlakçı;

- reklam ;
- satış şəbəkəsi
- məhsulun differensiallaşdırılması

318 Məhsul üzrə rəqabətə aşağıdakılardan üzrə mübarizə aiddir

- Bütün variantlar doğrudur
- məhsulun differensiallaşdırılması
- keyfiyyət
- e'tibarlılıq,
- istehlak xassələrinin yaxşılaşdırılması

319 Qiymət rəqabəti haqqında qeyd olunanlardan hansı yanlışdır?

- Son illərdə qiymət rəqabəti beynəlxalq polad, toxuculuq, kimya və kənd təsərrüfatı məhsulları, elektronika bazarlarını əhatə etmişdir.
- Qiymət rəqabəti öz əmtəələrinin reallaşdırılması həcminin artırılması hesabına investisiya həcminin artırılmasıdır
- rəqiblərin məhv edilməsinə və vahid inhisar əsasında "normal" qiymətlərin ardıcıl olaraq bərpa edilməsinə yönəldilir
- Qiymət rəqabəti çox vaxt gizli xarakter daşıyır
- Qiymət rəqabət dövründə qiymət güzəştlərindən istifadə olunur

320 Müdaxilə qiymətləri və yaxud kəsir qiymətləri metodları nə zaman seçilir?

- Bu siyaset o vaxt seçilir ki, məhsul nadir xassələrə və xarakteristikalara malik olsun
- Bu siyaset o vaxt seçilir ki, məhsul nadir xassələrə və xarakteristikalara malik olmasın
- bahalaşma üçün mürəkkəblik kəsb etsin
- satışın həcmi hesabına öz xərclərini gec ödəsin
- Bütün variantlar doğrudur

321 Söylənilən fikirlərdən hansı yanlışdır?

- İstehsalçı elə yeni məhsula yüksək qiymət qoyur ki, həmin məhsul hər hansı nadir xassələrə malik olmaqla digər qalan əmtəələrdən keyfiyyotca fərqli funksiyalar yerinə yetirir.
- "Müdaxilə qiymətləri" və yaxud "kəsir qiymətləri" metodları yeni məhsullara nisbətən aşağı qiymətlər qoyulmasını nəzərdə tutur.
- "Müdaxilə qiymətləri" və yaxud "kəsir qiymətləri" metodları yeni məhsullara nisbətən yüksək qiymətlər qoyulmasını nəzərdə tutur
- "Müdaxilə qiymətləri" və yaxud "kəsir qiymətləri" metodları zamanı firma çalışır ki, daha geniş bazara malik olsun, aparıcı mövqə tutsun
- "Müdaxilə qiymətləri" və yaxud "kəsir qiymətləri" metodları zamanı firma çalışır ki, satışın həcmi hesabına öz xərclərini tezliklə ödəsin və müvafiq mənfəəti tə'min etsin.

322 Qiymətəmələgəlmənin bu və ya digər metodunun seçilməsi qabaqcadan hansı şərtləri müəyyən etmir?

- Bütün variantlar doğrudur
- istehlakçı dairəsi
- istehsal xərcləri və gözlənilən mənfəətin kəmiyyəti
- firmanın maliyyə vəziyyəti
- istehsalçı dairəsi

323 Qiymətəmələgəlmənin bu və ya digər metodunun seçilməsi qabaqcadan hansı şərtləri müəyyən edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- yeni əmtəənin bazarda hakimliyinin gözlənilən davamlılığı
- əmtəənin xarakteristikası
- rəqabət şərtləri
- əmtəə əvəzləyicilərin mövcudluğu və yaxud yaranma təhlükəsi

324 Söylənilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- qeyri-inhisar müəssisələri tələbin azalmasına cavab olaraq ilk əvvəl qiymətin aşağı salınması ilə başlayır, bu zaman istehsalı sabit saxlamağa çalışır
- Inhisar qiymətlərinin əsas xüsusiyyətləri, onların konyuktura dəyşnmələrinə görə böyük sabitliyə və möhkəmliyə malik olmasından ibarətdir
- Bütün variantlar doğrudur
- yüksək inhisar qiymətləri yüksək inhisar mənfəətini təmin edən istehsal qiymətlərinin gələçək modifikasiyasıdır
- inhisar qiymətləri bazar konyukturundan asılı olaraq kənarlaşmaların daha az tezliyinə və dərinliyinə malik olurlar

325 Söylənilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- Bütün variantlar doğrudur
- istehsal qiymətindən inhisar qiymətinin kənarlaşması o vaxt böyük olaçaqdır ki, inhisar daha sabit və daha güclü olsun;
- İstehsalın vahid qiyməti və vahid orta mənfəət həm yüksək inhisar qiyməti və yüksək inhisar mənfəətinin, həm də aşağı inhisar qiymətinin və azaldılmış mənfəətin əsası sayılır;
- Inhisar qiyməti özlüyündə dəyərdən kənarlaşmanı əks etdirmir, ancaq dəyərin özünün növ dəyişməsinin nəticəsidir, dəyər qanunun inhisarçı bazar şəraitində özünəməxsus təzahürürdür
- inhisarçı bazar şəraitində dəyər qanunu inhisarçı qiymət qanunu kimi çıxış edir;

326 Bazar quruluşu növünün müəyyən edilməsi üçün təsnifləşdirmənin əsas parametri aşağıdakılardır:

- Bütün variantlar doğrudur
- A) marketinq sisteminin inkişaf dərəcəsi
- qiymətəmələgəlmənin prinsipləri;
- ixtisaslaşmadərəcəsi;
- ETT-nin nəailiyyətlərindən istifadənin səviyyəsi

327 Dəniz və çay nəqliyyatında tariflərə təsir edən istismar xüsusiyyəti deyildir:

- gəminin yükdaşımıma qabiliyyəti
- üzən dəniz və çay nəqliyyatının kənara çıxardığı suyun həcmi
- yüksəlmənin texniki-istismar keyfiyyət norması
- yükün yerləşdirilməsi
- dedveyt – tam yük qaldırma bilmə

328 Hava nəqliyyatının yükdaşımıma göstəricilərini xarakterizə etmir:

- daşımaların maya dəyərinin yüksək olması
- buraxılış qabiliyyətinin aşağı olması
- daşımaların müntəzəmliyinə nəzarət olunması
- daşımaların uzaqlığının qeyri-məhdudluğunu
- daşımaların çox yüksək sürətliliyi

329 Çay nəqliyyatında yükdaşımıma göstəricilərini xarakterizə etmir:

- daşımaların sürətinin aşağı olması
- daşımaların maya dəyərinin aşağı olması
- liman terminalının tələb olunmaması
- buraxılış qabiliyyətinin yüksək olması
- daşımaların həcminin böyük olmaması

330 Dəmir yolu nəqliyyatında yükdaşımıma göstəricilərini xarakterizə etmir:

- daşımaların müntəzəmliyinin stabilliyi
- buraxılış qabiliyyətinin yüksək olması
- daşımaların uzaqlığının qeyri məhdudluğunu
- daşımaların maya dəyərinin aşağı olması
- daşımaların sürətinin yüksək olması

331 Yükdaşımıma tariflərinin indeksi əsasında nə durur?

- bu indeks tələbin qiymətini müəyyən edir
- bu indeks təklifin qiymətini müəyyən edir
- bu əsasdan istehlak qiymətləri indeksi hesablanır
- yüksəkdaşımalarına tariflər indeksi yüksəkdaşımalarına tariflərin dinamikasını verir
- bu indeksin köməyi ilə bazar tarazlığı hesablanılır

332 Yükdaşımıma nəqliyyat tarifləri hansı ticarət sferasına aid olunur?

- bu tariflər bazar tarazlığı vəziyyətinə aid edilir
- nəqliyyat tarifləri vasitəçilərin qiymətidir
- nəqliyyat tarifləri istehsalçının qiymətidir
- bu tariflər pərakəndə ticarətə aid edilir
- bu tariflər topdansatış ticarəti sferasına aid olunur

333 Aşağıdakıların hansı nəqliyyat xidmətləri bazarda nəqletməyə xərclərin uçota alınmasına uyğun olaraq satıcı tərəfindən müəyyən olunan franko növünə aid edilmir?

- franko məsrəflər
- franko-anbar istehlakçı bütün nəqlolunma xərclərini təchizatçı ödəyir
- franko-təyinat stansiyası
- franko-göndərmə stansiyası
- franko-təchizatçının anbarı bütün nəqliyyat xərclərini məhsulun alıcısı ödəyir

334 Nə zaman qiymətlərin dondurulması səmərəli hesab edilir?

- bütün variantlar doğrudur
- qisamüddətli dövrdə
- uzunmüddətli dövrdə
- yüksək inflasiya zamanı
- müləyim inflasiya zamanı

335 Beynəlxalq səviyyədə məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunmasının neçə metodu var?

- on iki
- üç
- beş
- altı
- on

336 ABŞ-da dövlət tərəfindən qiymətlərin neçə faizinə nəzarət olunur?

- 10%-15%
- 5%-10%
- 25%-30%
- 20%-25%
- 15%-20%

337 Proqnozun hazırlanması üçün ilkin məlumatlara xas olan hansı çatışmamazlıqları qeyd etmək olar:

- Proqnozun tərtib edilməsi zamanı istifadə olunan müxtəlif iqtisadi amillər həmişə lazımi dərəcədə böyük bir dəqiqliklə təsvir edilmir və gecikdirilməklə nəşr olunur;
- Əmtəənin reallaşması haqqında kəmiyyət və dəyər məlumatları həmişə kifayət qədər tam və dəqiq olmur
- Bütün variantlar doğrudur
- proqnozların tərtib edilməsi zamanı firma və korporasiyaların informasiyaları çox vaxt həqiqəti əks etdirmir
- Ayrı-ayrı sahələr üzrə məlumatlar çox vaxt köhnə və müqayisəyə gəlməyən olur

338 BMT-nin statistikasına daxil olan qiymət indeksi hansıdır

- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri

- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Sənaye məmulatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- Bütün variantlar doğrudur

339 BMT-nin statistikasına daxil olmayan qiymət indeksi hansıdır

- Əlvan metallar üzrə idxal qiymətləri indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri.
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Sənaye məmulatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri.

340 Aşağıdakı hökmlərdən hansı doğru deyil?

- Dünya qiymətlərinin artma meylinə malik olmasının əsas amili idxal-ixrac proseslərinin kəskin surətdə güclənməsidir
- Dövlət tənzimlənməsi tədbirləri dünya qiymətlərinin dinamikasına bilavasitə təsir göstərir
- Dünya qiymətlərinin formallaşmasına və hərəkətinə təsir edən başlıca amil istehsal xərcələri sayılır
- Tələb və təklif arasındaki nisbətlərin qiymətlərə təsir miqyası rəqabətdən asılıdır
- Rəqabət nə qədər güclü və bazar nə qədər azad olsa, onda həmin amilin qiymətə təsiri bir o qədər əhəmiyyətli olar

341 Dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir etməyən amil aşağıdakılardan hansıdır

- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Yığım və istehlakın nisbəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyaseti

342 Dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edən amil hansıdır

- Bütün variantlar doğrudur
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyaseti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

343 Dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edən amil aşağıdakılardan hansıdır

- Bütün variantlar doğrudur
- İctimai-zəruri əmək məsəflərinin dəyişməsi, daha doğrusu, beynəlxalq mübadilə sferasında dövr edən əmtəələrin dəyərinin dəyişməsi
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyaseti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

344 Beynəlxalq kommersiya terminlərinə görə Free on board (... named port of shipment) şərti nəyi bildirir?

- sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə) ...dək
- dəyəri, sigortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)

345 Beynəlxalq təcrübədə qəbul olunmuş Free along side ship (... named port of ... shipment) nəyi bildirir?

- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)

- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərhəddə kimi ... (şərtləndirilmiş məntəqəyə qədər) çatdırılmışdır
- daşınma haqqı və siğortalanma... (... sərbəstləndirilmiş təyinat yerinə)...dək ödənilmişdir
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)

346 Beynəlxalq təcrübədə qəbul olunmuş Free carrier (... named point) nəyi bildirir?

- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- nəqliyyat sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- dəyəri, siğortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)

347 Beynəlxalq təcrübədə qəbul olunmuş nəyi EX Work (...named point) bildirir?

- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- nəqliyyatının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)

348 Bazis şərtlərini nəzərə almaqla qiymətlərin qruplaşdırılması hansı sənədin bazasında tətbiq olunur?

- bu hüquqi sənədlərin hamısı bazis şərtlərinin nəzərə alınması
- bu qaydalar «Inkoterms 2000» sənədinin bazasında tətbiq olunur
- bu Azərbaycan Respublikası Tarif (Qiymət) Şurası tərəfindən təsdiq olunmuş qərarların bazasında tətbiq olunur
- bu Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarları əsasında tətbiq olunur
- bu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanları əsasında tətbiq olunur

349 Bazis şərtləri nədir?

- satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödədilməsidir
- məhsulun siğortalanması şərti ilə idxlə və ixracı nəzərdə tutulur
- nəqliyyat, yükləmə, boşaltma, məhsulun siğortalanması və əmtəələrin dövlət sərhəddini keçdiyi zaman gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə əks olunması şərtləri nəzərdə tutulur
- məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulu
- alışla bağlı bütün xərclərin alıcının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür

350 Əhali üçün xidmət qiymət indekslərinin əhəmiyyəti və mahiyyəti nədir?

- yuxarıda göstərilənlərin hər biri doğrudur
- yerli və regional təşkilatlar tərəfindən xidmət sferası tənzimlənir
- istehlak xidmətləri sferasında inflasiyanın səviyyəsi qiymətləndirilir
- bu indeks əsasında xidmət sferası tənzimlənir
- bu istehlak xidmətlərini tələb və təklifinin bazar tarazlığının müəyyən olunmasına imkan verir

351 Hansı təşkilat dünya ticarətin inkişafına yardım edir?

- Ümumdünya Ticarət Təşkilatı
- Avropa İqtisadi Birliyi
- Beynəlxalq Yenidənqurma və inkişaf Bankı.
- Neft ixracatı ölkələrinin təşkilatı
- Beynəlxalq Valyuta Fondu

352 Dünya qiymətlərinin internasional dəyərdən uzaqlaşmasına səbəb olan faktorlara aşağıdakılardan hansı aid edilmir?

- məhsulun istehlak dəyəri
- inflasiya;

- beynəlxalq bazarda monopoliya hökmranlığı
- valyuta kurslarının qeyri-sabitliyi;
- beynəlxalq əmək bölgüsü.

353 Verilənlərdən hansı qiymətlərin iqtisadi tənzimləmə metoduna aid edilmir:

- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti;
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- torpaq rentasının tənzimlənməsi
- dövlət preyskurator qiymətlərinin tətbiq olunması.
- amortizasiya normalarının qoyulması;

354 Aşağıdakı hökmlərdən biri istehsal beynəlmiləl qiymətinə aiddir?

- beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsini tənzimləyir
- dünya qiymətinin ilkin əsasıdır
- dünya qiymətlərinin dünya bazarında pulla ifadəsidir
- dünya bazarında formallaşmasının əsasını beynəlmiləl dəyər təşkil edir
- bəzi hallarda milli istehsal qiymətinə uyğun gəlir

355 Aşağıdılardan hansı bazar iqtisadiyyatı olan ölkələrdə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsini düzgün izah edir?

- inhisarın maraqlarının qorunması tədbiri
- nəzarət tədbiri
- qiymətlərin təsbit olunmasıdır
- iqtisaidyyatda dağidıcı nəticələrə gətirib çıxarmayan inhisar və rəqabətin bu cür münasibətinin təmin olunması alətidir.
- qanunverici, inzibati və büdcə-maliyyə tədbirlərinin köməyi ilə, bütünlükdə sistemin sabit inkişafına imkan yaratmaq yolu ilə dövlətin qiymətlərə təsir etmək təşəbbüsüdür;

356 Aşağıdılardan hansı Qərbi Avropa ölkələrində qiymətlərin əmələgəlməsinə təsirin dolayı metodlarına aid edilmir:

- vergi sistemi;
- dövlət tədarükü
- kredit sisteminin tənzimlənməsi.
- qiymətlərin təsbit olunması;
- pul tədavülü

357 Verilənlərdən hansı dövlətin qiyməti birbaşa tənzimlənməsinə aid deyildir?

- ümumi qiymətlərin dondurulması
- qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- rentabellik normasının təyin edilməsi
- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi

358 Aşağıdılardan hansı qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir?

- Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.
- Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi.
- Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
- Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.

359 İnkişaf etmiş ölkələrdə inflyasiya proseslərinin qeyri-bərabərliyi və müxtəlif məhsullarla beynəlxalq əmək bölgüsündə qeyri – bərabər iştirakı nəyi şərtləndirir?

- qiymətlərin azalma tempinin qarşısının alınmasını şərtləndirir

- qiymətlərin dəyişmə tempinə nəzarəti şərtləndirir
- qiymətlərin azalma tempini şərtləndirir
- qiymətlərin artma tempini şərtləndirir
- qiymətlərin müxtəlif artım templərini şərtləndirir

360 Beynəlxalq kommersiya terminlərinə görə Cost and Freight (...named port of destination) şərti nəyi bildirir?

- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)

361 Beynəlxalq kommersiya terminlərinə görə Cost, Insurance and Freight (... named port of destination) şərti nəyi bildirir?

- daşınma haqqı və siğortalanma (... sərbəstləndirilmiş təyinat yerinə) dək ödənilmişdir
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- göndərilən məhsulun dəyəri, siğortalanması və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) qiymətdə əks olunmuşdur.
- daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə) dək

362 Beynəlxalq kommersiya termini olan rüsumlar ödənilməklə (... şərtləndirilmiş təyinat məntəqəsinə) çatdırılmışdır şərti ilə kntraktlarda hansı qiymət növündən istifadə olunur?

- DDP qiymətləri
- FOB qiymətləri
- FAS qiymətləri
- DDU qiymətləri
- DE qiymətləri

363 Beynəlxalq kommersiya termini olan rüsumlar ödənilməklə (... şərtləndirilmiş təyinat məntəqəsinə) çatdırılmışdır şərti ilə idxal-ixrac əməliyyatlarında hansı qiymət (tarif) əmələ gəlir?

- DDU qiymətləri
- FCA qiymətləri
- SIF qiymətləri
- FAS qiymətləri
- FOB qiymətləri

364 Inkoterms-2000 şərti olan rüsumlar ödənilməklə körpüyü çatdırılmışdır (... şərtləndirilmiş təyinat məntəqəsinə) hansı tarif (qiymət) növü əmələ gəlir?

- DE qiymətləri
- DEQ qiymətləri
- EXC qiymətləri
- DDP qiymətləri
- DDU qiymətləri

365 Beynəlxalq Kommersiya termini olan cəmi ilə (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə) çatdırılmışdır şərti ilə idxal-ixrac əməliyyatlarında hansı tarif (qiymət) növü formalasır?

- FAS qiymətləri
- FOB qiymətləri
- DE qiymətləri
- FCA qiymətləri
- DDU qiymətləri

366 Beynəlxalq təcrübədə franko-zavod və yaxud zavoddan (.. şərtləndirilmiş mətəqədə) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilir:

- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- dəniz nəqliyyatı
- dəmir yolu nəqliyyatı
- çay nəqliyyatı
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü

367 Qiymət əmələ gətirən əsas amillərə aiddir: (səhv cavabı seçin)

- pul sferasının vəziyyəti
- qiymətlərin birbaşa tənzimlənməsi
- ictimai istehsal qiyməti
- siyasi mühit
- tələb və təklifin nisbəti

368 İnkışaf etmiş kapitalist ölkələrinin daxili bazarlarında qiymətlərin hərəkətini onların səviyyəsinin yüksəldilməsinə, eləcə də aşağı salınmasına təsir edən amillər çoxluğuna aiddir: (səhv cavabı seçin)

- dünya bazarının konyukturu
- qiymətlərin çoxluğu
- yaranan tərəddüdlərin amplitudu
- qismən qiymətlərin hərəkətinin yerli xarakteri
- bir neçə qiymətin nisbi sabitliyi

369 Bazarda əmtəəyə tələb təklifdən yüksək olarsa:

- “rəqabətli bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq
- “qapalı bazarı” formalaşacaq

370 Qiymətlərin qruplaşdırılması hansı sənədin bazasında tətbiq olunur? (bazis şərtləri nəzərə alınmaqla)

- bu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanları əsasında tətbiq olunur
- bu Azərbaycan Respublikası Tarif (Qiymət) Şurası tərəfindən təsdiq olunmuş qərarların bazasında tətbiq olunur
- bu hüquqi sənədlərin hamısı bazis şərtlərinin nəzərə alınması
- bu qaydalar «Inkoterms 2000» sənədinin bazasında tətbiq olunur
- bu Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarları əsasında tətbiq olunur

371 Qiymətlər çoxluğu hansı amillərlə beynəlxalq ticarətdə müəyyən edilmir?

- alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
- bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
- ayrı-ayrı ölkələrin investisiya siyasəti ilə .

372 Aşağıdakılardan hansı proteksionizm siyasətinə aid deyil?

- gömrük və qeyri-gömrük tarif yaradılması köməyi ilə həyata keçirilir
- birbaşa və dolayı idxlə məhdudiyyətlərinin bərqərar edilməsi köməyi ilə həyata keçirilir
- kompensasiya rüsumları, daxili vergilər və yığımların tətbiqi köməyi ilə həyata keçirilir
- əmək beynəlxalq bölgüsündə beynəlxalq ticarətin hər bir üzvünün payının qiymətləndirilməsi köməyi ilə həyata keçirilir
- valyuta məhdudiyyətləri tətbiqi köməyi ilə həyata keçirilir

373 Proteksionizm siyasətinə aid olan fikirlərdən hansı yanlışdır?

- dövlətin iqtisadi siyasət formalarından biridir
- daxili bazarı xarici bazarın mümkün mənfi təsirlərindən qorumaq üçün nəzərdə tutulur
- Beynəlxalq əmək bölgüsü və dünya ticarətində dövlətin mövqeyini gücləndirmək məqsədi güdür
- beynəlxalq ticarətdə hər bir iştirakçının payını müəyyən edir
- xarici ticarətin tənzimlənməsi üçün tədbirlər məcmusudur

374 Qiymətlərin tənzimlənməsi bağlı verilən fikirlərdən hansı doğru deyil?

- Bütün variantlar yanlışdır.
- Norveçdə isə ədalətsiz (çox yüksək) qiymətlərin qoyulması haqqında istənilən razılışmalar qanunla qadağan edilmişdir.
- Isveçrə hökuməti kənd təsərrüfatı siyasəti çərçivəsində qiymətlərin kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının rentabelliyini təmin edəcək səviyyədə saxlanması nəzərdə tutur.
- Isveçrədə hər il təhvil verilən südün müəyyən həcmi (kvota) nəzərdə tutulur və südü təhvil verənlərə möhkəm qiymət üçün zəmanət verilir.
- Yaponiyada dövlətin müvafiq nazirliklər şirkətlərin iştirakı ilə qiymətlərin minimum səviyyəsini müəyyən edirlər

375 İnkışaf etmiş kapitalist ölkələrinin bazarı üçün xarakterikdir:

- “rəqabətli bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq
- “qapalı bazar” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq

376 Müasir beynəlxalq bazar üçün xarakterikdir:

- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq
- “rəqabətli bazar” formalaşacaq
- “qapalı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq

377 Bazarda əmtəəyə təklif tələbdən yüksək olarsa:

- “rəqabətli bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq
- “qapalı bazarı” formalaşacaq

378 Beynəlxalq təcrübədə sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- CIF
- KAF
- EXW
- FCA
- FAS

379 Beynəlxalq təcrübədə sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilmir:

- «F» qrupu su nəqliyyatı istisna olmaqla digər nəqliyyat növlərinə
- «F» qrupu Intermodal daşımalar da daxil olmaqla dəmir yolu nəqliyyatına
- yuxarıda göstərilən cavabların heç biri doğru deyildir
- avtomobil nəqliyyatı
- hava nəqliyyatı

380 Beynəlxalq təcrübədə sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növlərinə aid edilir:

- «C» qrupu su nəqliyyatı
- «F» qrupu su nəqliyyatı
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü

381 Beynəlxalq təcrübədə nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- FCA
- FAS
- KAF
- EXW
- FOB

382 Beynəlxalq təcrübədə nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilmir:

- yuxarıdakı cavablar doğru deyildir
- hava nəqliyyatı
- dəniz nəqliyyatı
- çay nəqliyyatı
- avtomobil nəqliyyatı

383 Beynəlxalq təcrübədə nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilir:

- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «F» qrupu su nəqliyyatı
- «C» qrupu su nəqliyyatı
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü

384 Beynəlxalq təcrübədə franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə alqı-satqı kontraktını əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- CFR (KAF)
- EXW
- FCA
- FAS
- FOB

385 Beynəlxalq təcrübədə franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilmir:

- cavabların heç biri doğru deyildir
- dəniz nəqliyyatı
- dəmir yolu nəqliyyatı
- çay nəqliyyatı
- avtomobil nəqliyyatı

386 Beynəlxalq təcrübədə məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunmasının neçə metodu var?

- 3
- 5
- 12

387 Eyni bir məhsul bir neçə təyinata malik ola bilər, ancaq satışın daha faydalı olması üçün o elə qiymətləndirilməlidir ki, təyinata uyğun olsun:

- Qiymətlərin psixolozi həddləri
- Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri
- Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri
- Qiymətəmələgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliliyi
- Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası

388 Qiymətlərin müəyyən edilməsində alıcıının nəzərə alınmalı olan digər qavrayışdır:

- Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri
- Qiymətlərin psixolozi həddləri
- Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri
- Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası
- Qiymətəmələgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliliyi

389 Xüsusi bir qiymət kəmiyyəti olub, bu həddə qiymətlərin səviyyəsindən asılı oalraq satış həcmi kəskin surətdə arta və yaxud da azala bilər:

- Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası
- Qiymətlərin psixolozi həddləri
- Qiymətəmələgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliliyi
- Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri
- Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri

390 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan dəyəri, siğortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə məhsulların idxl-ixracı hansı nəqliyyat növü ilə aparılır?

- hava nəqliyyatı ilə
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü ilə
- «C» qrupu, su nəqliyyatı ilə
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü ilə
- avtomobil nəqliyyatı ilə

391 Beynəlxalq təcrübədə fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- FAS
- CFR (KAF)
- EXW
- FAS
- FOB

392 Beynəlxalq təcrübədə fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növü ilə aparılmır:

- «F» qrupu su nəqliyyatı
- «C» qrupu su nəqliyyatından başqa digərləri ilə
- çay nəqliyyatı
- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla hava nəqliyyatı ilə
- dəniz nəqliyyatı

393 Beynəlxalq kommersiya termini olan fraxt və dəyəri (... şərləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növlərinə aid edilir:

- «C» qrupu su nəqliyyatı
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- «F» qrupu su nəqliyyatına
- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə

394 Beynəlxalq təcrübədə sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə alqısatçı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- FOB
- KAF
- EXW
- FCA
- FAS

395 Beynəlxalq təcrübədə sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilmir:

- «D» qrupu dəniz nəqliyyatına
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- «F» qrupu su nəqliyyatından başqa digər nəqliyyat növlərinə

396 Beynəlxalq təcrübədə Free on board (... named port of shipment) sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növlərinə aid edilir:

- «F» qrupu su nəqliyyatı
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «C» qrupu su nəqliyyatı
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü

397 Verilənlərdən hansı xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiymətinin göstəricisidir?

- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- istehlakçıların əmtəəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi

398 Bazar qiymətinin formallaşması haqqında hökməldən hansı doğrudur?

- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- tələbin həcmi təklifin həcmindən üstələyir
- tələb qiyməti təklif qiymətinə bərabərdir
- bazarda tarazlıq vəziyyəti mövcuddur
- təklifin həcmi tələbin həcmindən

399 Aşağıda göstərilənlərdən hansı beynəlxalq ticarət əmtəəlerinin mübadiləsini tənzimləyir:

- əmtəəlerin dəyərləri ilə
- istehsal qiymətləri ilə
- istehlak qiymətləri ilə
- ixrac qiymətləri ilə
- müqavilə qiymətləri ilə

400 Aşağıdakılardan hansı dünya bazarı haqqında deyilmiş fikri tamamlayır?

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanuna uyğun nəticəsidir
- bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
- dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanuna uyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir
- milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir

401 Aşağıdakı hansı xarici ticarətin tənzimlənməsinin iqtisadi alətləridir?

- Daxili istehsalçılara subsidiyaların verilməsi.
- Bərabərləşmiş sərhəd vergi tutulması;
- Gömrük rüsumları və yiğimləri
- İdxal və ixracın qadağan olunması və məhdudlaşdırılması;
- İdxal və ixracın liseziyalasdırılması;

402 Inhisar bazar dəyəri əsaslanır.

- orta istehsal şəraitinə
- real orta sahəvi istehsal şəraitinə
- həqiqi istehsal şəraitinə
- əlverişsiz istehsal şəraitinə
- tamamlanan istehsal şəraitinə

403 , tələb və təklif arasında təxmini uyğunluq şəraiti formalasır

- “Adı şərait”də
- “Azad bazar”da
- “Qapalı bazar”da
- “Alıcı bazarı”nda
- “Satıcı bazar”ında

404 Sahədaxili rəqabət prosesində formalasır:

- Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri
- Qiymətəmələgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliliyi
- Qiymətlərin psixolozi həddləri
- Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası
- Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri

405 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərtlərindən olan sərhəddə kimi ... (... şərtləndirilmiş məntəqəyə qədər) çatdırılmışdır beynəlxalq kommersiya termini ilə məhsulların idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri formalasır?

- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü tarifləri
- «D» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü tarifləri
- ancaq hava nəqliyyatı tarifləri
- ancaq dəmiryol nəqliyyatı tarifləri
- ancaq avtomobil nəqliyyatı tarifləri

406 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərtlərindən olan daşınma haqqı və siğortalanma ... (... sərbəstləşdirilmiş təyinat yerinə)...dək ödənilmişdir beynəlxalq kommersiya termini ilə məhsulların idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri formalasır?

- ancaq dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
- ancaq su nəqliyyatı tarifləri
- ancaq boru-kəməri nəqletmə tariflər
- ancaq hava nəqliyyatı tarifləri
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növləri tarifləri

407 Inkoterms-2000 Beynəlxalq Kommersiya termini olan daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə)...dək şərtinin adı hansıdır?

- CPT
- CIP
- DAF
- FOB
- FAS

408 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə)...dək şərti ilə əmtəələrin idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri vasitələri ilə aparılır?

- ancaq boru-kəməri ilə nəqletməsi
- ancaq hava nəqliyyatı tarifləri
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü ilə
- ancaq avtomobil nəqliyyatı ilə
- ancaq dəmiryolu nəqliyyatı ilə

409 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə)...dək şərti ilə məhsulların idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri formalaşır?

- ancaq hava nəqliyyatı tarifləri
- ancaq dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
- bütün nəqliyyat növləri tarifləri
- ancaq dəniz nəqliyyatı tarifləri
- ancaq çay nəqliyyatı tarifləri

410 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərti olan dəyəri, siğortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) adı:

- CIF
- EXW
- FCA
- FOB
- KAF

411 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan dəyəri, siğortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə məhsulların göndərişi zamanı hansı nəqliyyat tarifləri əmələ gəlmir:

- avtomobil nəqliyyatı tarifləri
- «C» qrupu üzrə su nəqliyyatı tarifləri
- dəniz nəqliyyatı tarifləri
- çay nəqliyyatı tarifləri
- dəniz və çay nəqliyyatı tarifləri

412 Dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri hansı hallarda yüksək olar?

- Dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda;
- İstehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda
- Ölək istehsalına rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda.
- Müəyyən əmtəənin idxal və ixracını ölkədə onun istehsal və istehlakına ümumi həcmində payı əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda;
- Ticarət-siyasi recim güclü olduqda;

413 Dünya iqtisadiyyatında və ticarətində inkişaf templərini və struktur irəliləmələri modelləşdirərkən istinad edilir:

- YEK və YUNKTAD-in tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- TEGOVA-nın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- BMT-nin statistikası üzrə dünya qiymət indekslərinə
- Son bir il ərzində istifadə edilən dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- MDB və AİB-in tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına

414 Hansı qiymətlər ixrac və ya idxal qiymətlərindən gömrük rüsumları və vergilər həcmində fərqlənirlər?

- birjalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin qiymətləri
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşməlin qiymətləri
- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri
- birjalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin daxili topdansatış qiymətləri
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən daxili topdansatış qiymətləri

415 Dünya ticarətində BMT-nin statistikası hansı qiymət indekslərindən istifadə etmir?

- Dünyanın hazır məmulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- ümumi dünya bazarında məhsullara hesablanan orta qiymət indeksləri
- beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri

416 Aşağıdakılardan hansı dempinq qiymətini xarakterizə edir?

- daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər

417 Verilənlərdən hansı BMT-nin dərc etdiyi qiymət indekslərinin çatışmazlıqlarına aiddir:

- beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- xammal və ərzağın ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- əlvan metallara ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- faktiki sövdələşmə şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir

418 Qeyd olunan fikirlərdən hansı doğru deyil?

- məqsədli qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), girov qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər.
- girov qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), məqsədli qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər
- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin aşağı səviyyəsini müəyyən edir.
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının tənzimlənməsinə kömək edir.
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi fermerlərin satışdan əldə etdikləri gəlirlərin səviyyəsinin saxlanmasına (istehlakçılar hesabına) kömək edir;

419 Göstərilən hökmərdən biri yanlışdır?

- Dünya qiymətlərinin artma meylinə malik olmasının əsas amili idxal-ixrac proseslərinin kəskin surətdə güclənməsidir
- Dünya qiymətlərinin formalaşmasına və hərəkətinə təsir edən başlıca amil istehsal xərcləri sayılır
- Tələb və təklif arasındaki nisbətlərin qiymətlərə təsir miqyası rəqabətdən asılıdır
- Rəqabət nə qədər güclü və bazar nə qədər azad olsa, onda həmin amilin qiymətə təsiri bir o qədər əhəmiyyətli olar
- Dövlət tənzimlənməsi tədbirləri dünya qiymətlərinin dinamikasına bilavasitə təsir göstərir

420 Məhsulgöndərmənin bazis şərtlərindən hansının tətbiq ediləcəyindən asılı olmayaraq satıcı aşağıdakı öhdəliklərdən birini yerinə yetirmir:

- alıcıya, istehlakçıya təmiz konosament və ya onu əvəz edən nəqliyyat sənədlərinin verilməsini
- məhsulgöndərmə müqaviləsinə (kontraktına) uyğun olaraq məhsulun göndərilməsi
- məhsulun yoxlanması markalaşdırılması və sertifikatın alınması ilə əlaqədar olan xərclərin ödənilməsi
- məhsulun göndərişə hazırlığı və ya göndərmə vaxtinin qeyri-müəyyənliliyi
- məhsulun qablaşdırılmamış halda göndərilməsini nəzərdə tutan bazis şərtləri istisna olmaqla məhsulun adı qablaşdırılmasının təmin edilməsi

421 Franko-təyinat qiymətlərinə hansı elementlər daxil edilmir:

- mənfəət
- maya dəyəri
- pərakəndə ticarət əlavələri
- istehlak məntəqəsinə qədər xərclər
- təyinat məntəqəsinə qədər xərclər

422 Franko gəminin göyərtəsi boyunça (FAS) göndərmə şərtində məhsulun qiymətinin tərkibinə aid deyildir:

- məhsulun tişarət əlavələri (və ya güzəştləri)
- məhsulun dəyəri
- ixrət və gömrük rəsmiləşdirilməsi xərəyləri, rüsumları və vergiləri
- məhsulun göndəriş limanına boşaldılması xərəyləri
- məhsulun göndəriş limanına çatdırılması xərəyləri

423 Məhsulgöndərmənin franko-zavod bazis şərtləri qrupuna daxil olan bazis şərti deyildir:

- franko-daşıyuğu (şərtləndirilmiş yer)
- dəyər, siğorta və fraxt (şərtləndirilmiş yer)
- məhsulun vaxtında qəbul edilməməsi ilə əlaqədar olan bütün xərəyləri və ərimənləri ödəməyi
- dəyər və fraxt (şərtləndirilmiş təyinat limanı)
- sərhədə çatdırılmışdır (şərtləndirilmiş yerdə)

424 Dəmiryol nəqliyyatında yükdaşımada baza tarifi kimi hansı göstəriyi əsas götürülür:

- düzgün əvəb yoxdur
- yolların sahəsi göstəriyisi
- istifadə olunan lokomativ yükdaşımı göstəriyisi
- yükdaşımaların maya dəyərinin bütün dəmiryolunda orta göstəriyisi
- yol sahələrinin yükləmə gərginliyi göstəriyisi

425 Dəmiryol nəqliyyatında yüklerin daşınması zamanı xərəylər fərqləndirilmir:

- təbii iqlim şəraitinə görə
- məsafədən asılılığı görə
- yolların sahəsinə görə
- istifadə olunan lokomativlərə görə
- yol sahələrinin yükləmə gərginliyinə görə

426 Şirkətlər qiymətləri müəyyən edərkən nəzərə alırlar:

- istehsal-tədavül və ixrac xərclərini
- onlara təsir edən birinci dərəcəli amilləri
- onlara təsir edən ən müxtəlif amilləri
- onlara təsir edən ikinci dərəcəli amilləri
- rəqiblərin müəyyənləşdirdiyi qiymətləri

427 Məhsul göndərmənin bazis şərtlərindən hansının tətbiq ediləcəyindən asılı olmayaraq satıcı aşağıdakı öhdəliklərdən birini yerinə yetirmir:

- məhsulgöndərmə müqaviləsindən (kontraktından) kənar olaraq məhsulların göndərilməsini təmin etmək
- franko-zavod məhsulgöndərmə şərti istisna olmaqla, ixrac və gömrük rəsmiləşdirilməsi ilə əlaqədar olan xərclərin, rüsumların və vergilərin ödənilməsini
- franko-zavod məhsulgöndərmə şərti istisna olmaqla, ixrac lisenziyasının alınması
- alıcıının xahişi ilə onun hesabına və riskinə məhsulun aparılması üçün zəruri olan sənədlərin alınmasında ona kömək göstərilməsini
- bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq göndərilmiş məhsulun dəyərinin ödənilməsi üzrə hesablaşma sənədlərinin və invosun hazırlanması və alıcıya təqdim edilməsi

428 Neçənci ildə II Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1922
- 1925
- 1924
- 1923
- 1921

429 Neçənci ildə I Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1871
- 1870
- 1867
- 1868
- 1869

430 Verilən şəhərlərdən hansında I Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1869- Paris
- 1867 – Paris
- 1867 – Münhen
- 1868- Münhen
- 1868-London

431 V Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt keçirilib:?

- 1980
- 1979
- 2000
- 1990
- 1954

432 Hansı şəhərdə IV Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib:?

- Argentina
- Braziliya
- İtaliya
- Yamayka
- Almaniya

433 II Beynəlxalq Valyuta Konfransı hansı şəhərdə keçirilib?

- Kopenhagen
- Paris
- Münhen
- Genuya
- Afina

434 Aşağıda göstərilən valyutalardan hansı daxili və beynəlxalq bazarlarda sabit və ya artan məzənnə ilə, yüksək alıcılıq qabiliyyətliliyi ilə xarakterizə olunur:

- etibarlı valyuta
- əmtəə valyutası
- tam dönərli valyuta
- möhkəm valyuta
- milli valyuta

435 Qızıl standartının tətbiq olunduğu ilk ölkə hansıdır?

- Toqo
- Böyük Britaniya
- İtaliya
- Fransa
- Almaniya

436 Beynəlxalq valyuta sisteminin neçə növü vardır:?

- 5
- 4
- 1
- 2
- 3

437 Iri şirkətlərin qiymət təcrübəsinin təhlili qiymətəmələgəlmə prosesində aşağıdakı yanaşmalardan hansını ayırmışdır: (səhv cavabı seçin)

- Buraxılan məhsulun müəyyən nomenklaturasına əsaslanan qiymətəmələgəlmə
- Məcmu istehsal xərclərinə əsaslanan qiymətəmələgəlmə
- Konkret məhsul üçün alıcıların ödəməyə hazır olduqları qiymətlərin qoyulmasına və istehlakçıya meyllik əsasında qiymətəmələgəlmə
- Rəqiblərin qiymət fəaliyyətinə əsaslanan qiymətəmələgəlmə
- Şirkətin ümumi gəlirində məhsul vahidinin payını uçota alan və birbaşa istehsal xərclərinə əsaslanan qiymətəmələgəlmə

438 Məhsul öz inkişafının ən yüksək nöqtəsinə çatdığı zaman qiymətlərin müəyyən edilməsində aşağıdakı məqsədlər tipik xarakter daşıyırlar: (səhv cavabı seçin)

- buraxılan məhsulun müəyyən nomenklaturasının təmin edilməsi
- nəzərdə tutulan bazar payına nail olunması və onun saxlanması
- müəyyən mənfəət faizinin qazanılması
- rəqib firmaları aşağı qiymətlə səxışdıraraq bazardan çıxarmaq
- rəqabət şəraitinə uyğunlaşma

439 Firmalar qiymətləri müəyyən edərkən nəzərə alır: (səhv cavabı seçin)

- sifariş olunacaq avadanlığın dəyərinin kəmiyyətini
- müxtəlif mükafatlandırıcı proqramların kəmiyyətini
- firmanın reklam mövqelərini
- istifadə edilən satış bazarları
- göstərilən xidmət və zəmanətlərin kəmiyyətini

440 Avtomobil nəqliyyatında yükdaşıma üzrə tarifdən güzəştlər hansı məqsədlə tətbiq olunur?

- avtomobilin yüksəltməsindən istifadə əmsalının artırılması məqsədilə
- avtomobilin sürətdən istifadə əmsalının artırılması məqsədilə
- cavablar doğru deyildir
- mənfəətliliyin təmin olunması məqsədilə
- mövəud nəqliyyatdan uzun müddət istifadə məqsədilə

441 Nəqliyyatın ayrı-ayrı növlərində daşımaların maya dəyəri daha yüksəkdir:

- dəniz nəqliyyatında
- dəmir yol nəqliyyatında
- cavablar doğru deyildir
- çay nəqliyyatında
- avtomobil nəqliyyatında

442 Kilometrə görə tariflər differensiallaşdırılır:

- əmək haqqının səviyyəsinə görə
- avtomobilin yük götürməsindən asılı olaraq
- cavablar doğru deyildir
- yolun keyfiyyətindən asılı olaraq
- ölkələrin inkişaf səviyyəsinə görə

443 Vaxtamuzd tariflər hansı halda tətbiq olunmur:

- cavablar doğru deyildir
- daşınan yüklərin miqdarını müəyyən etmək çətinlik tərəfdən zaman
- daşınma yolunu müəyyən etmək çətin olarsa
- hər saat işə görə
- avtomobilin yük götürməsindən asılı olaraq hər gedis kilometrə görə

444 Avtomobil nəqliyyatında yük tarifləri növlərinə aid deyildir:

- cavablar doğru deyildir
- beynəlxalq yollarla yüklerin daşınması tarifləri
- işəmuzd tariflər
- vaxtamuzd tariflər
- şəhərarası yüklerin daşınması tarifləri

445 Avtomobil nəqliyyatında daxili yükdaşımı tarifləri müəyyənləşdirilir:

- avtonəqliyyat müəssisələri tərəfindən sərbəst şəkildə
- Qiymət (Tarif) Şurası tərəfindən
- Nazirliliklər tərəfindən
- Gömrük Komitəsi tərəfindən
- sifarişçi tərəfindən

446 Avtomobil nəqliyyatında daşımaların maya dəyərinə birbaşa təsir göstərmir:

- sürücünün yaşı
- əmək haqqının səviyyəsi
- avtobenzinin qiyməti
- dizel yanaşığının qiyməti
- regional qiymətlərin müxtəlif səviyyələri

447 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyutasisteminin üçüncü mərhələsinə aid edilir?

- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi

448 Hansı valyuta dönərliliyi bazar məzənnəsi üzrə digər ölkələrin valyutasının azad alqı-satqısı hesab edilir?

- xarici valyutanın dönərlisi
- milli valyutanın dönərlisi
- maliyyə valyutasının dönərlisi
- qismən valyutanın dönərliliyi
- tam valyutanın dönərliliyi

449 Aşağıdakı fikirlərdən hansı valyuta məzənnəsini xarakterizə edir:

- hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri
- valyuta birləşmələrində sövdələşmələrin bağlanması qaydası
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dönərlisi valyutası
- xarici valyutanın alınması və satılması
- dünya bazarlarında satınmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri

450 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyuta sisteminin birinci mərhələsinə aid edilir

- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi,
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi

451 Hansı hallarda tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə azad valyuta mübadiləsinə icazə verilir?

- əmtəə valyutasının dönərlisində
- tam valyutanın dönərliliyində
- maliyyə valyutasının dönərlisində
- xarici valyutanın dönərlisində
- milli valyutanın dönərlisində

452 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyuta sisteminin ikinci mərhələsinə aiddir?

- Yamayka valyuta sistemi
- «Üzən» valyuta sistemi
- Qızıl standartı valyuta sistemi.
- Bretton-Vuds valyuta sistemi

453 Konyunkturaya təsir edən daim fəaliyyət göstərməyən qeyri-tsiklik amil:

- İstehsal və kapitalın təmərküzləşməsi
- Elmi-texniki tərəqqi
- Kortəbii hadisələr
- Əmtəələrin istehsalı və istehlakında mövsümilik
- Inflyasiya

454 Konyunkturaya təsir göstərən daimi fəaliyyət göstərən amil:

- Daxili və beynəlxalq siyasi böhran
- Kortəbii hadisələr
- Sosial ziddiyət
- Elmi texniki tərəqqi
- Möhtəkirlilik amilləri

455 Məcmu xərclər metodu dedikdə əsasən aşağıdakı yanaşma nəzərdə tutulur:

- Buraxılan məhsulun müəyyən nomenklaturasına əsaslanan qiymətmələğəlmə
- Birbaşa istehsal xərclərinə əsaslanan qiymətmələğəlmə
- Rəqiblərin qiymət fəaliyyətinə əsaslanan qiymətmələğəlmə
- Məcmu istehsal xərclərinə əsaslanan qiymətmələğəlmə

Konkret məhsul üçün alıcıların ödəməyə hazır olduqları qiymətlərin qoyulmasına əsaslanan qiymətmələğəlmə

456 Dəmir yolu ilə nəql olunan birinci sinif yüklərə hansı yüklər aid edilir?

- maşınlar və mexanizmlər
- materiallar
- avadanlıqlar
- xammallar və digər kütłəvi yüklər
- tikinti materialları və digər kütłəvi yüklər

457 Dəmiryolu ilə nəql olunan birinci sinif yüklərə aid edilir:

- nəqliyyat üzrə nəqletmə tərkibi 15% təşkil edərsə
- nəqliyyat üzrə nəqletmə tərkibi 50% təşkil edərsə
- cavablar doğru deyildir
- nəqliyyat üzrə nəqletmə tərkibi 40% təşkil edərsə
- nəqliyyat üzrə nəqletmə tərkibi 70% təşkil edərsə

458 Konteynerli göndərişlərə görə tariflər nə əsasdan hesablanılır?

- konteynerin yüksəltürməsindən tam istifadənin uçotu ilə hesablanılır
- konteynerin saxlanması xərçinin uçotu ilə
- yüklərin sinifliliyini nəzərə almaqla
- vəqonlu tarifləri əsas götürməklə
- əlavə xərçlərin uçotu zəruriliyi ilə

459 Dəmiryol nəqliyyatında yükdaşımı tarifləri hansı amillərdən asılı deyildir:

- daşımalarla görə ödənişlərin əvvələdən aparılmasından
- vəqonun növü
- vəqonun mənsubluğundan
- göndərmə növündən
- daşımaların məsafəsindən

460 Dəmiryol nəqliyyatında tarif dərəcələri hansı amillərə görə hesablanılmır:

- cavablar doğru deyildir
- ton-kilometrə görə
- vəqona görə
- tonə görə
- vəqon-kilometrə görə

461 Sərnişinlərin daşınması və baqacların avtomobil nəqliyyatı ilə regionlar arası daşımı tariflərinə məqsədlə tənzimlənir:

- cavablar doğru deyildir
- daşımaların maya dəyərinin uçotu məqsədilə
- daşımalarda zəruri mənfəətin alınması məqsədilə
- daşımaların maya dəyərinin uçotu və zəruri mənfəətin alınması məqsədilə
- istehlakçı tələbinin ödənilməsi məqsədilə

462 Avtomobil nəqliyyatında hansı əlavə əməliyyatlara görə yiğimlər alınır:

- cavablar doğru deyildir
- boşaltma işlərinə görə
- yükləmə işlərinə görə
- anbar xidmətlərinə görə
- yüklərin ekspeditorlaşmasına görə

463 Tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə azad valyuta mübadiləsinə nə zaman icazə verilir:

- tam valyutanın dönərliliyində
- xarici valyutanın dönərliliyində
- əmtəə valyutasının dönərliliyində
- milli valyutanın dönərliliyində
- maliyyə valyutasının dönərliliyində

464 Valyuta məzənnəsinin aşağı düşməsi ilə bağlı fikirlərdən hansı doğrudur?

- digər ölkələrin sahibkarlarına əlavə mənfəət qazanmağa imkan verir
- ölkələrə «mənfəəti» adlandırılın əlavə mənfəət almağa imkan verir
- ixracatçılara əlavə pul vəsaitlərinin sərf edilməsi kimi ziyan verir
- həmin ölkələri məcbur edir ki, əlavə pul vəsaitləri sərf etməklə məzənnənin yüksəldilməsini həyata keçirsinlər
- ixracatçılara «mənfəəti» adlandırılın əlavə mənfəət almağa imkan verir

465 Dəmir yolu ilə nəql olunan ikinizi sinif yüklərə aid edilir:

- nəqletmə xərgyləri 30% təşkil edərsə
- nəqletmə xərgyləri 20% təşkil edərsə
- nəqletmə xərgyləri 50% təşkil edərsə
- nəqletmə xərgyləri 15% təşkil edərsə
- nəqletmə xərgyləri 5-10% təşkil edərsə

466 Dəmiryolu ilə nəql olunan üçünəü sinif yüklərə aid olunur:

- maşınlar
- avadanlıqlar
- xammallar
- qiymətli yüklər
- materiallar

467 Dəmiryolu ilə nəql olunan üçünəü sinif yüklərə aid edilir:

- nəql etmə xərgyi 50% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgyi 20% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgyi 10% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgyi 30% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgyi 5% təşkil edərsə

468 Su nəqliyyatına xas deyildir:

- yol şəbəkə sisteminin mövəudluğu
- məhdudlaşdırılmış yollarla həyata keçirilir
- vahid nəqliyyat sistemi yaratır
- iş şəraitinin fərqliliyi
- xərclərin səviyyəsinin fərqliliyi

469 Çay nəqliyyatının üstünlüyüdür:

- daşımaların
- böyük buraxılış qabiliyyəti
- daşımaların maya dəyərinin yüksək səviyyəsi
- yol şəbəkə sisteminin mövəudluğu
- böyük kapital qoyuluşu

470 Çay nəqliyyatının üstünlüyüdür:

- daşımaların maya dəyərinin aşağı olması

- böyük büraxılış qabiliyyətinin olmaması
- cavablar düzgün deyildir
- yol şəbəkə sisteminin mövəudluğu
- böyük kapital qoyuluşu

471 çay nəqliyyatına xarakterik deyildir:

- az kapital qoyuluşu
- daşımaların maya dəyərinin aşağı olması
- qiymətli yüklerin sürətli daşınması
- böyük buraxılış qabiliyyəti
- yüklerin daşınma preyskuranlarının olması

472 Çay nəqliyyatı ilə yüklerin daşınması tarifləri bölünməsi aparılmır:

- sürətli daşımalara görə
- yüklerin növlərinə görə
- göndərmə növlərinə görə
- konteynerlərlə daşınmala görə
- yığma və kiçik həcmli daşımalara görə

473 Bazar konyunkturası şəraitində məhsulun qiyməti hansı amilin təsiri altında formalaşır?

- Demoqrafiq
- Strateci
- Iqtisadi
- Siyasi
- taktiki

474 Geniş mənada konyunktura:

- Hər şansı bir ölkənin vəziyyətini xarakterizə edir.
- Hadisələrin böhranı
- Təkrar istehsal prosesinə bilavasitə bazar ifadəsində baxır
- qarşılıqlı əlaqədə keçid vəziyyətlərinin şəraitini və əlaqələrin məcmusunu ifadə edir
- İctimai kapitalın təkrar istehsalı proseində yaranan ziddiyətlərin vahidliyini nümayiş etdirir

475 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- Demografik amil
- Strateji
- Taktiki amil
- Iqtisadi amil
- Təbii amil

476 Aşağıda verilən amillərdən biri dünya bazarında neftin qiymətinə təsir edir?

- inflyasiya amilləri
- siyasi amillər
- hüquqi amillər
- hərbi amillər
- iqtisadi amillər

477 İdxal, ixrac və əmtəə dövriyyəsi həcmi:?

- bütün variantlar yalnızdır.
- pul-kredit sferası göstəriciləridir
- maddi istehsal sferası göstəriciləridir
- daxili əmtəə dövriyyəsi göstəriciləridir

- xarici ticarət göstəriciləridir

478 Orta bazar qiymətləri əsasında qiymətlərin müəyyənləşdirilməsidir?:?

- Bazarda rəqabət aparan malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olunmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur
- bütün variantlar yalnızdır.
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqindən ibarət olur
- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifasəçilərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtəə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır

479 Məhsulun istifadə olunmasının iqtisadi nəticərinə görə qiymətlərin müəyyənləşdirilməsidir:

- bütün variantlar yalnızdır.
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur
- Bazarda rəqabət aparan malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olunmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir
- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifasəçilərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtəə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqindən ibarət olur

480 Qiymətlərin istehsal xərcləri əsasında müəyyənləşdirilməsidir:

- bütün variantlar yalnızdır.
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur
- Bazarda rəqabət aparan malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olunmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir
- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifasəçilərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtəə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqindən ibarət olur

481 Su nəqliyyatında sərnişinlərin daşınması üzrə tariflər fərqləndirilmir:

- uzaq məsafəyə görə
- yola salma növlərinə görə
- bərələrə görə
- dəniz limanlarına görə
- şəhərlərarası xətlərə

482 Su nəqliyyatında sərnişindəşima tarifləri sınıflaşdırılır:

- gəmiçiliyə görə
- sərnişinlərin sayına görə
- cavablar doğru deyildir
- mövsümülüyə görə
- nəqliyyatın növünə görə

483 Konteynerlə daşimalarda tariflər müəyyən olunur:

- gəminin modelinə görə
- konteyner hesabına görə
- cavablar doğru deyildir
- daşınan yükə görə
- göndərmənin maliyyə imkanlarına görə

484 Hərəkət əməliyyatları dərəcələri differensiallaşdırılır:

- istismar xərçələrinin qeyri-bərabərliyinə görə
- yüklerin növünə görə
- əmək haqqına görə
- maya dəyərinə görə
- hərəkətin sürətliliyinə görə

485 Dəniz nəqliyyatında kabotac üzmə tarifləri müəyyən olunur

- cavablar doğru deyildir
- iki dərəcəli əsaslarla
- vahid əsaslarla
- dəyişkən əsaslarla
- çox dərəcələrlə

486 Konteynerlərlə daşımalar zamanı ödəniş müəyyən olunur:

- cavablar doğru deyil
- vaxta görə
- işə görə
- konteyner hesabı ilə
- akkord mükafatlı

487 Çay nəqliyyatında tariflər dəyişdirilir:

- cavablar doğru deyildir
- ictimai tənzimləmə ilə
- dövlət tənzimlənməsi ilə
- Nəqliyyat Nazirliyi tərafından
- Nazirlər Kabinetini tərafından

488 Aşağıdakı amillərdən hansının yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə təsiri nəzərə alınır?

- IEOÖ daxili bazar qiymətləri
- xərclər
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri

489 Göstərilən amillərdən hansının yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə təsiri nəzərə alınır?

- IEOÖ daxili bazar qiymətləri
- xərclər.
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri

490 Neft və neft məhsullarının tariflərinin tərkib elementidir:

- torpaq vergisi
- mənfəət vergisi
- aksız və əlavə dəyər vergisi
- mədən vergisi
- əmlak vergisi

491 Neft və neft məhsullarının tariflərinin tənzimləmə üsullarının tətbiq olunması üçün əsaslar:

- faktiki və proqnozlaşdırılan mənfəət

- əmtəənin istehsal və satış xərələri
- vergilər və digər ödənişlər
- əsas istehsal vəsítələrinin dəyəri
- dövlət dotasiyaları və dövlət yardımımı ilə bağlı digər tədbirlər

492 Hava nəqliyyatı ilə sərnişinlərin daşınması tarifləri nə əsasdan müəyyən olunur?

- aerobusun modelinə görə
- uçuş məsafəsinə görə
- cavablar doğrudur
- uçuş zamanı xidmətə görə
- yerləşməyə görə

493 Suqarışdırılan gəmilərin nəqliyyat xətlərində sərnişinlərin daşıma tarifləri bölünür:

- cavablar doğrudur
- adı suvarma gəmilərin uzaqməsaflı xətləri üçün tariflər
- bələ gəmilərin şəhərdaxili və şəhərlərarası xətləri üçün tariflər
- bərələrə xidmət göstərən gəmilər üçün tariflər
- yüksək komfortabellı gəmilər üçün tariflər

494 Su nəqliyyatında səfərin məqsədindən asılı olaraq tariflərin bölünmə növüdür:

- cavablar doğru deyildir
- məqsədyönlü tariflər
- su növləri tarifləri
- turist və ekskursiya tarifləri
- dəniz tarifləri

495 Su nəqliyyatında məqsədindən asılı olaraq tariflərin bölünməsinə aid deyildir:

- dəniz nəqliyyatı tarifləri
- çay nəqliyyatı tarifləri
- ekskursiya tarifləri
- hərəkətin fasiləsizliyi tarifləri
- turist tarifləri

496 Aşağıda verilənlərdən hansı neft bazarında birdəfəlik sövdələşmələrin qiymətlərinə aiddir?

- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləridir.
- "Azad" bazarda fəaliyyət göstərən və tələb və təklifin əlaqəsinin təsiri nəticəsində yaranan qiymətləridir;
- İdxalçı-ölkələrdə neftin yenidən emal edilməsində müqavilə qiymətləridir;
- Məhsul mübadiləsi razılaşmalarının qiymətləridir;
- Neft bircalarında müəyyən edilir;

497 Beynəlxalq təcrübəyə əsasən OPEK-in rəsmi satış qiymətlərinin müəyyən edilməsi haqqında qeyd olunan fikirlərdən hansı doğrudur?

- Tələb və təklifin nisbətindən asılı olaraq müəyyən edilir.
- Müxtəlif formularla hesablanır;
- OPEK qiymətlərinin səviyyəsindən asılı olaraq, OPEK-ə daxil olmayan ixracatçılar tərəfindən müəyyən edilir;
- Hasılət xərcləri və neft bazarının vəziyyətinə əsasən müəyyən edilir;
- OPEK-in qərarlarına müvafiq olaraq OPEK-in üzv ölkələrinin hökumətləri tərəfindən müəyyən edilir;

498 Avropa valyuta sistemi avropa vahidi olan EKYÜ-yə əsaslanır, Avropa valyuta sistemi qızıldan real ehtiyat aktivləri kimi istifadə edir - Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır?:

- Genuya valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi

- Yamayka valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi

499 Qızıl-deviz standartının yerinə SDR standartı tətbiq edildi, qızılın demonetazisiyası hüquqi cəhətdən sonra çatdırıldı, onun rəsmi qiyməti, qızıl paritetləri ləğv edildi, dolların qızılı mübadiləsi dayandırıldı, ölkələrə istənilən valyuta kursu reyimini seçmək imkanı verildi. BVF-na dövlətlərarası valyuta tənzimləməsini sürətləndirmək, gücləndirmək həvalə olundu - Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi

500 Qızıl və iki rezerv valyuta-ABŞ dolları və funt sterlinqə əsaslanan qızıl-deviz standartı qəbul edildi, dünya valyuta sisteminin əsası kimi qızıldan istifadənin dörd formasını nəzərdə tuturdu – Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- Avropa valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi

501 əsasını qızıl və devizlər-xarici valyutalar təşkil etmişdir, qızıl paritetləri saxlandı, Sərbəst enib-qalxan valyuta kursları reyimi bərpa olundu, Valyuta tənzimlənməsi aktiv valyuta siyaseti, beynəlxalq konfranslar, müşavirələr formasında həyata keçirildi - Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi

502 əsasını qızıl pul standartı təşkil etmişdir, hər bir valyuta qızıl məzmununa malik idi, bazar tələb və təklifi nəzərə alınmaqla qızıl nöqtələr daxilində sərbəst üzən valyuta kursları recimi təşəkkül tapdı – Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- Genuya valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi

503 II Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt və harda keçirilib keçirilib:?

- 1922- Münhen
- 1923 -Kopenhagen
- 1923- Afina
- 1922- Genuya
- 1922- Paris

504 I Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt və harda keçirilib keçirilib

- 1869- Paris
- 1868-London
- 1867 – Paris
- 1867 – Münhen

1868- Münhen

505 Ölkə tam məşgulluğu təmin etmək üçün müstəqil daxili valyuta siyasəti yürüdə bilmir: - bu :?

- bütün variantlar yalnızdır.
- «Üzən» valyuta sisteminin çatışmazlığıdır
- Qızıl standartı valyuta sisteminin çatışmazlığıdır
- Bretton-Vuds valyuta sistemi (tənzimlənməsi valyuta məzənnəsi). çatışmazlığıdır
- Yamayka valyuta sisteminin çatışmazlığıdır

506 Hər ölkənin pulunun dəyərinin müəyyən çəkidə saf müəyyən edilməsi, qızılın alqı-satqısı, ixrac və idxalın sərbəstləşməsidir- bu:?

- Bretton-Vuds valyuta sistemi (tənzimlənməsi valyuta məzənnəsi).
- Qızıl standartı valyuta sistemi.
- bütün variantlar yalnızdır.
- Yamayka valyuta sistemi
- «Üzən» valyuta sistemi

507 İlk dəfə qızıl standartı harda tətbiq olunub :?

- Toqo
- Almaniya
- Böyük Britaniya
- İtaliya
- Fransa

508 Beynəlxalq valyuta (məzənnə) sisteminin neçə növü vardır:?

- 2
- 2
- 3
- 4
- 1

509 Hansı növ qiymətlər Qərbi-Avropa ölkələrində qara metallarının ixrac qiymətləridir?

- bütün variantlar yalnızdır
- Sorğu bazis qiymətləridir;
- Böyük müqavilələrin qiymətləridir;
- Dünya bazarına olan böyük təkliflərin qiymətləridir;
- Faktiki sövdələşmə qiymətləridir

510 Hansı şərtlər daxilində qara metalların sorğu qiymətləri müəyyən edilir?

- FOB – adı keyfiyyətli metala olan Qərb-Avropa ölkələrinin sorğu bazis qiymətlərinin stansiyası.
- Rüsum daxil olmaqla, Franko-alıcı”
- “Franko göndərmə stansiyası”
- “KAF təyinat stansiyası”
- “CIF təyinat stansiyası”

511 Beynəlxalq valyuta (məzənnə) sisteminin ikinci mərhələsinə aiddir :?

- Bretton-Vuds valyuta sistemi (tənzimlənməsi valyuta məzənnəsi).
- Qızıl standartı valyuta sistemi.
- bütün variantlar yalnızdır.
- Yamayka valyuta sistemi
- «Üzən» valyuta sistemi

512 IV Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt və harda keçirilib:?

- 1976 - Almaniya
- 1972 - İtaliya
- 1970 - Braziliya
- 1976 - Yamayka
- 1980 - Argentina

513 V Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt keçirilib:?

- 2000
- 1980
- 1954
- 1990
- 1979

514 Beynəlxalq valyuta (məzənnə) sisteminin üçüncü mərhələsinə aiddir :?

- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi,
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi

515 Beynəlxalq valyuta (məzənnə) sisteminin birinci mərhələsinə aiddir :?

- Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi,
- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi

516 Aşağıda göstərilən amillərdən hansı dünya bazarında qara metalların qiymətinin formalaşmasına təsir göstərir?

- ölkədəki və dünya ölkələri üzrə siyasi amillər
- dünya bazarını formalaşdırın tələb-təklif amili
- dünya bazarını formalaşdırın konyuktura amili
- dünya bazarında mövcud olan infliyasiya amilləri
- Ümumi Bazar ölkələrinin ixrac qiymətləri

517 Beynəlxalq Valyuta Fondu cari beynəlxalq əməliyyatlar üzrə məhdudiyyətləri tənzimləməni həyata kecirmi:

- bütün variantlar yalnızdır
- istəsə həyata kecirə bilər
- bəli
- xeyr
- qismən həyata keçiri

518 Avronun emitenti kimdir:

- bütün variantlar yalnızdır
- Avropa Mərkəzi Bankı
- Beynəlxalq Valyuta Fondu
- Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkışaf bankı
- Biznes bank

519 Beynəlxalq Valyuta Fondunun nizamnaməsinin VIII maddəsinə qoşulan olkələrdə quvvədədir:

- cari beynəlxalq əməliyyatlar üzrə donərlilik (azad donərlilik)
- tam donərlilik
- bütün variantlar yalnızdır
- xarici donərlilik
- daxili donərlilik

520 Milli valyuta hansı formada buraxılır ?

- düzgün cavab göstərilməyib
- yalnız nağd formada
- yalnız nağdsız formada
- nağd və nağdsız formada
- cek formasında

521 Valyuta nizamlaşdırılması aləti deyildir:

- düzgün cavab göstərilməyib
- Azərbaycanda rezidentlərin və qeyri-rezidentlərin valyuta əməliyyatlarının yoxlanılması
- valyuta əməliyyatlarının aparılma qaydasının müəyyən edilməsi
- valyuta qanunculuğuna riayət edilməsinə nəharət
- pul vəsaitlərinin daimi və fərdi ehtiyatlarının formallaşması qaydası və şərtlərini müəyyən etmək

522 Uzən valyuta kursu reciminin xususiyyətləri:

- bütün variantlar yalnızdır
- kurs Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən edilir
- kommersiya bankının maliyyə vəziyyətindən asılıdır
- kurs valyutaya olan tələb və təklifdən asılı deyil
- kurs valyutaya olan tələb və təklifin təsiri altında dəyişir

523 Valyuta intervensiyası nədir:

- bütün variantlar yalnızdır
- Mərkəzi Bank tərəfindən qiymətli kağızların alınması
- Mərkəzi Bank tərəfindən qiymətli kağızların satılması
- Mərkəzi Bank tərəfindən xarici valyutanın alınması və satılması
- Mərkəzi Bank tərəfindən valyuta kursunun müəyyənləşdirilməsi

524 Valyutanın alıcılıq qabiliyyəti pariteti nədir:

- valyutaların qızıl məzmununa görə nisbəti
- valyutanın alıcılıq qabiliyyəti
- bütün variantlar yalnızdır
- valyutaların nisbəti
- valyutaların alıcılıq qabiliyyətinə görə nisbəti

525 Qızıl pariteti nədir:

- valyutaların metal məzmununa görə nisbəti
- pul vahidinin rəsmi qızıl məzmunu
- bütün variantlar yalnızdır
- valyutaların nisbəti
- valyutaların alıcılıq qabiliyyətinə görə nisbəti

526 Dünya təcrübəsinə əsasən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri ixrac ölkələrinin ilkin bazarında qiymətləndirilən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında verilənlər olmursa, lakin digər ölkələrin ilkin bazarında oxşar avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında məlumatlar olduqda hansı metodla təyin edilir?

- həm birbaşa həmdə hesablama metodu ilə
- yalnız dolayı metodla
- Birbaşa
- Dolayı, Birbaşa
- Hesablama

527 Dünya ticarətində sürüşmə düsturu nə ilə müəyyən olunur?

- Gömrük rüsumunun dərəcəsi.
- Avadanlığın yekun qiyməti;
- Avadanlığın bazis qiyməti;
- Qiymətdə material əmək ödənişi xərclərinin payı;
- Kreditin faiz dərəcəsi;

528 Maşın və avadanlıqlara olan sürüşkən qiymətlər dünya ticarətində adətən nəyi nəzərə alaraq müəyyən edilir?

- Çatdırılma müddətləri.
- Bağlanan sövdələşmə şərtlərini;
- Tələb və təklifi
- Dünya bazar qiymətlərini;
- Maşın və avadanlıqların hazırlanması müddətində baş verən istehsal xərclərində dəyişiklikləri;

529 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi nədən ötrü zəruridir?

- oliqopolistlərin maraqlarının qorunması üçün.
- iqtisadi inkişafın sabitləşməsi üçün
- xarici iqtisadi əlaqların tənzimlənməsi üçün;
- inhəsarçı siyasetinin həll olunması üçün;
- dövlətin pul-kredit siyasetinin reallaşması üçün;

530 Bazar iqtisaidyyatı olan ölkələrdə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi :

- inhəsarın maraqlarının qorunması tədbiridir;
- nəzarət tədbiridir;
- qiymətlərin təsbit olunmasıdır
- iqtisaidyyatda dağdırıcı nəticələrə gətirib çıxarmayan inhəsar və rəqabətin bu cür münasibətinin təmin olunması alətidir.
- qanunverici, inzibati və büdcə-maliyyə tədbirlərinin köməyi ilə, bütünlükdə sistemin sabit inkişafına imkan yaratmaq yolu ilə dövlətin qiymətlərə təsir etmək təşəbbüsüdür;

531 Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- amortizasiya normalarının qoyulması
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyaseti
- pul tə davülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- nəzarət yaxud istiqamətləndirilmiş qiymətlər

532 Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- amortizasiya normalarının qoyulması
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyaseti
- pul tə davülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- Məqsədli qiymətlər

533 Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- pul tə davülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi

- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti
- amortizasiya normalarının qoyulması
- müdaxilə qiymətlər
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

534 Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- pul tədavülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti
- amortizasiya normalarının qoyulması
- fermer qiymətlərinin tənzimlənməsi
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

535 Bu metodun köməyi ilə dövlət və təklif arasında tarazlığın əldə edilməsinə və saxlanılmasına, bununla da bütün iqtisadiyyat miqyasında qiymətlərin daha bərabər ölçüdə tədriclə artımına nail olmağa çalışır:

- Dolayı metod
- Birbaşa metod
- bütün variantlar doğrudur
- müdaxilə qiymətləri metodu
- Həm birbaşa həm dolayı metod

536 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin dolayı metodları hansılardır

- Sərbəst bazar qiymətlərinin dondurulması.
- Qiymətlərin dondurulması.
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Təchizat – satış və ticarət əlavələrinin ölçülərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Vergilərin və vergi dərəcələrinin müəyyən edilməsi.

537 Əmək haqqının indeksləşdirilməsinə neçə yanaşma mövcuddur:?

- 5
- 1
- 2
- 3
- 4

538 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metodları hansılardır.

- Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi.
- Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
- Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

539 Qiymətlərin tənzimlənməsi üsuludur(tam dolgun cavab)

- bütün variantlar yalnızdır.
- qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi, qiymətlərin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
- qiymətlərin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi, inhisar qiymətləri üzərində dövlət nəzarəti
- inhisar qiymətləri üzərində dövlət nəzarəti, qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi
- qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi, qiymətlərin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi, inhisar qiymətləri üzərində dövlət nəzarəti,

540 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi forması deyil

- gəlir siyasəti ilə tənzimləmə
- antiinhisar qanunvericiliyi ilə tənzimləmə

- istehsal və tədavül prosesində bilavasitə iştirak etməklə tənzimləmə
- pul tədavülü sferası vasitəsilə tənzimləmə
- antiinflasiya siyasəti ilə tənzimləmə

541 Dövlət tərəfindən qiymətlərin təsbit olunması üsulu deyil

- dövlət sektorunda qiymətlərə nəzarət
- qiymətlərin «dondurulması»
- inhisar qiymətlərinin təsbit olunması
- rentabellik səviyyəsinin təsbit olunması
- preyskuratorların tətbiqi

542 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi (tam cavab)

- heç biri doğru deyil
- antiinflasiya xarakterli ola bilər;
- antiinflasiya xarakterli ola bilər;
- antiböhran xarakterli ola bilər;
- həm antiinflasiya xarakterli ola bilər; həm də antiböhran xarakterli ola bilər;

543 Qiymətlərin dolayı metodla tənzimlənməsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- məhsul bazarlarının tələb və təklif balansına təsir etmək yolu ilə qiymətlərin tənzimlənməsi;
- məhsul mübadiləsi və istehsal sahəsində dövlətin bilavasitə iştirakı zamanı qiymətlərin tənzimlənməsi;
- fermer gəlirlərinin «qorunmasının» vergi, hədd və məqsədli qiymətlərin tətbiq olunması.
- gəlir siyasəti;
- antiinflasiya qanunvericiliyi ilə manuplyasiya;

544 Royalti dərəcəsinin formalaşmasının korrektə edən amillərinə nə aid edilmir?

- Elmi-texniki tərəqqinin təsiri.
- Alternativ texnologiya tərəfindən rəqabət amilləri;
- Illik əlavə mənfəətin kəmiyyətini formalaşdırın amillər;
- Alternativ texnologiya tərəfindən rəqabət amilləri;
- İstehsal və kommersiya riskinin dərəcəsi amili;

545 Royalti dərəcəsi necə müəyyən edilir?

- Pauşal toplam ilə.
- Hazırkı müddətə olan razılışma fəaliyyəti dövrünə olan sahibkara ödənilmiş texnologiyalar, roylətinin ümumi məbləğinin hasilinin məbləği kimi;
- Illik roylətilərin toplanması ilə;
- Əldə olunmuş gəlirə əsaslanan ayrı-ayrı sövdələşmələrin dəyərlərinin vurulması ilə;
- Illik royləti məbləğinin dolayı vergilər və yığımlar çıxılmaqla xalis satış illik dəyərinə nisbəti ilə;

546 Royaltinin hesablanması ən geniş yayılmış metodu hansıdır?

- Tam xərclər metodu;
- “Xərclər+mənfəət” metodu;
- Lisenziyalı məhsulun satış dəyərindən faizlə;
- Ümumi məhsul dövriyyəsi dəyərindən faizlə;
- Ekstrapolyasiya metodu;

547 Dünya bazارında texnoloji biliklər digər əmtəələrdən seçilir:

- İstehsalın ərazi bölgüsü;
- Mənəvi köhnəlmənin aşağı tempi ilə;
- İstehsalın böyük seriallığı ilə;
- Texnoloji biliklərin yaranmasına əməyə istifadə olunan istehsal vasitələrinin dəyəri əlavə olunmur və bu biliklər tətbiq olunan müəssisənin son məhsulunun dəyərinə daxil edilmir;

- Mənəvi köhnəlmənin yüksək tempi.

548 Əmək haqqının indeksləşdirilməsinin ikinci prinsipial yanaşması:?

- bütün varinatlar yalnızdır
- Əmək haqqının tam indeksləşdirilməsini nəzərdə tutur
- Əmək haqqının nizamlanması onun səviyyəsindən asılı olaraq həyata kaçırlı, yəni minimum əmək haqqı artdıqda isə kompensasiya azalır.
- indeksləşdirmə əmək haqqının maksimum həddi ilə məhdudlaşır.
- indeksləşdirmə əmək haqqının minimum həddi ilə məhdudlaşır.

549 Əmək haqqının indeksləşdirilməsinin ikinci prinsipial yanaşması:?

- bütün varinatlar yalnızdır
- indeksləşdirmə əmək haqqının maksimum həddi ilə məhdudlaşır.
- indeksləşdirmə əmək haqqının minimum həddi ilə məhdudlaşır.
- Əmək haqqının tam indeksləşdirilməsini nəzərdə tutur
- Əmək haqqının nizamlanması onun səviyyəsindən asılı olaraq həyata kaçırlı, yəni minimum əmək haqqı artdıqda isə kompensasiya azalır.

550 Əmək haqqının indeksləşdirilməsinin birinci prinsipial yanaşması:?

- Əmək haqqının tam indeksləşdirilməsini nəzərdə tutur
- indeksləşdirmə əmək haqqının minimum həddi ilə məhdudlaşır.
- indeksləşdirmə əmək haqqının maksimum həddi ilə məhdudlaşır.
- bütün varinatlar yalnızdır
- Əmək haqqının nizamlanması onun səviyyəsindən asılı olaraq həyata kaçırlı, yəni minimum əmək haqqı artdıqda isə kompensasiya azalır.

551 Adətən hansı bazarlarda sorğu qiymətləri tətbiq olunmur?

- qara metallar bazarı
- neft və neft məhsulları bazarlarda
- kimyəvi mallar bazarlarda
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- ayrı-ayrı əvan metal növləri bazarı

552 Texnologianın qiyməti nə ilə hesablanır?

- Topdansatış qiymətləri və ticarət əlavələri ilə.
- razılaşmanın fəaliyyət göstərdiyi dövr ərzində istehlakçıların gəlirlərindən illik ayırmalar ilə;
- texnoloji biliklərin istehsalına çəkilən maddi və əmək xərclərinin dəyəri ilə;
- xərclənmiş resursların və mənfətin dəyəri ilə;
- mənfət və vergi dərəcələrini, maya dəyərini ilə;

553 Royalti nədir?

- İstehsal xərclərinə qənaətin ölçüsüdür.
- Kredit dərəcəsidir;
- Vergi tutulmalarıdır;
- Razılaşma fəaliyyəti müddəti ərzində texnoloji bilik istehlakçılarının gəlirlərindən illik tutulmalardır;
- Məhsul həcmində yeni texnologianın istifadəsindən olan istehsal payıdır;

554 Nou-Hau bu:

- Göstərilən xidmətlərin qiymətidir.
- Kommersiya əlavələrinin və güxəştlərinin formasıdır;
- Vergi növüdür;
- Qiymətdə nəqliyyat məsrəflərinin uçotu metodudur;
- Texnoloji biliklərin tətbiqinə müvəqqəti hüquqdur;

555 İxrac kalkulyasiyasının daxili kalkullyasiyadan fərqli xüsusiyyətinə aid deyil:

- Maliyyələşmə xərcləri
- Nəqliyyat xərcləri
- Reklam xərcləri
- Qablaşdırma məsrəfləri
- Əmtəənin siğorta məsrəfləri

556 Dünya bazarında yeni texnologiyanın yayılması halında:

- Tələb artacaqdır.
- Faktiki əlavə mənfəət hesablama ilə müqayisədə azalacaqdır;
- Yeni əlavə mənfəətin bazarı tam tutmasının son həddi halında faktiki əlavə mənfəət həmçinin onun hesablama nisbəti kimi sıfır yaxınlaşacaqdır;
- İstehsalın tənəzzülü olacaqdır;
- Faktiki əlavə mənfəət hesablama ilə müqayisədə artacaqdır;

557 Texnolozi biliklərin dünya bazarında istehlakçısı uzunmüddətli vaxt dövründə ilkin əlavə mənfəətin səviyyəsinin saxlanması zəmanətinə malikdir.

- Elmi texniki tərəqqinin sürətlənməsi şəraitində.
- Texnolozi biliklərin və işləmələrin alternativ növləri tərəfdən rəqabətin kəskinləşməsi;
- Rəqabəti texnologiyaların üstün müqayisəsi və yaxud bərabər qiymətliliyini bazara təqdim etmə qabiliyyətinə malik bir neçə satıcıların mövcudluğu halında;
- Patentlərlə mühafizə olunmayan texnolozi qərarların və işləmələrin yüksək payında;
- Ancaq texnologiyanın müəyyən bazarda istifadəsinə istisna hüququna malik olmaqla;

558 Dünya bazarında texnologiyanın alışa məqsədyönlülüyü növbəti şərtlərin yerinə yetirilməsi ilə müəyyən olunur:

- Royaltinin həcmi texnologiyanın kommersiya mənimsəməsinə xərclərin artımı ilə düz mütənasibdir;
- Texnologiyanın qiyməti onun istehsalına sərf olunan xərclərə bərabər olmalıdır;
- Royalti dərəcələri dolayı vergilərin və yığımların çıxılması ilə xalis satışın illik dəyərinə bərabər olmalıdır.
- Texnologiyanın qiyməti alternativ variyantda kapital qoyuluşunun minimal fərqi və onun kommersiya çatdırılmasına texnologiyanın istehlakçı məsrəflərinə bərabər və yaxud artıq olmalıdır;
- Müəyyən bazarda texnologiyanın istifadə hüququna məxsusi sahiblik;

559 Texnolozi biliklərin faydalılıq göstəricilərinin ümumiləşdirilməsinə xidmət edir:

- Əmək məhsuldarlığının artırılması.
- İstehlakçı səmərəsi;
- Vəsaitlərin qənaət ölçüsü;
- Mövcud sahə üzrə adı orta ilə müqayisədə əlavə gəlirlərin həcmi;
- İstehsal gücünün artırılması;

560 Dünya bazarında biliklərin ötürülməsi həyata keçirilir:

- Patentlərin istifadəsinə liseziyaların satışı vasitəsilə; Lisenziyalışmayan nou-haunun satışı vasitəsi;
- Patentlərin istifadəsinə liseziyaların satışı vasitəsilə;
- Texnologiyaların satışı vasitəsilə;
- Birgə elmi tədqiqat işlərinin vasitəsilə;
- Lisenziyalışmayan nou-haunun satışı vasitəsi;

561 Neftin qiymətinin hesablanması formulundan istifadə:

- məhsul mübadiləsi razılaşmalarının qiymətləri.
- Bazaar qeyri-sabit vəziyyət şərtləri daxilində minimal riskin mənfəətin "səmərəli" norması ilə uyğunlaşmasını təmin edir;
- İxracatçı və idxləçilər arasında uzunmüddətli münasibətlərin bərpa olunmasına yardım edir;
- OPEK-in üzv-ölkələrinə qiymətlərə təzyiq göstərərək ixracı genişləndirməyə imkan verir;

- Yuxarıda qeyd olunan 3 amilin hamısını birləşdirməyə imkan verir;

562 Neft bazarında birdəfəlik sövdələşmələrin qiymətləri:

- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləridir.
 Neft bircalarında müəyyən edilir;
 Idxalçı-ölkələrdə neftin yenidən emal edilməsində müqavilə qiymətləridir;
 “Azad” bazarda fəaliyyət göstərən və tələb və təklifin əlaqəsinin təsiri nəticəsində yaranan qiymətləridir;
 Məhsul mübadiləsi razılaşmalarının qiymətləridir;

563 OPEK-in rəsmi satış qiymətləri:

- Hasilat xərcləri və neft bazarının vəziyyətinə əsasən müəyyən edilir;
 OPEK qiymətlərinin səviyyəsindən asılı olaraq, OPEK-ə daxil olmayan ixracatçılar tərəfindən müəyyən edilir;
 Tələb və təklifin nisbətindən asılı olaraq müəyyən edilir.
 Müxtəlif formularla hesablanır;
 OPEK-in qərarlarına müvafiq olaraq OPEK-in üzv ölkələrinin hökumətləri tərəfindən müəyyən edilir;

564 Pauşal məbləğ aşağıdakının əsasında müəyyən edilir

- bütün varinatlar yalnızdır.
 t ilində ödənilməli olan roylətini t ili üçün diskontlaşdırma əmsalına vurmaqla;
 t ilində ehtimal olunan roylətinin diskontlaşdırma dəyərindən məbləği
 Əlavə mənfəət payının texnologiya istehlakçısının çevrilmiş əlavə mənfəətə vurmaqla
 Illik xalis satış dəyərindən faizlə hesablanmış illik royləti

565 Texnologici biliklərin hüquqi qiyməti nədən asılıdır?

- bütün variantlar yalnızdır
 Yeni texnologiyadan istifadəsi ilə məhsul həcmində istehsal payı
 Rəqabətin dərəcəsindən;
 İstehsalın (satışın) həcmindən;
 Yeni texnologiyadan tətbiqi zamanı istehsal xərclərinə qənaətin ölçüsü;

566 Aşağıdakılardan hansı texnologiyanın yaranması üzrə əmək xərclərinin əvəz olunması mənbəyi kimi çıxış edir?

- Normal sahibkarlıq mənfəəti;
 Yeni istehsala qoyulan investisiyalar;
 Texnologiyanın topdansatış qiyməti.
 Yeni texnologiyanın istifadəsi ilə istehsal olunan məhsulun reallaşdırılmasından əldə olunan ümumi məcmu gəlir.
 Yeni texnologiyanın istifadəsi hesabına adı, orta mənfəətə nisbətdə artma kimi çıxış edən və verilmiş müəssisət tərəfindən əldə olunan mənfəətin bir hissəsi;

567 Aşağıdakılardan hansı şərtə görə CFR şərtində verilən öhdəlikləri və daşıma zamanı əmtəənin zədələnmələrdən və ya zay olmadan risklərin dəniz siğortalanmasını təmin edir?

- FCA
 FOB
 EXW
 CIF
 CPT

568 Sazişlərdə rüsumlar ödənilməklə çatdırılmışdır şərti ilə hansı qiymət növündən istifadə olunur?

- DDP qiymətləri
 FOB qiymətləri
 FAS qiymətləri
 DDU qiymətləri

DE qiymətləri

569 Hansı şərtə görə satıcı əmtəəni idxal ölkəsində razılaşdırılan məntəqəyə çatdırıldığı anda özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir?

- DDP
- CPT
- FCA
- FOB
- CIF

570 Aşağıda göstərilən qiymət növlərinin hansında satıcı göstərilən təyinat limanına əmtəənin təchizatı üçün lazım olan məsrəfləri və fraxtı ödəməlidir.

- CIF
- EXW
- FOB
- FCA
- CFR

571 Aşağıdakı qiymətlərdən hansında satıcı limanda əmtəə daşıyan gəmini boşaltmaya təhvil verdiyi andan onun öhdəliyi bitmiş olur?

- DEQ
- FAS
- FOB
- CFR
- CIF

572 Bazisdən yayınma halı olduqda metalın qiymətlərinə hansı xüsusi güzəştləri və artıq verilən pullar tətbiq olunur?

- Keyfiyyətinə, yaraşığına, qablaşdırılmasına və metal istehsalına olan digər tələblərə görə əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən əmtəələrin satışında tətbiq olunan güzəşt və artıq verilən pullar;
- Eyni keyfiyyətli və baxılan bazarın konyukturasında əlaqədar olan dəyişikliklərlə müxtəlif əmtəə partiyalarının satışında güzəşt və artıq verilən pullar;
- Böyük əmtəə partiyasının çatdırılmasında güzəşt və artıq verilən pullar;
- Dünya ticarətində əmtəə dövriyyəsinin həcmində görə güzəşt və artıq verilən pullar;
- bütün variantlar yalnızdır

573 Qara metalların sorğu ixrac qiymətləri adətən hansı şərtlərlə müəyyən olunur?

- “CIF təyinat stansiyası”
- “KAF təyinat stansiyası”
- FOB – adı keyfiyyətli metala olan Qərb-Avropa ölkələrinin sorğu bazis qiymətlərinin stansiyası.
- “Franko göndərmə stansiyası”
- “Rüsum daxil olmaqla, Franko-alıcı”

574 Qərb-Avropa ölkələrinin qara metallarının ixrac qiymətləri:

- bütün variantlar yalnızdır
- Faktiki sövdələşmə qiymətləridir;
- Böyük müqavilələrin qiymətləridir;
- Sorğu bazis qiymətləridir;
- Dünya bazarına olan böyük təkliflərin qiymətləridir;

575 Neftə olan qiymətlər dinamikasına təsir göstərən əsas amillər hansılardır?

- Yuxarıda göstərilən amillərin kompleks sistemi.
- siyasi amillər;

- Neftin hasil olunmasının mədən-geoloci şərtlərinin bərpa olunmaz dərəcədə pisləşməsi;
- Yeni neft quyularının axtarışına və istismarına gedən xərclərin artması;
- OPEK-in üzv-ölkələrinin istehsal, satış və qiymət siyasətinin kifayət qədər effektli koordinasiyası;

576 Neftin qiymətinin neft məhsullarının qiymətlərinə əsasən müəyyən olunması zamanı nə nəzərə alınır?

- Neftin yenidən emal edilməsi və nəql edilməsinə gedən xərclər.
- Bazarda rəqabətin səviyyəsi;
- Neft məhsullarının çıxış strukturu;
- Neft məhsullarının qiymətləri;
- Sığortanın ölçüsü;

577 Aşağıdakılardan hansı Net-bek qiymətlərinin hesablanması bazası kimi çıxış edir?

- Neft məhsullarının qiymətləri;
- OPEK-in rəsmi satış qiymətləri;
- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləri;
- "Azad" bazarda birdəfəlik sövdələşmə qiymətləri;
- Neft bircalarında sövdələşmə qiymətləri.

578 Beynəlxalq təcrübədə FOB və SIF qiymətləri bir-birindənnə ilə fərqlənir?

- bazar şərtləri ilə
- ödəniş şərtləri ilə
- sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

579 Dünya təcrübəsinə əsasən FOB və FAS şərtlərində qiymətlər aşağıdakılardan hansı ilə fərqləndirilir?

- Ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- Nəqletmə xərclərinin kəmiyyəti qədər
- Ödəniş şərtləri ilə
- Gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər
- Bazar şərtləri ilə

580 Hansı qiymətlər göndərmə və satış şərtlərinə görə qiymət növünə aid edilir?

- birja qiyməti
- franko-satış
- hərrac qiyməti
- FAS ixrac qiyməti
- FOB idxal qiyməti

581 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı FOB qiymətlərindən əlavə ixracatçı ölkələrin sərhədlərinə qədər daşınması xərclərini də özündə birləşdirir?

- DDP ixrac qiymətləri
- DDU idxal qiymətləri
- FAC ixrac qiymətləri
- EXW ixrac qiymətləri
- SİF idxal qiymətləri

582 Hansı qiymətlərə əsasən ixracatçı firma idxalçıya əmtəəni gəmiyə qədər nəqliyyat xərclərini daxil etməklə satır?

- FAC və ya FOB ixrac qiymətləri
- SİF və ya FOB ixrac qiymətləri
- CİF və ya SİF ixrac qiymətləri

- EXW və ya DDU ixrac qiymətləri
- FAC və ya SİF ixrac qiymətləri

583 Aşağıdakı qiymət növlərindən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir?

- FOT
- SIF
- KAF
- FOB
- FAS

584 Aşağıdakılardan hansı ilə beynəlxalq tarif və fraxtlar ifadə edilir?

- Daşıma qiymətlərini
- Nəqliyyat məhsullarının milli dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun bazar qiymətini
- Nəqliyyat məhsulunun beynəlxalq dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun istehsalına sərf olunan ictimai zəruri xərcləri

585 Maşın və avadanlıqların sürüşkən qiymətlərlə təchizatı üzrə müqavilələrdə nə göstərilir?

- Ləngimə əmsali;
- Bazis qiyməti və intizam, bu qiymətin onu təşkil edən elementlərə bölüşdürülməsi;
- Effektlik əmsali.
- Sürüşmə limiti;
- Vergi dərəcələri;

586 Dünya ticarətində maşın və avadanlıqlara olan sürüşkən qiymətlər nəyi nəzərə alaraq müəyyən edilir?

- Dünya bazar qiymətlərini;
- Tələb və təklifi;
- Çatdırılma müddətləri.
- Bağlanan sövdələşmə şərtlərini;
- Maşın və avadanlıqların hazırlanması müddətində baş verən istehsal xərclərində dəyişiklikləri;

587 Maşın və avadanlıqların qiymətlərinin həcmi aşağıdakı hansı elementlərlə müəyyən edilir?

- Güclülük və istehsal qabiliyyəti ilə;
- Müqayisə edilən maşın, aqreqat və qurğuların qiymətləri ilə;
- Ləngimə əmsalı ilə.
- Müqavilə qiymətləri ilə;
- Əlavə və güzəştər sistemi ilə;

588 Maşın və avadanlıqların qiymətləri nədən asılıdır?

- bütün variantlar yalnızdır.
- İstehsal qabiliyyətindən;
- ETT-nin inkişafından;
- Rəqabətin səviyyəsindən;
- Ixtisaslaşma və kooperativləşmə səviyyəsindən.

589 Maşın və avadanlıqların dünya bazarının özünəməxsusluğuna aiddir:

- Intensiv mənəvi köhnəlməyə məruz qalması.
- Iri beynəlxalq şirkətlərin hökrranlılığı;
- İstehsalın yüksək təmərküzləşmə dərəcəsi;
- Geniş əmtəə nomenklaturası;
- Maşinqayırma məhsullarının texniki parametrlərinin mürəkkəbliyi, çoxsaylılığı və dinamikliliyi;

590 Aşağıdakılardan hansı nikel bazarında hakim mövqe tutur?

- Çikaqo birası.
- London metal bircası;
- Nyu-York bircası;
- “International company of Canada” Amerika-ingilis-kanada çoxmilli korporasiya;
- Heç biri;

591 Qara metalların prokatına olan dünya ixrac qiymətlərinin səviyyəsi aşağıdakılardan hansının təsiri nəticəsində formalaşır?

- Bir-birinə zidd, müxtəlif istiqaməti amillərin mürəkkəb kompleksi;
- İstehsalın və satışın dövlət-inhisar tənzimlənməsi;
- Dünya bazarında rəqabət amili;
- Tələb və təklifin əlaqəsinin konyuktur amili;
- Valyuta-maliyyə amili;

592 Free along side ship termini beynəlxalq təcrübədə nəyi ifadə edir?

- sərhəddə kimi ... (şərtləndirilmiş məntəqəyə qədər) çatdırılmışdır
- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- daşınma haqqı və siğortalanma... (... sərbəstləndirilmiş təyinat yerinə)...dək ödənilmişdir
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)

593 Free carrier termini beynəlxalq təcrübədə nəyi ifadə edir? M 14

- nəqliyyat sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- dəyəri, siğortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)

594 Aşağıdakılardan hansı bazis şərtlərini xarakterizə edir?

- nəqliyyat, yükləmə, boşaltma, məhsulun siğortalanması və əmtəələrin dövlət sərhəddini keçdiyi zaman gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə eks olunması şərtləri nəzərdə tutulur
- məhsulun siğortalanması şərti ilə idxlə və ixracı nəzərdə tutulur
- satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərafından ödədilməsidir
- alışa bağlı bütün xərclərin alıcıının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür
- məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulur

595 EX Work termini beynəlxalq təcrübədə nəyi bildirir?

- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)

596 Üfüqi integrasiya

- bütün variantlar yalnızdır.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.

597 Şaquli inteqrasiya:

- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən dikər sahələrə yayılması başa düşülür;
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- bütün variantlar yalnızdır.
- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

598 İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.

- üfüqi inteqrasiya
- şaquli inteqrasiya
- bütün varinatlar yalnızdır
- kombinələşmə
- diversifikasiya

599 İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən dikər sahələrə yayılması başa düşülür:

- diversifikasiya
- üfüqi inteqrasiya
- bütün varinatlar yalnızdır
- şaquli inteqrasiya
- kombinələşmə

600 Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

- bütün varinatlar yalnızdır
- şaquli inteqrasiya
- üfüqi inteqrasiya
- diversifikasiya
- kombinələşmə

601 Kapitalın təmərküzləşməsinin istiqaməti hansı variantda göstərilib :?

- bütün variantlarda göstərilib
- diversifikasiya
- üfüqi inteqrasiya, diversifikasiya,
- şaquli inteqrasiya, diversifikasiya
- şaquli inteqrasiya, üfüqi inteqrasiya

602 Aşağıdakı hallardan hansında dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri daha böyük olar?

- Ölkə istehsalına rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda.
- İstehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda;
- Ticarət-siyasi recim güclü olduqda;
- Dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda;
- Müəyyən əmtəəinin idxlə və ixracını ölkədə onun istehsal və istehlakına ümumi həcmində payı əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda;

603 Sürüşmə düsturu aşağıdakılara müəyyən olunur:

- Gömrük rüsumunun dərəcəsi;
- Avadanlığın yekun qiyməti;
- Avadanlığın bazis qiyməti;
- Qiymətdə material əmək ödənişi xərclərinin payı;
- Kreditin faiz dərəcəsi;

604 Dünya əmtəə bazarının konyunkturası dedikdə başa düşülür:

- Təkrar istehsalın dövrülüyünün konkret prosesi;
- Müxtəlif iqtisadi göstəricilərin dəyişməsi ilə müəyyən olunan iqtisadiyyatın hal-hazırkı vəziyyəti;
- hamısı səhvdir
- Dünya təsərrüfatının qanuna uyğunluğu
- Dünya təkrar istehsalında hər hansı sferasının inkişafına ayrıca götürülmüş ölkənin iqtisadi vəziyyətinə, dünya təsərrüfatının inkişafına təsir edən amillər və şərtlərinin məcmusu;

605 Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışını modelidir –

- müəssisələrin sövdələşmələri;
- koordinasiya edilməyən oliqopoliya;
- sadalananların hamısı.
- sadalananların heç biri;
- «qaydalar üzrə oyun»;

606 Aşağıdakılardan hansı qeyri-qiyamət inhisar rəqabətinin formalarına aid deyil?

- məhsul üzrə rəqabət;
- reklam kompniyasının təsiri ilə alıcıının cəlb olunması;
- rəqibin qiymətinə nisbətən daha aşağı qiymət təklifi yolu ilə qiymətlərin aşağı salmaq;
- satış şərtləri üzrə rəqabət;
- istehlakçı maraqları üçün mübarizə;

607 Inhisar qiymətinin yuxarı həddi hansıdır?

- cari bazarda inhisar və rəqabət qüvvələrinin əlaqəsi;
- təkbaşına az xərclərin hesabına təkbaşına yüksək mənfəəti təmin edən istehsal qiymətlərinin modifikasiyası;
- dempinqdır
- istehsal qiyməti
- artım, bir sıra böyük və kiçik istehsalçıların və ya başqa inhisarın daha aşağı qiymətlərlə bazara çıxışını faydalı edən səviyyə;

608 Inhisar mənfəəti nədir?

- əlavə dəyər vergisi və aksizlərdir
- sadə mənfəət və onun əmələ gəlməsi şərtləridir;
- orta mənfəətin çevrilmiş forması və əlavə dəyər formasıdır;
- inhisarlaşmış iqtisadiyyatda toplaşan orta mənfəətdir;
- vahid müştərək əlavə dəyərdir.

609 Inhisar bazarı şərtləri daxilində dəyər qanunun özünəməxsus təzahürü aşağıdakılardan hansıdır?

- bazar dəyəri və qiymət;
- dünya bazarında qiymətlərin dəyərdən uzaqlaşması.
- bazar qiymət.
- inhisar qiyməti;
- inhisar rəqabəti;

610 Diversifikasiya:

- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.

- bütün variantlar yalnızdır.
- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müraciət nəzərdə tutulur.
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çökisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:
- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:

611 Qiymətlərin sabitləşməsinin əsas şərti

- inflasiya
- qiymət strategiyası
- məhsul istehsalının artırılması
- bazarların tipləri
- büdcə kəsirinin azalması

612 Qiymətəmələgəlmə prosesinin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır?

- Bütün inzibati tədbirlər
- Təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması
- Vergi tənzimlənməsi
- Rentabelliyyin son həddinin müəyyən edilməsi
- Müəyyən dövr üçün qiymətin birdəflik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi

613 Qiymətlərin dondurulması səmərəlidir?

- uzunmüddətli dövrdə
- qısamüddətli dövrdə
- bütün variantlar doğrudur
- müləyim inflasiya zamanı
- yüksək inflasiya zamanı

614 Hansı qiymətlər dempinq qiyməti sayılır?

- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər

615 Dempinq nədir?

- düzgün cavab yoxdur.
- məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
- məhsulun irihəcmli güzəştərlə satışı
- Məhsulun səni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə və məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
- Məhsulun səni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı

616 Oliqopolistlər üçün əsas çətinlik nədən ibarətdir?

- qiymətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi.
- qiymət taktikasının dəyişilməsi;
- rəqiblərin reaksiyasının qeyri-müəyyənliliyi;
- alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliliyi;
- qiymət strategiyasının seçiləməsi;

617 Oliqopolistlərin koordinasiya edilmiş qiymətlərə nail olması yolları hansılardır?

- düşüñülmüş paralelizm;

- gizli razılaşmanın bağlanması;
- sahəvi tələbin dəyişkənliyi;
- gizli razılaşmanın bağlanması; düşünülmüş paralelizm, qiymət liderliyi;
- qiymət liderliyi;

618 Yüksək qiymət strategiyası hansı halda müsbət nəticə vermir:

- yüksək və normal qiymətlər arasındaki fərq yüksək olmadıqda.
- yüksək qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini də təmin edirsə;
- rəqabət kəskindirsə;
- rəqabət məhduddursa;
- qiymətə az həssas olan çoxsaylı alıcılar tərəfindən cari tələbin yüksək səviyyəsi müşahidə edilirsə;

619 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı hallarda özünü doğruldur:

- cavablar doğrudur
- xarici bazara daxil olmaq halında
- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında
- kütləvi bazara çıxarmaq halında
- ümumi satış həcmini artırmaq halında

620 Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsinə aid deyildir:

- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
- ümumi qiymətlərin dondurulması
- qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- rentabellik normasının təyin edilməsi

621 Dövlətin birbaşa (vasitəsiz) siyasəti istiqaməti deyildir:

- rentabellik normasının təyin edilməsi
- müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- ümumi qiymətlərin dondurulması
- qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- paritet qiymətlərin sərbəstləşdirilməsi

622 Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqamətidir:

- vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
- dövlət tədarükü
- cavablafr doğru deyildir
- dövlətin investisiyası
- pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi

623 Dövlətin qiyməti vasitəli (dolayı) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqaməti deyildir:

- idxal və iixrac rüsumlarının və gömrük kvotasının təyin edilməsi
- vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
- pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
- paritet qiymətlərin təyin edilməsi

624 Aşağıdakı komponentlərdən hansının dəyişməsi pul vahidinin qiymətdən düşməsinə təsir göstərə bilər?

- işsizliyin səviyyəsi.
- aksept ödəmələrin xüsusi çəkisi;
- məhsul və xidmətlərin qiymətlərinin məcmusu;
- pul vahidi tədavülünü;

kreditin faiz dərəcəsi;

625 Müasir infliyasiyanın genişlənməsinə təsir göstərən qeyri-pul amillərinə nə aiddir?

- pul tədavülünün tezleşməsinə təsir göstərən amillər;
- pul kütləsinin muxtarıyyətli hərtəkətinə təsir göstərən amillər;
- aşağı qiymətlərlə mövsümi satışlar.
- inkişaf etmiş ölkələrin iqtisadiyyatının inhisarlaşması;
- məhsul dövriyyəsindən nisbətən asılılı olmayan amillər;

626 Dünya təcrübəsinə uyğun olaraq dünya qiyməti neçə əlamət əsasında xarakterizə olunur:

- 3
- 4
- 2
- 6
- 5

627 Aşağıda göstərilən qanunlardan biri dünya ticarətinin inkişafının hərəkətverici qüvvəsinin əsasıdır:

- dəyər qanunu
- müqayisəli üstünlük qanunu
- pul dövriyyəsi qanunu
- tələb və təklif qanunu
- iqtisadi ədalətlilik qanunu

628 Verilənlərdən biri ixrac qiymətlərinin hesablanmasında ilkin baza hesab olunur?

- topdansatış qiymətlər
- daxili bazar qiymətləri
- “qapalı” bazar qiymətləri
- sərbəst qiymətlər
- azad” bazar qiymətləri

629 Aşağıdakılardan hansı ilə beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsi tənzimlənir?

- müqavilə qiymətləri ilə
- ixrac qiymətləri ilə
- istehlak qiymətləri ilə
- istehsal qiymətləri ilə
- əmtəələrin dəyərləri ilə

630 Aşağıdakılardan hansı dünya bazarının qiymətəmələğətirici faktorlarına aid edilir?

- məhsulun həcm tsikli
- infrastrukturun formalasması
- avadanlıqların universallığı
- bütün cavablar doğrudur
- irimiqyaslı buraxılış

631 Beynəlxalq təcrübəyə əsasən neçə amil dünya qiymətlərinin formalasmasına təsir göstərir?

- 5
- 3
- 4
- 2
- 6

632 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin əsasını təşkil edir?

- beynəlmiləl dəyər
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər
- istehlak dəyəri
- istehsal qiyməti

633 Verilənlərdən biri dünya bazar qiymətlərinin başlıca təsir obyektidir:

- məhsulun mübadilə sferası
- ictimai-sosial sfera
- pul-kredit sferası
- məhsulun istehsal sferası
- məhsulun reallaşması sferası

634 Göstərilənlərdən hansı dünya bazar qiymətinin əsasını ifadə edir:

- istehlak dəyəri
- istehsal qiyməti
- beynəlxalq dəyər
- milli dəyər
- beynəlmiləl dəyər

635 Verilənlərdən hansı qiymət əmələgəlməsinin əsasını təşkil edir?

- ədalətlilik qanunu
- pul tədavülü qanunu
- dəyər qanunu
- tələb və təklif qanunu
- faydalılıq qanunu

636 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin əsasını təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- istehsal qiyməti;
- beynəlxalq dəyər;
- milli dəyər
- beynəlxalq istehsal qiyməti.

637 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin aşağı düşməsinin səbəbidir?

- dünya bazarında qiymət əmələ gətirən proseslərin xüsusiyyətləri.
- istehsal qüvvələrinin inkişafı;.
- beynəlxalq ineqrasiyanın genişlənməsi;
- texniki tərəqqi
- dəyər qanunu ilə.

638 Qiymətin əmələ gəlməsi prosesləri dünya bazarında nə ilə tənzimlənir?

- transmilli korporasiyalar siyasəti ilə;
- beynəlxalq dəyərlə;
- dəyər qanunu ilə;
- dünya bazarında rəqabət ilə
- pul tədavülü qanunu ilə

639 Ümumiyyətlə neçə amil dünya qiymətini formallaşmasına təsir edir?

- 3
- 2
- 6

- 5
- 4

640 Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansıdır?

- Satış həcmının artırılması
- Məhsulun keyfiyyəti
- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Azad rəqabət mühiti

641 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı məqsəd üçün tətbiq edilmir?

- yüksək mənfəət əldə etmək
- Ümumi satış həcmini artırmaq
- Gəlirlərin səviyyəsi
- Iflasa uğramaq
- İstehsalı tam gücü ilə işlətmək

642 Yüksək qiymət strategiyası təmin edir:

- yüksək xərcləri
- yüksək mənfəəti
- yeni texnologiyanın tətbiqini
- artıq pul ödəmələrini
- tələbin yüksəlməsini

643 Müqayisəli üstünlük prinsipi təsdiq edir:

- hər hansı bir məhsul istehsalı üzrə ixtisaslaşan ölkə və ya hər hansı bir region, digər ölkə və ya regionlarda oxşar məhsulun istehsalı ilə müqayisədə daha yüksək xərclərə malikdir, o ölkə və ya region daha yüksək iqtisadi səmərəlilik şəklində müqayisəli üstünlüyü malik olmur
- bütün məhsulların istehsalı üzrə ixtisaslaşan ölkə və ya hər hansı bir region, digər ölkə və ya regionlarda oxşar məhsulun istehsalı ilə müqayisədə daha az xərclərə malikdir, o ölkə və ya region daha yüksək iqtisadi səmərəlilik şəklində müqayisəli üstünlüyü malik olur
- hər hansı bir məhsul istehsalı üzrə ixtisaslaşan ölkə və ya hər hansı bir region, digər ölkə və ya regionlarda oxşar məhsulun istehsalı ilə müqayisədə daha az xərclərə malikdir, o ölkə və ya region daha yüksək iqtisadi səmərəlilik şəklində müqayisəli üstünlüyü malik olur
- hər hansı bir məhsul istehsalı üzrə ixtisaslaşan ölkə və ya hər hansı bir region, digər ölkə və ya regionlarda oxşar məhsulun istehsalı ilə müqayisədə daha yüksək kefiyyətlərə malikdir, o ölkə və ya region daha yüksək iqtisadi səmərəlilik şəklində müqayisəli üstünlüyü malik olur
- hər hansı bir məhsul istehsalı üzrə ixtisaslaşan ölkə və ya hər hansı bir region, digər ölkə və ya regionlarda oxşar məhsulun istehsalı ilə müqayisədə daha yüksək xərclərə malikdir, o ölkə və ya region daha yüksək iqtisadi səmərəlilik şəklində müqayisəli üstünlüyü malik olur

644 Dünya ticarətinin inkişafının hərəkətverici qüvvəsinin əsasını nə təşkil edir?

- tələb və təklif qanunu
- müqayisəli üstünlük qanunu
- dəyər qanunu
- iqtisadi ədalətlilik qanunu
- pul dövriyyəsi qanunu

645 Dünya bazarının tutumu: (səhv cavabı seçin)

- mili istehsal həcminin üstünə idxal-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür
- öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, ayrı-ayrı firmaların alıcılıq tələbi təhlil olunur
- milli istehsal həcminin üstünə idxalı ixracı çıxmaqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
- əmtəələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
- istehsal təyinatlı əmtəələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlılarının mümkün göndərilmə həcmi tədqiq edilir

646 Fördi əmək bölgüsünə....

- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

647 Xüsusi əmək bölgüsünə....

- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

648 Ümumi əmək bölgüsünə....

- lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

649 Beynəlxalq əmək bölgüsü səbəb oldu (səhv variantı seçin)

- ümumi, xüsusi və fördi əmək bölgüsünün yaranmasına
- dünya ölkələrinin ixtisaslaşmasına
- dünya təsərrüfatının mövcudluğuna və inkişafına
- dünya bazarının formallaşmasına
- dünya istehsalının mərkəzləşməsinə və təmərküşləşməsinə

650 Dünya bazarı . . .

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
- milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
- milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir

651 Dünya bazarın neçə tipi vardır?

- 7
- 5
- 4
- 3
- 6

652 Aşağıdakılardan hansı kapitalist bazarının regional qiymətlərinə aid edilir?

- onlar “Azad” bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar “Azad” bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətinə bərabər olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətindən yüksək olur

653 Hansı növ qiymətlər ixrac qiymətlərinin hesablanması bazası hesab edilir?

- transfert qiymətləri.

- “azad” bazarların qiymətləri;
- daxili bazar qiymətləri
- qapalı” bazarların qiymətləri
- müqavilə qiymətləri;

654 Qeyd olunanlardan hansı dünya ticarətinin inkişafının əsas qüvvəsidir?

- Proteksionizm siyaseti.
- Beynəlxalq əmək bölgüsü
- Beynəlxalq integrasiya prosesi;
- Müqayisəli üstünlük prinsipi;
- Dünya bazarına dəyər qanununun təsiri;

655 Dünya bazارında dəyər qanunu geniş miqyasda fəaliyyətə nə zaman başlayıb?

- dünya bazarı yarandığı zaman
- dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman
- dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman
- tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında
- qızılın dünya pulundan çıxarıldığı zaman

656 Aşağıda verilənlərdən biri inkişaf etmiş kapitalist ölkələrinin bazarı üçün xarakterikdir?

- rəqabətli bazar” formalaşacaq
- qapalı bazar” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq

657 Qeyd olunan fikirlərdən hansı müasir beynəlxalq bazar üçün xarakterik hesab olunmalıdır?

- rəqabətli bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- azad bazar” formalaşacaq
- qapalı bazarı” formalaşacaq

658 Verilənlərdən biri beynəlxalq əmək bölgüsünə aiddir?

- Dövlətlərarası mal və xidmətlərə mübadiləsi
- Ayrı-ayrı dövlətlərin müxtəlif əmtəə və xidmətlərin istehsalında ixtisaslaşması;
- Dünya təsərrüfatının inkişafının qanuna uyğun nəticəsi;
- dünya ticarətinin inkişafının nəticəsi;
- daxili bazarın müdafiəsi tədbiri.

659 Göstərilən amillərdən biri dünya qiymətlərinin formalaşmasına təsir etməkdə xüsusi əhəmiyyətə malikdir:

- valyuta-maliyyə və siyasi amil
- dəyər və valyuta-maliyyə amili
- dövlət-inhisar tənzimlənməsi və siyasi amil
- konyunktura və dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili
- dəyər və konyunktura amili

660 Dünya bazarında dəyər qanunu nə zaman geniş miqyasda fəaliyyətə başlayır?

- dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman
- tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında
- dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman

- dünya bazarı yarandığı zaman
- qızılın dünya pulundan çıkarıldığı zaman

661 Azərbaycanda Antiinhisar fəaliyyəti haqqında qanun nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 14 mart 1992
- 4 mart 1993
- 9 iyun 1994
- 4 mart 1996
- 25 mart 1995

662 İdxal edilən məhsullara gömrük rüsumlarının qoyulmasına məqsəd:

- Daha çox gəlir əldə etmək
- Satışın həcmini artırmaq
- Xərcləri minimuma endirmək
- xarici məhsulların mili bazarda yerli məhsulların qiymətindən aşağı qiymətə daxil olmasına imkan verməmək
- Məhsulun keyfiyyətinə təsir etmək

663 Bir-birinin qiymətqoyma siyasetinə və marketinq strategiyasına həssas olan azsaylı satıcıların çoxlu sayıda alıcılarla ticarət etdiyi bazar hansıdır?

- Sırf rəqabət bazarı
- Nümunəvi bazar
- Məqsədli bazar
- Inhisarçı bazar
- Oliqopolist bazar

664 Sadə gömrük tarifləri:

- bütün ölkələr üçün eyni ölçüdə müəyyən olunur
- zəif iqtisadi inkişafa malik ölkələr üçün müəyyən olunur
- aşağı rəqabət qabiliyyətliliyə malik əmtələr üçün müəyyən olunur
- konkret əmtəə növünə görə müəyyən olunur
- bütün ölkələr üçün minimal ölçüdə müəyyən olunur

665 Gömrük rüsumları: (səhv cavabı seçin)

- konkret əmtəə vahidinə görə möhkəm vergi norması şəklində müəyyən olunur
- məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi öz əksini tapır
- gömrük tariflərinə gətirilməklər hər bir ölkədə işlənib hazırlanır
- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun çeşidinə, miqdarına görə qoyulan məhdudiyyət kimi çıxış edir
- öz ölkəsinin əmtəələrinə nisbətən digər ölkə əmtəələrinin rəqabət qabiliyyətinin qalxmasına və ya enməsinə təsir edir

666 İdxal kvotası: (səhv cavabı seçin)

- məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi öz əksini tapır
- dünya bazarında hər bir iştirakçının öz məhsulunun satışında xüsusi çəkisini xarakterizə edir
- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun miqdarına görə qoyulan məhdudiyyət kimi çıxış edir
- ayrı-ayrı ölkələr və firmaların inhisarçı sazişləri nəticəsində müəyyən edilir
- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun çeşidinə görə qoyulan məhdudiyyət kimi çıxış edir

667 Proteksionizm siyasetinin metodları: (səhv cavabı seçin)

- gömrük güzəştleri
- idxl gömrük rüsumları
- güzəştli faiz dərəcələri
- idxl kvotasi

ixrac kvotası

668 Proteksionizm siyasəti ... köməyi ilə həyata keçirilir: (səhv cavabı seçin)

- əmək beynəlxalq bölgüsündə beynəlxalq ticarətin hər bir üzvünün payının qiymətləndirilməsi
- kompensasiya rüsumları, daxili vergilər və yiğimlərin tətbiqi
- birbaşa və dolayı idxlə məhdudiyyətlərinin bərqərar edilməsi
- gömrük və qeyri-gömrük tarif yaradılması
- valyuta məhdudiyyətləri tətbiqi

669 Proteksionizm: (səhv cavabı seçin)

- xarici ticarətin tənzimlənməsi üçün tədbirlər məcmusudur
- dövlətin iqtisadi siyaset formalarından biridir
- daxili bazarı xarici bazarın mümkün mənfi təsirlərindən qorumaq üçün nəzərdə tutulur
- Beynəlxalq əmək bölgüsü və dünya ticarətində dövlətin mövqeyini gücləndirmək məqsədi güdür
- beynəlxalq ticarətdə hər bir iştirakçının payını müəyyən edir

670 Müqayisəli üstünlük qanunu: (səhv cavabı seçin)

- dünya ticarət iştirak edən ölkələrdə ümumi milli istehsal artmasına səbəb olur
- müxtəlif ölkələrin ixtisaslaşmasına təsir göstərir
- dünya ticarət iştirak edən ölkələrin iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edir
- müqayisəli üstünlük prinsipi əsasında dayanır
- dünya istehsalındaki ölkələrin yerini müəyyən edir

671 Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətini xarakterizə edən əlamət deyil?

- Həmin sövdələşmələr kommersiya deyil, xüsusi xarakter daşımmalıdır;
- Sövdələşmələr azad dönər valyutaya görə bağlanmalıdır;
- Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşımmalıdır;
- Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxlə istiqamətli olmalıdır;

672 Aşağıdakılardan hansı ölkənin ixracını müəyyən edir?

- dünya qiymətlərinin nisbəti
- milli istehsalının həcminin dünya bazarına çıxartdığı məhsulunun həcminə nisbəti kimi
- dünya tələbinin vəziyyəti və həmin ölkənin buna uyğun gəlməsi imkanları ilə
- ölkənin ixrac etdiyi məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi
- həmin ölkənin dünya bazarına təklifinin tədiyyə qabiliyyətli tələbinin həcminə nisbəti ilə

673 Aşağıda müqayisəli üstünlük qanunu haqqında qeyd olunan hökmərdən hansı yanlışdır?

- dünya ticarət iştirak edən ölkələrdə ümumi milli istehsal artmasına səbəb olur
- müqayisəli üstünlük prinsipi əsasında dayanır
- dünya ticarət iştirak edən ölkələrin iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edir
- müxtəlif ölkələrin ixtisaslaşmasına təsir göstərir
- dünya istehsalındaki ölkələrin yerini müəyyən edir

674 Dünya bazarının tutumu ilə bağlı aşağıda qeyd olunanlardan hansı yanlışdır?

- mili istehsal həcminin üstünə idxlə-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür
- öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, ayrı-ayrı firmaların alıcılıq təhlili olunur
- mili istehsal həcminin üstünə idxlə ixracı çıxməqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
- əmtəələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
- istehsal təyinatlı əmtəələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlılarının mümkün göndərilmə həcmələri tədqiq edilir

675 Aşağıda göstərilənlərdən hansı xüsusi əmək bölgüsünə aid edilir?

- lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

676 Verilənlərdən hansı ümumi əmək bölgüsünə aid edilir?

- lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

677 Verilənlərdən hansı fərdi əmək bölgüsünə aid edilir?

- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəaliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

678 Dünya bazارında dəyər, konyunktura, valyuta-maliyyə, siyasi, dövlət-inhisar tənzimlənməsi hansı amillərə aid edilir?

- deflyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər
- dünya qiymətlərinin dinamikasını müəyyən edən iqtisadi amillər;
- inflasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər
- daxili bazarın qiymət əmələğətirici amilləri
- qiymətlərin dinamikasını müəyyən edən dünya bazarının qiymət əmələğətirici amilləri.

679 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlışdır?

- qiymət əmtəə vahidini və ya kütləsini əldə etmək üçün alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun kəmiyyətidir
- qiymət-əmtəə dəyərinin pulla ifadəsidir
- qiymət-məhsul və xidmətlərin satışının həyata keçirildiyi iqtisadi vasitədir
- qiymət-sövdələşmə tərəfləri arasında iqtisadi münasibətləri formalasdırılan mexanizmdir
- qiymət-istehlakçının öz tələbini reallaşdırmağın ölçü meyarıdır

680 Verilən hökmlərdən hansı müqayisəli üstünlük qanununu yanlış xarakterizə edir?

- dünya ticarət iştirak edən ölkələrdə ümumi milli istehsal artmasına səbəb olur
- müqayisəli üstünlük prinsipi əsasında dayanır
- dünya ticarət iştirak edən ölkələrin iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edir
- müxtəlif ölkələrin ixtisaslaşmasına təsir göstərir
- dünya istehsalındakı ölkələrin yerini müəyyən edir

681 Qeyd olunanlardan biri beynəlxalq əmək bölgüsünə səbəb olmayıb:

- ümumi, xüsusi və fərdi əmək bölgüsünün yaranmasına
- dünya ölkələrinin ixtisaslaşmasına
- dünya təsərrüfatının mövcudluğuna və inkişafına
- dünya bazarının formalasmasına
- dünya istehsalının mərkəzləşməsinə və təmərküşləşməsinə

682 Verilən fikirlərdən biri dünya bazarının tutumunu yanlış xarakterizə edir?

- mili istehsal həcmimin üstünə idxlə-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür

- öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, ayrı-ayrı firmaların alıcılıq tələbi təhlil olunur
- milli istehsal həcminin üstünə idxalı ixracı çıxmaqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
- əmtəələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
- istehsal təyinatlı əmtəələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlıların mümkün göndərilmə həcmi tədqiq edilir

683 Aşağıda göstərilən hökmlərdən hansı dünya bazarını izah edir?

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanuna uyğun nəticəsidir
- dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanuna uyğun nəticəsidir
- bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
- milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
- milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir

684 Qeyd olunan əlamətlərdən hansı dünya qiymətini xarakterizə edir?

- Sövdələşmələr yalnız ixrac istiqaməti olmalıdır;
- Həmin sövdələşmələr kommersiya deyil, xüsusi xarakter daşımalıdır
- Ixrac və ya idxal əməliyyatları elə bir şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.
- Ixrac və ya idxal əməliyyatları azad reçiminə malik bazarlarda baş verməlidir
- Ixrac və ya idxal əməliyyatları azad bazar şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.

685 Tələb və təklif qanununun təsiri dünya bazarında nə ilə ifadə edilir?

- istehsalçı və istehlakçılar arasında münasibət vasitəsilə;
- dünya bazarında rəqabət faktoru vasitəsilə;
- məhsulların istehlak və mübadilə dəyərləri arasındaki münasibət vasitəsilə;
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- dünya qiymətlərində istehlak dəyərinin uçtu vasitəsilə;

686 Hansı dövrlərdə dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili dünya qiymətlərinin dinamika və nisbətində böyük dəyişikliklərə səbəb olmuşdur?

- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin sonlarında
- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin ortalarında
- 80 - ci illərin ortalarında və 90-cı illərin ortalarında
- 70 - ci illərin əvvəllərində və 80-ci illərin sonlarında
- 70 - ci illərin sonlarında və 90-cı illərin ortalarında

687 Aşağıdakılardan hansı bazar qiymətlərinin öyrənilməsinin əsas şərtidir:

- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi
- faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi də daxil olmaqla faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə bazarda kəmiyyət ölçü vahidlərində qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə bazarda və ölkələrin iqtisadi mühitində baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi

688 Sürüşkən qiymətin düsturu aşağıdakı kimidir:

$$Q_1 = Q_0 \left\{ A \frac{a_1}{a_0} + B \frac{b_1}{b_0} K < C \right\}$$

$$P_m = P_n \left\{ A \frac{a_m}{a_n} + B \frac{b_m}{b_n} K > C \right\}$$

-

$$P_1 = P_0 \left\{ A \frac{a_1}{a_0} + B \frac{b_1}{b_0} K > C \right\},$$

$$\textcircled{P}_1 = P_0 \left\{ Q \frac{a_1}{a_0} + M \frac{b_1}{b_0} K < C \right\}$$

$$\textcircled{P}_1 = P_0 \left\{ A \frac{a_1}{a_0} + B \frac{b_1}{b_0} K < C \right\},$$

689 Oliqopolistik bazarın xarakterik cəhəti deyil -

- qiymət ayrıseckiliyi;
- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq
- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;
- standart və differensial əmtəələrin istehsalı;
- sahədə firmaların azsaylı olması;

690 Yüksek inhisar qiymətlərinin aşkar etmək üçün aşağıdakı amilin mövcudluğunu sübut etmək zəruridir -

- Sadalananların hamisini.
- İstehsal (satış) həcminin qəsdən azaldılması;
- Digər təsərrüfat subyektlərinə zərər vurulması;
- Qiymətlərin yüksəldilməsi;
- Mənfəət və xərclərin əsəssiz yüksək ölçüsü;

691 Bazarın neçə tipi vardır?

- 6
- 7
- 4
- 3
- 5

692 Beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsi tənzimlənir:

- müqavilə qiymətləri ilə
- əmtəələrin dəyərləri ilə
- istehsal qiymətləri ilə
- istehlak qiymətləri ilə
- ixrac qiymətləri ilə

693 Dəyər qanunu dünya bazarında geniş miqyasda fəaliyyətə başlayır:

- dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman
- tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında
- dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman
- dünya bazarı yarandığı zaman
- qızılın dünya pulundan çıxarıldığı zaman

694 Müasir dünya bazarı, yəni, tədavül və istehsal sferası tənzimlənməsinin təsərrüfat mexanizmi hansı əlamətləri kəsb edir: (səhv cavabı seçin)

- ayrı-ayrı məhsul növləri istehsalının, eyni vaxtda həm də əmək vasitələri alıcısı kimi çıxış edən bəzi istehsalçıların əlində cəmləşməsi, iri istehlakçı institutlarının meydana çıxməsi dövlətin təsərrüfat funksiyalarının genişləndirilməsi

- istehsalın və kapitalın çoxdan başlamış təmərküzləşməsi və mərkəzləşməsi müasir kapitalist istehsalına açıq-aşkar ictimai xarakter vermişdir
- bu bazar, fəaliyyət göstərdiyi iqtisadi məkanın parametrlərinə bu və ya digər dərəcədə təsir etməyə malik olan, iqtisadi cəhətdən güclü, iri və fəal təsərrüfat subyektlərinin bazarıdır
- hal-hazırkı dövrdə istehsal və istehsalın vəziyyəti haqqında informasiya mənbəyi kimi bazar qiymətinin əhəmiyyəti bir qədər azalmışdır
- bəzi hallarda bazarda kortəbiilik və anarxiya kimi hallara rast gəlinməsi

695 Hər bir ölkənin ixracı müəyyən edilir:

- dünya tələbinin vəziyyəti və həmin ölkənin buna uyğun gəlməsi imkanları ilə
- ölkənin ixrac etdiyi məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi
- dünya qiymətlərinin nisbəti
- həmin ölkənin dünya bazarına təklifinin tədiyyə qabiliyyətli tələbinin həcmində nisbəti ilə
- milli istehsalının həminin dünya bazarına çıxardığı məhsulunun həcmində nisbəti kimi

696 Hər bir ölkənin idxalı müəyyən edilir:

- onun tələbinin vəziyyəti və həmin ölkənin buna uyğun gəlməsi imkanları ilə
- onun tədiyyə qabiliyyətli tələbinin həcmi və qiymət nisbətləri ilə
- milli istehsalın həminin həmin ölkəyə gətirilən məhsulun həcmində nisbəti kimi
- xarici bazardan ölkəyə gətirilən müəyyən məhsulun miqdarına görə qoyulan məhdudiyyət kimi
- ölkəyə gətirilən məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi

697 Prefensial ticarət:

- müəyyən xüsusiyyətlərə görə fərqlənən əmtəə növü üçün gömrük güzəştlərinin təyin edilməsidir
- az miqdarda bazar payına malik ölkələr üçün gömrük güzəştlərinin təyin edilməsidir
- aşağı rəqabət qabiliyyətliliyə malik əmtəələr üçün gömrük güzəştlərinin təyin edilməsidir
- zəif iqtisadi inkişafa malik ölkələr üçün gömrük güzəştlərinin təyin edilməsidir
- müəyyən ölkələr və ya müəyyən əmtəələr üçün gömrük güzəştlərinin təyin edilməsidir

698 Mürəkkəb gömrük tarifləri:

- konkret əmtəə növü üzrə differensiallaşır
- ixracatçı ölkələr üzrə differensiallaşır
- idxalçı ölkələr üzrə differensiallaşır
- bütün ölkələr üçün eyni ölçüdə müəyyən olunur
- yüksək bazar payına malik ölkələr üçün müəyyən olunur

699 Dünya qiymətləri haqqında deyilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- dünya qiymətləri istehsal-tədavül xərclərini və idxal-ixrac rüsumları əsasında formalaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri stehsal xərcləri və orta mənfəətin məcmusu əsasında formalaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri ictimai zəruri xərclərə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri ictimai zəruri xərclərə malik, həmçinin orta mənfəətliliyi özündə əks etdirən əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri elmi-texniki tərəqqi və yüksək konstruksiya xüsusiyyətlərinə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir

700 İdxal kvotası haqqında göstərilən fikirlərdən hansı yanlışdır?

- dünya bazarında hər bir iştirakçının öz məhsulunun satışında xüsusi çəkisini xarakterizə edir
- məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi öz əksini tapır
- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun çeşidinə görə qoyulan məhdudiyyət kimi çıxış edir
- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun miqdarına görə qoyulan məhdudiyyət kimi çıxış edir
- ayrı-ayrı ölkələr və firmaların inhisarçı sazişləri nəticəsində müəyyən edilir